3 Üçüncü Basamak

Kitap 2

İLERİ İNGİLİZCE

kendi kendine hızlı ingilizce

2

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

FONO

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI

kendi kendine

hızlı ingilizce

(İLERİ İNGİLİZCE)

Üçüncü Basamak
Kitap 2

UNIT 27 ÜNİTE

TWENTY-SEVEN YİRMİ YEDİ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

asleep [ısli:p] uykuda
fly (flew-flown) [flay] [flu:] [floun] uçmak
front [front] ön
hurt (hurt-hurt) [hö:t] [hö:t] [hö:t] acıtmak, yaralamak
illness [ilnis] hastalık
kite [kayt] uçurtma
umbrella [ambrelı] şemsiye
unsafe [anseyf] emin olmayan, tehlikeli
wonderful [wandıful] fevkalâde

AÇIKLAMALAR

to go up

«Yukarı gitmek» anlamında tercüme edilebilecek olan bu fiil aynı zamanda, «havada uçmak» anlamında bir deyimdir.

The aeroplane went up.	Uçak havalandı.
I never went up in an aeroplane.	Uçakta hiç uçmadım.
The kite will go up.	Uçurtma havalanacak.
The small bird went up when it saw the cat.	Kediyi görünce küçük kuş havalandı.

to feel happy (unhappy)

Bir kimsenin kendisini mutlu veya mutsuz hissetmesi, sevinmesi veya üzülmesi anlamında bir terim fiildir. **Feel** fiilinden sonra başka sıfatlar da gelerek yeni anlamlı fiiller meydana getirirler.

I feel happy.	(Kendimi) mutlu hissediyorum.
Why do you feel unhappy?	Niçin kederlisin?
He feels tired.	(Kendini) yorgun hissediyor.
The man felt unhappy when he saw his mother-in-law.	Kaynanasını görünce adam kendini bedbaht (üzüntülü) hissetti.
He feels ill when he drinks wine.	Şarap içtiği zaman (kendini) hasta hisseder.
I feel strong after a day's rest.	Bir günlük istirahatten sonra (kendimi) kuvvetli hissediyorum.

to put out

Bir ışığı veya ateşi «söndürmek» anlamında bir deyimdir.

Please put the fire out.	Lütfen ateşi (ocağı) söndür.
Shall I put the light out?	Işığı söndüreyim mi?
Don't put the light out.	Işığı söndürme.
You must put the fire out before you leave the house.	Evi terketmeden önce ocağı söndürmelisin.
The curtain was burning and we couldn't put the fire out.	Perde yanıyordu ve biz ateşi söndüremedik.

to run off

Hareket ifade eden fiillerle off eki «sapmak, ayrılmak» anlatır. Bu fiil de koşarak bir yerden sapmak anlamında bir deyim fiildir.

Their car ran off the road.	Arabaları yoldan saptı. (çıktı)
The train ran off its way.	Tren yolundan çıktı.

to catch an illness

«Bir hastalığa yakalanmak, hastalık kapmak» anlamında bir terim fiildir.

She caught a bad illness.	Fena bir hastalığa tutuldu.
Travellers usually catch an illness in this country.	Bu memlekette seyyahlar ekseriya hastalığa yakalanırlar.
What illness did he catch?	Ne hastalığına yakalandı?
You'll catch an illness if you touch this animal.	Bu hayvana dokunursan hastalık kapacaksın.

to fall ill

«Hastalanmak, hasta düşmek» anlamına gelen bir deyim fiildir.

You will fall ill.	Hastalanacaksınız.
She fell ill last winter because it was colder than the other winters.	Geçen kış hastalandı, çünkü o diğer kışlardan daha soğuktu.
He fell ill after working ten days in the fields.	Tarlalarda on gün çalıştıktan sonra hasta düştü.

to run over

Bir araba v.s. ile «çiğnemek, ezip geçmek» anlamındadır.

The car ran over the small boy.	Otomobil küçük çocuğu çiğnedi.
The bus ran over a cat this morning.	Bu sabah otobüs bir kediyi ezdi.
I ran over a dog.	Bir köpeği çiğnedim.
What did she run over?	O ne çiğnedi?
The horse ran over me but I wasn't hurt badly.	At beni çiğnedi (geçti) fakat fena yaralanmadım.

well

Well kelimesinin anlamlarından birinin «iyi, iyi bir şekilde» anlamında bir zarf olduğunu biliyoruz.

I can speak well.	İyi konuşabilirim.
She couldn't clean the tables well.	Masaları iyi temizleyemedi.

Well ayrıca «sıhhatte, iyi» anlamlarında bir sıfat olarak da kullanılmaktaydı.

He was ill, but now he is quite well.	Hastaydı, fakat şimdi iyidir.
Are you well?	İyi misin? (Sıhhatte misin?)

Bunun dışında, İngilizce konuşmalarda well kelimesinin bilhassa konuşmaya başlarken sık sık kullanıldığı görülür. Bunu çok kere Türkçeye tercüme etmek güçtür. Yerine göre bazan hayret gösteren bir «Ooo.!» bazan rahatlama ifade eden bir «Eee...!» (Eee...! nihayet bitirdik); merak ve neticeyi öğrenmek arzusu gösteren bir «Eee...!» (Eee...! sonra ne dedi?) şeklinde nidalarla tercüme edilebilir.

Well, what a nice house!	Ooo... ne güzel bir ev!
Well, we are free at last.	Eee... nihayet serbestiz.
Well, what happened then?	Eee... sonra ne oldu?
Well, it may be true.	Eh... doğru olabilir.
Very well, I'll come with you.	Pekâlâ, sizinle geleceğim.

SAFE AT LAST

Neal spent most of his life in different countries far away from England. He had to travel a great deal. But at last, at the age of sixty, he came back to England and bought a house.

One day he asked his old friend, Porter, to come and see the house. He showed Porter the different rooms and the garden. Then the two men sat down together to talk.

«Well,» said Porter, «you'll certainly be happy here. It's a nice house.»

«Yes» said Neal. «All my life I've travelled from one place to another. I've stayed in hundreds of hotels. I've spent thousands of hours in trains and cars, aeroplanes and ships. But I don't like travelling.»

«Travelling makes me tired,» said Porter.

«Yes. And a traveller's life isn't safe, you know. When I went up in an aeroplane, I felt unhappy. An aeroplane seems to be safe, but I was always glad when I reached the end of the journey.»

«I never fly,» said Porter. «I don't like aeroplanes.»

«I hope that I shall never fly again,» said Neal. «But other things are unsafe too. Once I was in a ship which caught fire.»

«Did they put the fire out?»

«Yes, they put it out after a lot of hard work. We were, far away on the sea, in a burning ship. It wasn't very nice. Then, at another time, I was driving a car along a road at night. I was very tired, and I was alone. The car ran off the road and nearly fell into a river.»

«Why did it do that?»

«I don't know. Perhaps I was asleep.»

«Were you hurt?»

«No, I wasn't hurt. I've never been hurt on my travels. But the car was broken, and I had to walk a very long way back to the town. I was very tired.»

Porter did not speak.

«There's another thing about a traveller's life,» said Neal. «Perhaps you've never thought about it. A traveller goes to a lot of different places, and sometimes there are very bad illnesses among the people in them. He may catch some kind of illness.»

«He can go to a doctor,» said Porter.

«Not always. He may not find a doctor. In many places there are no doctors at all. Here we have doctors in every town. But what happens if a man is ill on a mountain? What happens if he's hurt by an animal in a forest?»

«I never thought of that,» said Porter.

«No. You've lived near doctors all your life. But a traveller may fall ill far away from the help of any doctors; then he may die.»

«I've always lived in a town,» said Porter.

«You're a wise man. We can get help in a town and we need all the help that we can get. We live in a very unsafe world. Thousands of people

die every day. There have been two great wars in my own life. A man who reaches the age of sixty has done a wonderful thing!»

«You're sixty now.»

«Yes,» said Neal. «I'm safe now. I'm too old to fight if a war starts. I'm not going to travel any more. I'm going to stay here.»

«You may be ill here,» said Porter.

«A doctor lives on the other side of the street. He'll take care of me if I'm ill.»

«Nobody's life is quite safe,» said Porter. «You can't stay in the house all the time. You'll have to go out sometimes. If you try to cross the street, a car may run over you. It may even kill you.»

«Oh, I'll take care in the streets!»

«And what are you going to do every day?» asked Porter.

«I'm going to read. I like books, and they're quite safe. I'll grow some flowers in the garden. I've bought a dog too. He's in the garden now. His name's Bonzo. I can take Bonzo for long walks in the country. Nothing can hurt me there.»

Porter looked out of the window. «It's beginning to rain,» he said.

«Yes, it is. I must let Bonzo come in.»

Neal went to the front door and opened it. Bonzo was waiting on the step outside. He was hoping to come into the house out of the rain. As soon as the door opened, the dog ran under Neal's feet. Neal fell down on the wet step and broke his leg.

EN NİHAYET EMNİYETTE

Neal hayatının çoğunu İngiltere'den uzakta çeşitli memleketlerde geçirdi. Çok seyahat etmek mecburiyetinde kaldı. Fakat en sonunda, altmış yaşında İngiltere'ye döndü ve bir ev satın aldı.

Bir gün eski arkadaşına, Porter'a, gelmesini ve evi görmesini rica etti. O Porter'a çeşitli odaları ve bahçeyi gösterdi. Ondan sonra iki adam birlikte konuşmak için oturdular.

«Evet,» dedi Porter, «burada mutlaka mutlu olacaksın. O güzel bir evdir.»

«Evet,» dedi Neal. «Bütün hayatımca bir yerden diğerine seyahat ettim. Yüzlerce otelde kaldım. Trenlerde ve arabalarda, uçaklarda ve gemilerde binlerce saat harcadım. Fakat seyahat etmeği sevmiyorum.»

«Seyahat beni yorgun yapıyor (yoruyor),» dedi Porter.

«Evet. Ve bir seyyahın hayatı emin değildir, biliyorsunuz. Bir uçakta havalandığım zaman, bedbaht hissettim. Bir uçak emin gibi görünür, ama seyahatın sonuna ulaştığım zaman daima memnundum.»

«Ben asla uçmam,» dedi Porter. «Ben uçakları sevmem.»

«Umarım (inşallah) bir daha hiç uçmayacağım.» dedi Neal. «Fakat diğer şeyler de tehlikelidir. Bir defasında ateş alan bir gemide idim.»

«Onlar yangını söndürdüler mi?»

«Evet, onu bir çok zor çalışmadan sonra söndürdüler. Biz yanan bir gemide denizde uzaklarda idik. Pek hoş değildi. Sonra, bir diğer seferinde, geceleyin bir yol boyunca araba sürüyordum. Çok yorgundum, ve yalnızdım. Araba yoldan kaydı (çıktı) ve hemen hemen bir nehrin içine düştü.»

«Niçin onu yaptı?»

«Bilmiyorum. Belki uykuda idim.»

«Yaralandınız mı?»

«Hayır, yaralanmadım. Seyahatlerimde asla (hiç) yaralanmadım. Fakat araba kırıldı ve şehre dönüşte çok uzun bir yol yürümek mecburiyetinde kaldım. Çok yorgundum.»

Porter konuşmadı.

«Her seyyahın hayatı hakkında (hayatında) bir diğer şey vardır,» dedi Neal. «Belki bu hususta asla düşünmediniz. Bir seyyah bir çok çeşitli yerlere gider ve bazan oralardaki insanların arasında çok fena hastalıklar vardır. O bir nevi hastalığa yakalanabilir.»

«Bir doktora gidebilir,» dedi Porter.

«Her zaman değil. O bir doktor bulamıyabilir. Bir çok yerlerde hiç doktor yoktur. Burada bizim her şehirde doktorlarımız var. Fakat bir adam dağda hasta olursa ne olur? Bir ormanda bir hayvan tarafından yaralanırsa ne olur?»

«Onu hiç düşünmedim,» dedi Porter.

«Hayır. Bütün hayatınızca doktorlara yakın yaşadınız. Fakat bir seyyah her hangi doktorların yardımından uzakta hastalanabilir: o zaman ölebilir.»

«Ben daima bir şehirde yaşadım,» dedi Porter.

«Siz akıllı bir adamsınız. Biz bir şehirde yardım elde edebiliriz ve bizim elde edebileceğimiz bütün yardıma ihtiyacımız vardır. Biz çok tehlikeli bir dünyada yaşıyoruz. Her gün binlerce insan ölür. Benim kendi hayatımda iki büyük harp oldu. Altmış yaşına ulaşmış bir adam çok şayanı hayret bir şey yapmıştır.»

«Siz şimdi altmışsınız.»

«Evet,» dedi Neal. «Şimdi eminim (emniyetteyim). Şayet bir harp başlarsa döğüşemiyecek kadar yaşlıyım. Artık bir daha seyahat etmiyeceğim. Burada kalacağım.»

«Burada hasta olabilirsiniz,» dedi Porter.

«Bir doktor caddenin diğer tarafında oturur (oturuyor). Hastalanırsam bana bakacak (bakar).»

«Hiç kimsenin hayatı tamamen emin değildir,» dedi Porter. «Mütemadiyen evde kalamazsınız. Bazan dışarı gitmeğe mecbur olacaksınız. Caddeyi geçmeğe çalışırsanız bir araba sizi çiğneyebilir. Hatta sizi öldürebilir.»

«Oh, caddelerde dikkat edeceğim.»

«Ve her gün ne yapacaksınız?» diye sordu Porter.

«Okuyacağım. Ben kitapları severim, ve onlar tamamen emindir. Bahçede bazı çiçekler yetiştireceğim. Bir köpek de satın aldım... O şimdi bahçededir. Onun adı Bonzo'dur. Bonzo'yu uzun gezintiler için kırlara götürebilirim. Beni orada hiç bir şey yaralıyamaz (zarar veremez).»

Porter pencereden dışarı baktı. «Yağmur yağmağa başlıyor,» dedi.

«Evet başlıyor. Bonzo'nun içeri gelmesine müsaade etmeliyim.»

Neal ön kapıya gitti ve onu açtı. Bonzo dışardaki basamağın üstünde bekliyordu. O yağmurdan evin içine gelmeği umuyordu. Kapı açılır açılmaz, köpek Neal'in ayaklarının altından koştu. Neal ıslak basamak üstüne düştü ve bacağını kırdı.

UNIT 28 ÜNİTE

TWENTY-EIGHT YİRMİ SEKİZ

GEÇMİŞ ZAMAN·

Geçmiş zaman'ın geçmişte yapılmış hareketleri anlatmak için kullanıldığını biliyoruz.

We went to the cinema yesterday.	Dün sinemaya gittik.
Robert worked in the field.	Robert tarlada çalıştı.

Geçmiş zaman konusunu ele almışken, Türkçeye tercümesi bakımından ona benzer görünen «bitmiş şimdiki zaman»a da temas ederek aralarındaki farka işaret etmeyi faydalı buluyoruz.

Bitmiş şimdiki zaman Türkçeye, verdikleri anlamlar farklı olduğu halde, aynen geçmiş zaman gibi tercüme edilir.

He fell from a tree.	Bir ağaçtan düştü. (geçmiş zaman)
He has fallen from a tree.	Bir ağaçtan düştü. - düşmüş durumda- (bitmiş şimdiki zaman)
Hatice washed the plates.	Hatice tabakları yıkadı. (geçmiş zaman)
Hatice has just washed the plates.	Hatice henüz tabakları yıkadı. -tabaklar yıkanmış durumda - (bitmiş şimdiki zaman)

Türkçeye tercümeleri ayni olduğu halde bitmiş şimdiki zamanın, geçmişte yapılmış bir hareket veya işin şu andaki tesiri ve neticesini anlatmak

için kullanıldığını; geçmiş zamanın ise geçmişte belli bir zamanda tamamlanmış hareketleri anlatmakta kullanıldığını söylemekle yetinerek bu konudaki daha geniş açıklamayı ilerdeki derslerimizde göreceğimiz bitmiş şimdiki zaman konusuna bırakıyoruz.

Birinci kursumuzun çeşitli bölümlerinde ve bu kursumuzda görmüş olduğumuz «sıklık» zarflariyle beraber kullanılması halinde geçmiş zamanın Türkçeye tercümesinde küçük bir değişiklik olur.

When I was a small boy I always went to bed at 9 o'clock.	Küçük bir çocukken daima saat 9 da yatardım. (yattım değil)

Görüldüğü gibi sıklık bildiren bir zarfla kullanılması halinde fiilin tercümesine bir «R» harfi ilâve edildi. Cümlenin olumsuz olması halinde bu harf «Z» olur.

When I was a small boy, I never went to bed at 10 o'clock.	Küçük bir çocuk iken hiç bir zaman saat 10 da yatmazdım. (yatmadım değil)
The children sometimes played in the street.	Çocuklar bazan caddede oynarlardı.
We usually stayed at home at week-ends.	Hafta sonlarında genellikle evde kalırdık.

Birinci kursumuzun 61. dersinde, sonlarına -ing takısı almadıkları halde Türkçeye şimdiki zaman şeklinde tercüme etmemiz gereken fiiller görmüştük.

I see a man in the garden now.	Şimdi bahçede bir adam görüyorum.
I remember your name now.	Şimdi isminizi hatırlıyorum.
Can you hear the radio?	Radyoyu duyabiliyor musunuz?
I know my lessons.	Derslerimi biliyorum.
I want a new bicycle.	Yeni bir bisiklet istiyorum.
I like your new dress.	Yeni elbiseni beğeniyorum.

Sonlarına -ing takısı almıyan bu fiilleri geçmiş zamanda kullanacak olursak birinci kursumuzun 57. dersinde geçen, «geçmişte devamlı hal» olarak kullanmış oluruz.

I remembered some of the lessons.	Derslerin bir kısmını hatırlıyordum.
They wanted a king.	Bir kral istiyorlardı.
I couldn't hear the radio.	Radyoyu duyamıyordum.
I wanted to go home.	Eve gitmek istiyordum.
She liked the village very much.	Köyü çok seviyordu.

Pek tabii ki yukarıdaki fiiller, içinde bulundukları okuma parçasına göre, «hatırladım, istediler, duyamadım, istedim, sevdi» şeklinde de tercüme edilebilirler. Bu durum, işin geçmişte bir defa mı, yoksa süreli olarak mı yapıldığına bağlıdır ve ancak okuduğumuz parçaya göre karar verilebilir.

PASSIVE

Birinci kursumuzun 103. dersinde görmüş olduğumuz **passive** cümleler konusunda bu kursumuzda fazla bir şey söylemiyeceğiz. Yalnız o derste görmüş olduğumuz bir önemli kaideyi tekrar hatırlatalım. Bildiğimiz cümleleri durup dururken passive cümlelere çevirmek ve bunların nasıl yapıldığını öğretmek yanlış bir sistemdir. Biz kendi dilimizde **passive** cümle kullanma lüzumunu ne zaman ve nasıl hissediyorsak İngilizcede de böyledir. Türkçede olduğu gibi, öyle cümleler vardır ki ancak **passive** olarak söylendikleri zaman doğrudur. Mesela biz hiç bir zaman:

İnsanlar Türkiyede Türkçe konuşur.

demeyiz. Bu cümle Türkçede daima **passive** şeklindedir ve:

Türkiyede Türkçe konuşulur.

deriz, buna benzer şekilde:

Bu dükkânda insanlar eski eşya satarlar.

cümlesi anormaldir. Bunun yerine her zaman:

Bu dükkânda eski eşya satılır.

demeyi tercih ederiz. Bu noktayı her zaman hatırda tutmalısınız. Birinci kursumuzun 103. dersinde passive cümlelerin geniş zaman, geçmiş zaman ve gelecek zamanda kullanılış hallerini görmüş, çok erken olduğu için diğer zaman şekillerine temas etmemiştik. Bu dersimizde noksan kalan diğer zaman şekillerinden birini göreceğiz.

Passive cümlelerin bitmiş şimdiki zaman şeklini kullanabilmemiz için **to be** fiilinin üçüncü şeklini bilmemiz gerekir. Bu kelime **been**'dir. Bitmiş şimdiki zamanı teşkil ederken yaptığımız gibi fiilin bu üçüncü halini **have** (veya özneye göre **has**) ile birleştirirsek **to be**'nin bitmiş şimdiki zaman şeklini meydana getirmiş oluruz.

The rooms are cleaned every day.	Odalar hergün temizlenir.
The rooms were cleaned last week.	Odalar geçen hafta temizlendi.
The rooms have been cleaned.	Odalar temizlendi. (temiz durumda)
Some money is found here every week.	Burada her hafta bir parça para bulunur.
Some money was found here yesterday.	Dün burada bir parça para bulundu.
Some money has been found.	Bir miktar para bulundu. (para bulunmuş vaziyette duruyor)
A strange thing is seen in the sky every month.	Her ay gökyüzünde acaip bir şey görülür.
A strange thing was seen in the sky last month.	Geçen ay gökyüzünde acaip bir şey görüldü.
A strange thing has been seen in the sky.	Gökyüzünde acaip bir şey görüldü. (şimdi hâlâ orada)
A thief is always caught.	Bir hırsız daima yakalanır.
A thief was caught last night.	Dün gece bir hırsız yakalandı.
A thief has been caught.	Bir hırsız yakalandı. (şimdi götürüyorlar)
Some books are stolen from this library every week.	Her hafta bu kütüphaneden bazı kitaplar çalınır.
Some books were stolen from this library last year.	Geçen yıl bu kütüphaneden birkaç kitap çalındı.
Some books have been stolen from this library.	Bu kütüphaneden birkaç kitap çalındı. (şimdi kitaplar yok)

Yardımcı fiillerle passive cümleler

Passive cümlelerin yardımcı fiillerle kullanılışı da yabancımız değildir. Çünkü birinci kursumuzun 103. dersinde bu cümlelerin gelecek zaman şekillerini görürken esasen will'i kullanmıştık ve bildiğimiz gibi will bir yardımcı fiildir. Bütün yapılacak şey gelecek zamanda görülen will kelimesi yerine bir başka yardımcı fiil kullanmak ve alacağı yeni anlamı incelemektir.

The rooms will be cleaned.	Odalar temizlenecek.
The rooms must be cleaned.	Odalar temizlenmelidir. (bence)
The rooms can be cleaned.	Odalar temizlenebilir. (imkân dahilinde)
The rooms may be cleaned.	Odalar temizlenebilir. (ihtimal)
The rooms have to be cleaned.	Odalar temizlenmeli. (kaide bu)

CÜMLELER

The box is broken easily.	Kutu kolayca kırılır.
The box was broken.	Kutu kırıldı.
The books are sold here.	Kitaplar burada satılır.
The books were sold two days ago.	Kitaplar iki gün evvel satıldı.
She was seen at the cinema with her friends.	Arkadaşlarıyla sinemada görüldü.
The thief was caught when he was trying to open the door.	Hırsız kapıyı açmaya çalışıyorken yakalandı.
His leg was hurt.	Bacağı yaralandı.
English is spoken all over the world.	İngilizce bütün dünyada konuşulur.
This story was told everywhere.	Bu hikâye her yerde anlatıldı.
This bridge was built last year.	Bu köprü geçen yıl inşa edildi.
I ask questions.	Sorular sorarım.
I am asked questions.	Bana sorular sorulur.
I was asked questions.	Bana sorular soruldu.
She was invited to lunch.	Öğle yemeğine davet edildi.
She has been invited to lunch.	Öğle yemeğine davet edildi. (davet almış durumda)
The door has been shut.	Kapı kapatıldı. (şimdi kapalı durumda)
We have been taught to cook our meals.	Bize yemeklerimizi pişirmemiz öğretildi. (Şimdi bunu biliyoruz.)
They usually came late.	Ekseriya geç gelirlerdi.
We often visited them in summer.	Onları yazın sık sık ziyaret ederdik.
My children always went to bed early when I was at home.	Ben evdeyken çocuklarım daima erken yatarlardı.
They never studied their lessons.	Derslerine hiç çalışmazlardı.
The workers never bought expensive clothes.	İşçiler hiç pahalı elbise almazlardı.
They wanted to be rich.	Zengin olmak istiyorlardı. (istediler)
It may rain, so we must take our umbrellas.	Yağmur yağabilir, bu sebebten şemsiyelerimizi almalıyız.
She threw the letters into the fire.	Mektupları ateşin içine attı.
The front door was repaired last year.	Ön kapı geçen yıl tamir edildi.
I felt tired after walking to the top of the hill.	Tepenin ucuna yürüyüşten sonra (kendimi) yorgun hissettim.
These plates are broken easily.	Bu tabaklar kolayca kırılırlar.

Your help is useless because their house was sold two months ago.	Yardımınız faydasızdır, çünkü onların evi iki ay evvel satıldı.
He is a careless boy; he always loses his money and breaks his pencils.	O dikkatsiz bir çocuktur; daima parasını kaybeder, kalemlerini kırar.
Do you feel happy when we are together?	Beraber olduğumuz zaman (kendini) mesut hissediyor musun?
Perhaps what he says is true.	Belki söylediği doğrudur.
Where was the small dog found?	Küçük köpek nerede bulundu?
A customer is always right.	Müşteri daima haklıdır.
Erol married Selma.	Erol Selma ile evlendi.
May I use your knife? I have lost mine.	Bıçağınızı kullanabilir miyim? Benimkini kaybettim.
After a two days' wait the army set out.	İki günlük bir bekleyişten sonra ordu yola çıktı.
The bicycle ran over the cat and it died.	Bisiklet kediyi çiğnedi ve o öldü.
The bus ran off the road and some passengers were hurt.	Otobüs yoldan çıktı ve bazı yolcular yaralandı.
Don't put the light out; I'll stay until eleven.	Işıkları söndürme; onbire kadar oturacağım.
I don't like sad films.	Acıklı filmleri sevmem.
I was asked several questions.	Bana bir çok sorular soruldu.
The birds are flying over the apple trees.	Kuşlar elma ağaçları üzerinde uçuyorlar.
The lights were put out so I couldn't read my lessons.	Işıklar söndürüldü bu sebepten derslerimi okuyamadım.
We were waiting in front of the cinema when the doors were opened.	Kapılar açıldığı zaman biz sinemanın önünde bekliyorduk.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — Put the fire [illegible] before you leave the house. 2 — I don't feel happy when I go ..... in an aeroplane. 3 — The vase ..... broken yesterday. 4 — It will ..... understood if you tell them again. 5 — The plates ..... washed every day. 6 — Her handbag ..... found under the bed yesterday. 7 — The work will ..... finished tomorrow if we go on working all night. 8 — If you

catch ..... illness, you must go to a doctor at once. 9 —The shops must ..... closed at eight o'clock. 10 — This car can't ..... repaired, all the parts ..... broken.

II

Bu cümlelerde parantez içinde verilen fiilleri passive halde kullanarak cümleleri tamamlayınız

1 — The pen (break) yesterday. 2 — The man (see) in the park two days ago. 3 — The books will (keep) in this library. 4 — The money (lose) at the cinema last Friday. 5 — The news will (hear) soon. 6 — He can't (please) easily. 7 — I (surprise) when I saw them together in the garden. 8 — The money always (keep) in this room. 9 — The packet (leave) in the shop last Monday. 10 — The thief must (catch) at once.

III

Translate into Turkish

1 — His leg was hurt very badly. 2 — You'll catch an illness if you go to that country. 3 — All the glasses were broken yesterday. 4 — The front door will be opened at ten o'clock. 5 — The car ran over the boy. 6 — The old man fell ill. 7 — Do you feel tired if you walk to the station? 8 — You'll be forgotten if you don't visit them often. 9 — The birds are flying over the trees and the flowers. 10 — This garden is an unsafe place for the children. 11 — It was a wonderful story. 12 — You may be right, but he is an old man. 13 — Her left hand was cut a little this morning when she was washing the plates. 14 — You will never be forgotten. 15— These letters must be written in English.

IV

Translate into English

1 — Orada otururşanız görüleceksiniz. 2 — Bu mektup geçen ay yazıldı. 3 — Oğlum için yeşil bir uçurtma alacağım. 4 — Onun hikâyeleri fevkalâdedir. 5 — Sepet ellerini acıttı. (incitti) 6 — Uçak havada uçuyor. 7 — Öğretmenlerini seviyorlardı. 8 — İngiltereyi görmek istiyorlardı, fakat kâfi paraları yoktu. 9 — Sizin isminiz unutuldu. 10 — Otomobili dün tamir edildi. 11 — Kitabım Hasanın odasında bulundu. 12 — Adamkurtarıldı fakat karısı öldü. 13 — Hırsız derhal yakalandı. 14 — Karataltaya kimin ismi yazıldı? 15 — Bu orman tehlikeli (emin olmayan) bir yerdir.

26. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — mind 2 — a 3 — do 4 — into 5 — in 6 — of 7 — with 8 — to 9 — on 10 — is 11 — will 12 — will 13 — to 14 — did 15 — was

II

1 — Arabam iyi çalışmaz çünkü çok eskidir. 2 — Niçin fikrini değiştirdi? 3 — Dün sinemanın önünde arkadaşlarıma rastladım. 4 — Niçin çok dikkatsizsin? 5 — Kadın yaşlı ve hasta idi. 6 — Ocağın yanına oturduk ve hikâyeler anlattık. 7 — Evi harp esnasında yandı. 8 — Elinden geleni yaptı fakat işi bitiremedi. 9 — Kadın çocuklarını okula göndermek için çok zahmete katlandı. 10 — Sözün kısası bütün param gitti. 11 — Öğrencilerinize öğretmek için hiç zahmete katlanmıyorsunuz. 12 — Belki haklısınız, fakat çocuğunuzu kurtarmak için elimden geleni yaptım. 13 — Tembel çocuklar umumiyetle dikkatsizdir. 14 — Bu benim kendi kitabım değildir, onu sana veremem. 15 — Robert yaşlı bir adamdır, fakat kalbi çok kuvvetlidir.

III

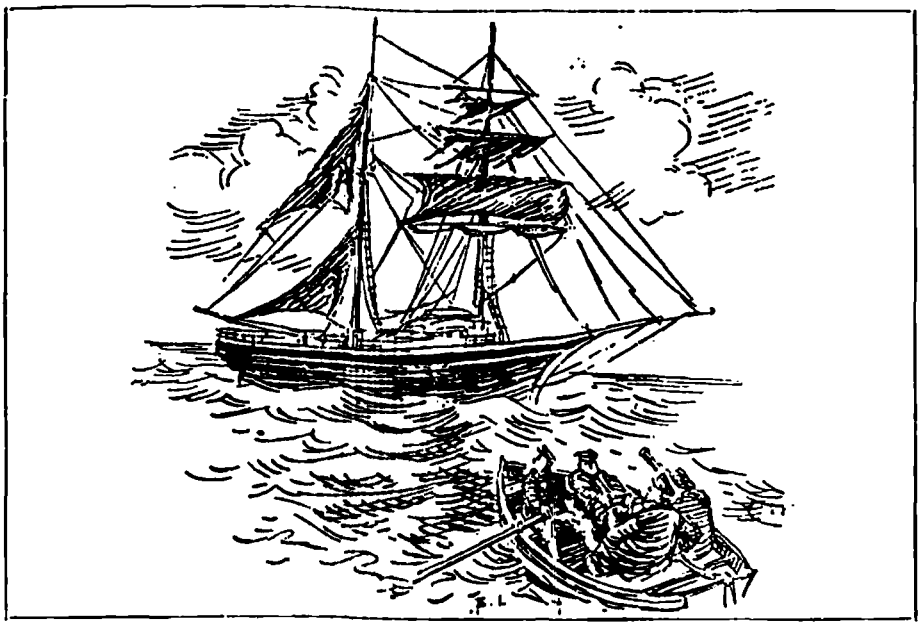
1 — The house is burning. 2 — I changed my mind; I'll come with you. 3 — This machine doesn't run well, they'll repair it. 4 — You are a very careless girl. 5 — They took a lot of trouble for us. 6 — Did you do your best to teach your students English? 7 — I threw the letters into the fire. 8 — To cut a long story short, Mr. Green didn't give my salary. 9 — Two weeks ago I ran into Mary when I was walking about in the park. 10 — Do you want to be a doctor or a lawyer? 11 — Perhaps they won't come at all. 12 — This geography book is useless: I'll give you another book. 13 — The small girl pointed to the ceiling. 14 — I can't change my mind because I paid the money. 15 — You are rather careless; you broke half of the glasses in two months.

UNIT 29

TWENTY-NINE

ÜNİTE 29

YİRMİ DOKUZ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

banknote [benknout]	kâğıt para	**dead** [ded]	ölü
become (became become) [bikam] [bikeym] [bikam]	olmak	**decide** [disayd]	karar vermek
		explain [ekspleyn]	izah etmek
		important [impo:tınt]	önemli
call [ko:l]	çağırmak		
captain [keptin]	kaptan	**sign** [sayn]	işaret, emare

sink (sank-sunk) [sink] [senk] [sank]	batmak	**uncle** [ankıl]	amca, dayı
		unusual [anyu:juıl]	gayri tabiî
song [song]	şarkı		

AÇIKLAMALAR

to call out

Bir kimseye «yüksek sesle seslenmek, çağırmak» anlamında bir deyim fiildir.

Who did you call out?	Kime seslendiniz ?
You mustn't call out to your friends in a restaurant.	Bir lokantada arkadaşlarınıza seslenmemelisiniz.
They called out to the waiter.	Garsona seslendiler.
Call out to your friends.	Arkadaşlarına seslen.
They called out, but nobody answered.	Seslendiler, fakat kimse cevap vermedi.

to go without

Bir şeyi «arkada bırakıp gitmek, almadan gitmek, arkada bırakmak» anlamında bir deyimdir.

My father went without me.	Babam beni bırakıp (bensiz) gitti.
Don't go without your umbrella; it may rain.	Şemsiyeni bırakıp (şemsiyesiz) gitme, yağmur yağabilir.
She will go without her children.	Çocuklarını bırakıp gidecek.
Why did you go there without coats?	Oraya niçin ceketsiz gittiniz?

to be known to

«Bilinmek, malûm olmak» anlamında bir deyimdir.

This story is known to everybody.	Bu hikâye herkesçe malûmdur.
That must be known to all the officers.	Bu bütün subaylar tarafından bilinmeli.
Is this known to you?	Bu sizce malûm mu?
The story was known to all the farmers.	Hikâye bütün çiftçilerce malûmdu.

to find out

«Bir şeyi bulup anlamak, öğrenmek» anlamında bir terim fiildir.

What have you found out?	Nasıl bir bilgi elde ettin? (Ne öğrendin?)
Please find out what time the next train is.	Lütfen bundan sonraki trenin ne zaman olduğunu öğren.
You must find out the truth about this news.	Bu haber hakkındaki hakikati öğrenmelisin.
We found out that he was a poor man before he came here.	Buraya gelmeden evvel fakir bir adam olduğunu öğrendik.

cross

Bir yeri «enlemesine geçmek» anlamında bir fiildir.

We crossed the river.	Nehri geçtik. (Bir taraftan karşı tarafına.)
They crossed the forest at night.	Ormanı geceleyin geçtiler.
Don't cross the street when the red lights are on.	Kırmızı ışıklar yanarken caddeyi geçmeyiniz.
She was a good swimmer; she crossed the Bosphorus in one hour.	İyi bir yüzücüydü; Boğazı (İstanbul Boğazı) bir saatte geçti.

THE TRUE STORY OF MARY CELESTE

. Many strange stories are told about things which happen on the sea. Some of these are not true; but one of the strangest is the true story of a ship which was called the Mary Celeste.

About a hundred years ago, this ship left New York and another ship also left New York at about the same time. The name of the second ship was the Dei Gratia and its captain's name was Morehouse.

This second ship, the Dei Gratia, crossed the sea for some days, and nothing unusual happened. But then Morehouse and his men saw another ship far away over the water. For a long time they were unable to read the name on the other ship's side. But when they were nearer they were able to read it. The name was the Mary Celeste.

Many people know this name now, because something very strange happened in the Mary Celeste.

Morehouse and his men watched the ship for some time. They did not feel very happy about it, because the Mary Celeste was moving very strangely on the water. Something unusual was happening. Something was wrong, and they could not understand it.

Morehouse himself was troubled. He knew the captain of the Mary Celeste. The two men were friends, and they had dinner together in New York before their ships left America. Morehouse became more and more unhappy as he watched his friend's ship. He and his men began to think that everyone in the Mary Celeste was ill.

At last Morehouse called one of his officers and sent him in a small boat with some men to the other ship.

The little boat reached the Mary Celeste without any trouble, because the sea was quiet. When they were near, the men in the boat called out over the water. But no one answered. No one looked over the side of the ship. They could see no one. They heard no voices.

When they reached the ship, they had to get up its side without help. No one met them at the top.

They went to all parts of the ship, but they found no one in it. There was not one man, alive or dead, in the Mary Celeste. The officer was very surprised, and he sent some men in the boat to bring Captain Morehouse from the Dei Gratia.

When the captain came, he and his men again looked everywhere in the ship. They found no one.

They could not understand this at all. Where were the men of the Mary Celeste? Why did they leave their ship?

Morehouse and his men found a lot of food and water, and the ship was in very good order. Nothing was broken. There were no signs of a fight, but they found a little blood in one place. There was not much blood, and they were not very surprised. Perhaps a man cut his finger. Men often cut their fingers.

They found many things which they could not understand. They found a five-pound banknote. Why was it left there? They found some clothes. These clothes were washed and clean, but they were left in the ship like many other things. Why did a man wash his clothes and then go away without them?

They also found a letter. It was not finished. Only part of it was written.

One of them found another piece of paper with some writing on it, but this was not a letter. The writing showed a date and a place. The date was ten days before they found the ship; the place was 750 miles away over the sea. What did this mean?

Morehouse understood the paper very well. The Mary Celeste was in that place ten days before. The ship was 750 miles away ten days before. It went 750 miles in ten days, and it did this alone, with no men in it.

Another things surprised Morehouse. On each side of the ship, near the front, a little above the water, a long piece of wood was cut out. Why were these two pieces of wood cut out the sides of the ship? No one could understand this.

Morehouse could not leave this ship on the sea with no one in it. So he left some of his own men in it, and took the others back to the Dei Gratia. Then the two ships went across the sea together until they came to the end of their journey.

The strange story was soon known to a lot of people. The men of that time tried to find out the truth about the Mary Celeste. But they were quite unable to find out anything about it. It left New York full of men, but no one ever saw one of those men again.

What happened to them? They all left their ship. They took few things with them. One of them began to write a letter, and he left the ship before he finished the letter. Another man left five pounds in the ship. No part of the ship was broken; it was not sinking. Everything in it was in good order. The men left food, water and clothes when they went away; and they were never seen again.

Why did they leave their ship, and where did they go?

No one knows the answers to these questions.

MARY CELESTE'İN HAKİKİ HİKÂYESİ

Denizde vuku bulan şeyler hakkında bir çok acaip hikâyeler söylenir. Bunların bazıları doğru değildir; fakat en gariplerinden bir tanesi Mary Celeste denilen bir geminin hakiki hikâyesidir.

Tahminen yüz sene evvel, bu gemi New York'u terk etti ve keza bir diğer gemi tahminen aynı anda New York'u terk etti. İkinci geminin adı Dei Gratia idi ve onun kaptanının adı Morehouse'dı.

Bu ikinci gemi, Dei Gratia, denizi bir kaç gün geçti ve gayritabii hiç bir şey olmadı. Fakat ondan sonra Morehouse ve adamları suyun üstünde uzaklarda bir diğer gemi gördüler. Uzun bir süre diğer geminin yan tarafında olan ismi okuyamadılar. Fakat daha yakın oldukları zaman onu okuyabildiler. İsim Mary Celeste idi.

Bir çok insan şimdi bu ismi biliyorlar, çünkü Mary Celeste'de çok acaip bir şey oldu.

Morehouse ve adamları gemiyi bir müddet seyrettiler. Bu hususta (kendilerini) pek mesut hissetmediler, çünkü Mary Celeste suyun üstünde çok acaip bir şekilde hareket ediyordu. Acaip bir şey vuku buluyordu. Bir şey yanlıştı ve onlar onu anlıyamadılar.

Morehouse kendisi (de) üzüntülü idi. Mary Celeste'in kaptanını biliyordu (tanıyordu). İki adam arkadaştılar ve gemileri Amerika'yı terk etmeden önce New York'ta birlikte akşam yemeği yemişlerdi. Arkadaşının gemisini seyrederken Morehouse gittikçe daha fazla bedbaht oldu. O ve adamları Mary Celeste'deki herkesin hasta olduğunu düşünmeğe (zannetmeğe) başladılar.

En nihayet Morehouse memurlarından birisini çağırdı ve onu birkaç adamla beraber bir küçük kayıkta diğer gemiye gönderdi.

Küçük kayık Mary Celeste'e hiç zahmetsiz ulaştı, çünkü deniz sakindi. Yakın olunca (yaklaşınca), kayıktaki adamlar suyun üzerinden seslendiler. Fakat hiç kimse cevap vermedi. Hiç kimse geminin kenarından bakmadı. Hiç kimseyi göremediler. Hiç ses duymadılar.

Gemiye vardıkları zaman onun kenarına yardımsız çıkmak zorunda kaldılar. Yukarıda onları hiç kimse karşılamadı.

Onlar geminin bütün bölümlerine gittiler, fakat onun içinde hiç kimseyi bulmadılar. Mary Celeste'de canlı veya ölü bir tek adam yoktu. Memur çok şaşırdı, ve Kaptan Morehouse'ı Dei Gratia'dan getirmek üzere kayığın içinde birkaç adam gönderdi.

Kaptan geldiği zaman, o ve adamları tekrar gemide her tarafa baktılar. Hiç kimse bulmadılar.

Bunu hiç anlıyamadılar. Mary Celeste'in adamları neredeydi? Onlar gemilerini niçin terk ettiler (etmişlerdi)?

Morehouse ve adamları pek çok yiyecek ve su buldular, ve gemi çok iyi bir durumda idi. Hiç bir şey kırılmamıştı. Hiç bir döğüşme işareti yok-

tu, fakat bir yerde biraz kan buldular. Çok kan yoktu ve onlar çok şaşırmadılar. Belki bir adam parmaklarını kesti (kesmişti). İnsanlar sık sık parmaklarını keserler.

Anlıyamadıkları bir çok şeyler buldular. Onlar beş poundlık bir kâğıt para buldular. O oraya niçin bırakılmıştı? Bazı elbiseler buldular. Bu elbiseler yıkanmış ve temizdi, fakat diğer bir çok şeyler gibi gemide bırakılmıştı. Bir adam niçin elbiselerini yıkamış ve sonra onlarsız (onları almadan) uzağa gitmişti (uzaklaşmıştı)?

Bir de mektup buldular. O bitirilmemişti. Sadece (bir) kısmı yazılmıştı.

Onlardan bir tanesi üzerinde bazı yazılar olan bir diğer kâğıt parçası buldu, fakat bu bir mektup değildi. Yazı bir tarih ve bir yer gösteriyordu. Tarih, onların gemiyi bulduklarından on gün evveldi, yer denizde 750 mil uzakta idi. Bu ne demekti?

Morehouse kâğıdı çok iyi anladı. Mary Celeste on gün evvel o yerde idi. Gemi on gün evvel 750 mil ötede idi. O on günde 750 mil gitti (gitmişti) ve o bunu yalnız yaptı üstünde hiç bir adam olmadan.

Morehouse'ı başka bir şey şaşırttı. Geminin her iki yanında, ön tarafa yakın, suyun biraz üstünde uzun bir tahta parçası dışarı kesilmişti (kesilerek alınmıştı). Bu iki tahta parçası geminin yanlarından niçin kesilip alınmıştı? Bunu hiç kimse anlıyamadı.

Morehouse bu gemiyi üstünde hiç bir adam olmaksızın denizde bırakamadı (bırakamazdı). Bu sebepten kendi adamlarından bazılarını onun içinde bıraktı ve diğerlerini Dei Gratia'ya geri aldı (götürdü). Ondan sonra iki gemi seyahatlarının sonuna gelinceye kadar denizde birlikte gittiler.

Acaip hikâye çok geçmeden bir çok insana malûm oldu (bilindi). O zamanın adamları Mary Celeste hakkındaki hakikati bulmaya çalıştılar. Fakat onlar onun hakkında hiç bir şey bulamadılar. O New York'u insanla dolu olarak terk etti (etmişti), ama hiç kimse o adamlardan birisini bir daha hiç görmedi.

Onlara ne oldu (olmuştu)? Onlar gemilerini terk ettiler. Kendileriyle (yanlarına) az şey almışlardı. Onlardan bir tanesi bir mektup yazmağa başlamıştı, ve mektubu bitirmeden evvel gemiyi terk etmişti. Bir diğer adam gemide beş pound'lık bir kâğıt para bırakmıştı. Geminin hiç bir yeri kırılmamıştı, o batmıyordu. İçinde her şey yolundaydı. Adamlar gittikleri zaman yiyecek, su ve elbiseler bırakmışlardı ve onlar asla tekrar görülmediler.

Onlar gemilerini niçin terk ettiler, ve nereye gittiler?

Bu soruların cevaplarını hiç kimse bilmiyor.

CÜMLELER

This news is very important.	Bu havadis önemlidir.
We decided to tell the captain the truth about the ship.	Kaptana gemi hakkında hakikati söylemeye karar verdik.
She is singing a beautiful song about love.	Aşk hakkında güzel bir şarkı söylüyor.
Have you ever heard this song?	Bu şarkıyı hiç işittin mi?
My uncle went to the football match without an umbrella.	Amcam (dayım) futbol maçına şemsiyesiz gitti.
The ship was sinking.	Gemi batıyordu.
Can you explain this sentence?	Bu cümleyi izah edebilir misin?
Robert called his men.	Robert adamlarını çağırdı.
They found out that the old woman's banknotes were under the bed.	İhtiyar kadının kâğıt paralarının yatağın altında olduğunu öğrendiler.
I'll explain the story if you don't understand it.	Onu anlamazsanız hikâyeyi izah edeceğim.
He thinks he is an important man in this office.	Kendini bu büroda önemli bir adam zannediyor.
The boat will sink if you put everything in it.	Her şeyi içine koyarsanız kayık batacak.
His uncle gave him a new car when he married.	Evlendiği zaman amcası ona yeni bir otomobil verdi.
This country was not known to anybody at that time.	O vakit(ler) bu memleket hiç kimse tarafından bilinmiyordu.
You can't follow the lesson if you go without your book.	Kitapsız giderseniz dersi takip edemezsiniz.
We saw a sign on the wall.	Duvarda bir işaret gördük.
This letter belongs to a dead man.	Bu mektup ölü bir adama aittir.
Who can explain this to me?	Bunu bana kim izah edebilir?
They decided to learn English, and they started to take English lessons from Correspondence Institute.	İngilizce öğrenmeye karar verdiler ve Correspondence Institute'tan İngilizce dersler almaya başladılar.
He became an important man.	Önemli bir adam oldu.
Do you like English songs?	İngiliz şarkılarını sever misiniz?
There is nothing unusual about his coming late.	Onun geç gelişi hususunda gayri tabii bir şey yok.
The lessons became more and more difficult.	Dersler gittikçe zorlaştı.

UNIT 30 ÜNİTE

THIRTY OTUZ

ÖZET

I

Gelecek zaman her ne kadar **shall, will** ile yapılan bir kip olarak düşünülürse de, tatbikatta şimdiki zaman kipi ve **going to,** gelecek zaman ifade etmekte en az **shall, will** kadar kullanılırlar.

I shall go to the cinema.	Sinemaya gideceğim.
He will come again.	Tekrar gelecek.
She is going to marry Robert.	Robertle evlenecek.
Tomorrow we are leaving London.	Yarın Londradan ayrılıyoruz.

Son cümlede görüldüğü gibi, şimdiki zaman kipiyle ifade edilen gelecek zamanda yakın bir gelecek ifadesi vardır. **Going to** ile yapılan gelecek zaman konusunu biraz ileride göreceğiz. Burada **shall, will'in** kullanılışı hakkmdaki kaideleri gözden geçirelim.

Shall, will ile yapılan gelecek zaman cümleleri, gelecekte olması pek tabii olan bir şeyi, alışkanlıkları, belirsiz bir istikbalde yapılacak bir hareketi anlatmakta kullanılır.

He will be forty-eight next year.	Gelecek sene kırksekiz (yaşında) olacak.
She will open the shop at eight o'clock.	Dükkânı saat sekizde açacak.
They will come to our restaurant again.	Lokantamıza yine gelecekler.

Tahmin ve şart cümlelerinde de **shall, will** kullanılır.

Do you think he will finish the work in two days?	İşi iki günde bitirecek mi dersiniz?
If they come here, they will learn everything.	Buraya gelirlerse her şeyi öğrenecekler.

II

Going to'nun istikbal ifade ettiğini biliyoruz. Ancak bu, **shall, will** ile teşkil edilen istikbal kipinden bir hayli farklıdır.

Going to ile yapılan istikbal kipinde, önceden yapılmış bir hazırlık, niyet ve karar ifadesi vardır.

She is going to write a letter.	Bir mektup yazacak. (Mektup yazma kararında olduğunu biliyorum.)
We are going to surprise them.	Onları şaşırtacağız. Sürpriz yapacağız. (Kararımız bu.)
They are going to give you some money.	Size bir mikdar para verecekler. (Karar ve niyetlerinin bu olduğunu biliyoruz.)
I am going to sell my old books next month.	Eski kitaplarımı gelecek ay satacağım. (Kararım budur.)

III

Zarfların bir cümlede sıralanışı için verilen kaide, bazan bir zarfa diğerlerinden daha fazla önem verilmesi halinde bozulabilir. Bu durumda, önem verilen zarf normal yerinden alınarak fiilin yanına getirilir.

She drove her car (slowly) to the station in the morning.
She drove her car (to the station) slowly in the morning.

IV

Yer zarflarından bir cümlede birden fazla mevcutsa, bunların sıralanışı küçük bir yer gösteren zarftan büyük bir yer gösteren zarfa doğru olur.

He is reading a book (at the table) (under the tree) (in the garden).

Aynı şey zaman zarfları için de vardır. Onlar da bir cümlede birkaç tane iseler küçük bir zaman gösteren zarftan daha uzun bir zaman gösteren zarfa doğru sıralanırlar.

They came (after nine o'clock) (in the morning) (yesterday).

V

May bir yardımcı fiildir. «müsaade» ve «ihtimal» gösterir.

She may open the door now.	Şimdi kapıyı açabilir. (Açmasına müsaade var.)
You may go with your friends.	Arkadaşlarınızla gidebilirsiniz. (Gitmenize müsaade ediliyor.)

Bu anlamda kullanılışı **can** yardımcı fiilinin müsaade anlamında kullanılışıyla aynidir.

We can use their pencils.	Onların kalemlerini kullanabiliriz. (Kullanmamıza müsaade edilmiştir.)
We may use their pencils.	Onların kalemlerini kullanabiliriz. (Kullanmamıza müsaade edilmiştir.)

May yardımcı fiilinin ikinci anlamı «ihtimal» göstermesidir. Bu durumda **can** ile hiç bir benzerliği yoktur.

He may understand the letter.	Mektubu anlayabilir (Anlaması ihtimali vardır.)
It may rain, because there are black clouds in the sky.	Yağmur yağabilir, çünkü gökte siyah bulutlar var.

Might hem «müsaade» hem de «ihtimal» bildirmekte kullanılır. Fakat iki anlamda da pek seyrek kullanılır. İhtimal anlamında **may**'den daha zayıf bir ihtimal gösterir.

She might bring her friends.	(Belki) Arkadaşlarını getirebilir. (Hiç belli olmaz.)

VI

Yardımcı fiil cümlenin başına konularak yapılmış sorulara cevap verirken kısa cevaplar kullanılır.

Is this your pencil?	**Yes, it is.**
Are they coming with us?	**Yes, they are.**
Does she speak English?	**No, she doesn't.**
Do they go to school by bus?	**Yes, they do.**
Can Selma explain the letter?	**Yes she can.**
Have the teachers black bags?	**No, they haven't.**
Has she two sisters?	**Yes, she has.**
Will Robert come early?	**Yes, he will.**
Will they sing Turkish songs?	**No, they won't.**
Must she read the book again?	**Yes, she must.**
May he come with you?	**Yes, he may.**
Are you a teacher?	**No, I am not.**
Can I carry this table?	**Yes, you can.**
May I open the window?	**Yes, you may.**
Might they come late?	**Yes, they might.**

VII

Will alan şahıslarla **shall** kullanılacak olursa «yasaklama» veya «söz verme» ifade edilmiş olur.

You shall go to the theatre if you study your lessons.	Derslerine çalışırsan tiyatroya gideceksin. (Söz veriyorum.)
He shan't go anywhere before he finishes his lessons.	Derslerini bitirmeden önce hiç bir yere gitmeyecek. (Gitmesi yasak.)

Bir şahsın bir şeyi ısrarla ve devamlı olarak yapışı gelecek zaman kipiyle anlatılır.

Tom will always leave the doors open.	Tom daima kapıları açık bırakır.

Gelecek zaman kipi, it özne olarak kullanılmak suretiyle, ihtimal anlatmak için de kullanılır.

A car stopped in front of our door; it will be Mr. Miller.	Kapının önünde bir otomobil durdu; Mr. Miller olmalı. (Öyle tahmin ediyorum.)
It will be very cold in England now.	İngilterede hava şimdi çok soğuk olmalı.

Bu anlamda will yerine must da kullanılabilir.

It will be late, because the lights are out.	Geç olmalı, çünkü ışıklar sönmüş.
It must be late, because the lights are out.	Geç olmalı, çünkü ışıklar sönmüş.

VIII

Geçmiş zaman kipi esas olarak geçmişte belirli bir zamanda veya yerde olup bitmiş hareketleri anlatmak için kullanılır.

She broke two plates yesterday.	Dün iki tabak kırdı.
We walked to the station.	İstasyona yürüdük.

Bitmiş şimdiki zaman kipi de Türkçeye geçmiş zaman gibi tercüme edildiği için biribirlerine pek benzer görünmektedirler. Halbuki verdikleri anlamlar çok farklıdır. İngilizcede geçmiş zaman kipi Türkçedeki geçmiş zaman kipiyle ayni anlamları verirler ve ayni durumlarda kullanılırlar. Bitmiş şimdiki zaman kipi Türkçeye her ne kadar geçmiş zaman gibi tercüme ediliyorsa da aslında çok farklıdır. Bunun Türkçede tam karşılığı olmadığı için iki kip arasındaki farkı iyi öğrenmek gerekmektedir.

I saw your brother at school yesterday.	Kardeşini dün okulda gördüm.
I have seen your brother.	Kardeşini gördüm. (Kardeşini görmüşlüğüm var, kendisini tanıyorum.)
She has put the lights out.	Işıkları söndürdü. (Şimdi ışıklar sönük.)

İçindeki fiil geçmiş zaman halinde olan bir cümlede sıklık zarfları varsa çoğu zaman bu fiiller geçmişte devamlı halmiş gibi tercüme edilirler.

When she was a teacher she always went to school late.	O bir öğretmenken okula daima geç giderdi.
We usually played football with our friends.	Arkadaşlarımızla ekseriya futbol oynardık.

Sonlarına **ing** almayan fiiller de geçmiş zaman halinde oldukları zaman, yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi, geçmişte devamlı halmiş gibi tercüme edilebilirler.

She wanted some books.	Birkaç kitap istedi. (İstiyordu.)
They believed the teacher.	Öğretmene inandılar. (İnanıyorlardı).
I remembered their names.	Onların isimlerini hatırladım. (hatırlıyordum).

Bu fiillerin hangi şekilde tercüme edileceği okunan parçaya bağlıdır. Hangisi daha uygun görünüyorsa o şekil tercih edilir.

IX

Bir cümledeki fiil öznenin yaptığı bir hareketi anlatıyorsa bu aktif bir cümledir.

Adam yakaladı.
Selma gördü.

Bu cümleler aktif cümlelerdir, çünkü özneler (adam ve Selma) bir harekette bulunmakta ve başka şahıs veya şeyler üzerine tesir yapmaktadırlar.

Bir cümledeki fiil özne üzerine yapılan bir hareketi anlatıyorsa bu cümle **passive** bir cümledir.

Adam yakalandı.
Selma görüldü.

Bu cümlelerde «yakalamak» ve «görmek» fiilini (adam ve Selma) özneleri yapmamakta, bilakis bu hareketler onlar üzerine başkaları tarafından yapılmaktadır. Bunlar birer **passive** cümledir.

Passive cümleler **to be** fiili ile fiilin üçüncü şeklini kullanmak suretiyle yapılır.

Tourists are seen everywhere.	Turistler her yerde görülürler.

To be fiilinin muhtelif şekilleri (**is-are-was-been**) kullanılmak suretiyle değişik kipler yapılır. Ayrıca **to be** fiilinden önce (**must, can, will**) gibi yardımcı fiiller de yer alabilirler.

The letters are written in English.	Mektuplar İngilizce olarak yazılır.
The letters were written in English.	Mektuplar İngilizce olarak yazıldı.
The letters have been written.	Mektuplar yazıldı. (Yazılmış durumda bekliyor.)
The letters can be written now.	Mektuplar şimdi yazılabilir.
The letters will be written tomorrow.	Mektuplar yarın yazılacak.
The letters must be written at once.	Mektuplar derhal yazılmalı.

X

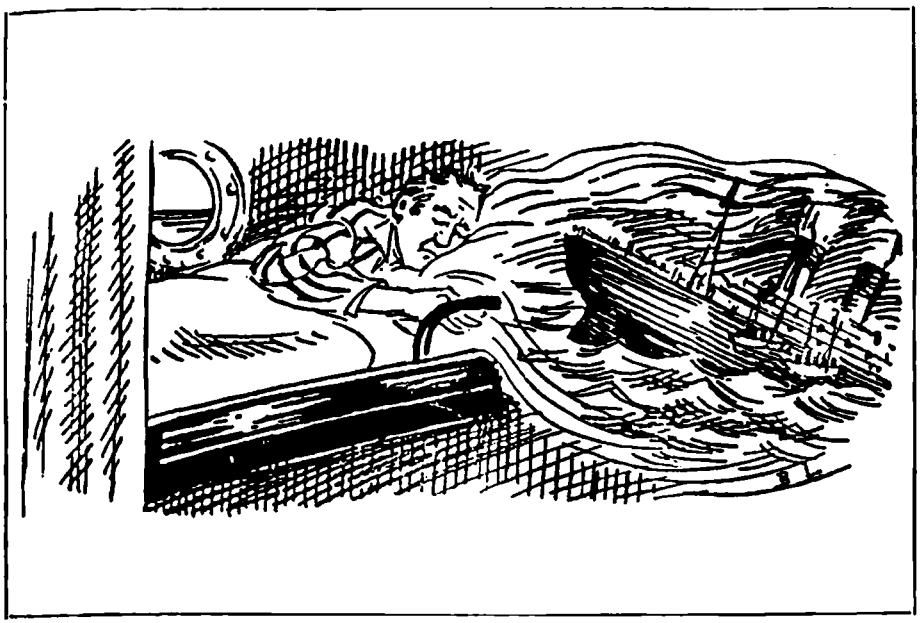
20. dersle 29. ders arasında «açıklamalar» başlığı altında verilmiş konularla ilgili cümleler veriyoruz. Bunları dikkatle tetkik ediniz.

Do you like English films better?	İngiliz filmlerini daha çok mu beğenirsiniz?
After a two hours' wait the aeroplane arrived.	İki saatlik bir bekleyişten sonra uçak geldi.
Your blue hat doesn't go with your red dress.	Mavi şapkanız kırmızı elbisenizle gitmiyor.
Just a minute, I am coming.	Bir dakika, (bir dakika müsaade) geliyorum.
A good pair of shoes costs more than one hundred liras.	İyi bir çift ayakkabı yüz liradan fazla eder.
I went to England on business.	İngiltereye vazifeli olarak gittim.
It is my own money; I can buy anything I want.	O benim kendi param; istediğim herhangi bir şeyi satın alabilirim.
You ought to give the poor woman something to eat.	Fakir kadına yiyecek bir şey vermelisiniz.
We ought to know how to please our guests.	Misafirlerimizi nasıl memnun edeceğimizi bilmeliyiz.
The island was far away; we could not swim there.	Ada uzaktaydı; oraya yüzemezdik.
I haven't seen Ayten lately.	Ayteni son zamanlarda görmedim.
She has trouble with her children.	Çocuklariyle başı dertte.
She promised to come with me, but now she has changed her mind.	Benimle gelmeyi vadetti, fakat şimdi fikrini değiştirdi.

I ran into an old friend at the station yesterday.	Dün istasyonda eski bir arkadaşa rastladım.
To cut a long story short, Ömer lost all his money.	Sözün kısası, Ömer bütün parasını kaybetti.
She didn't take any trouble to please us.	Bizi memnun etmek için hiç zahmete katlanmadı.
He did his best to become a captain.	Bir kaptan olmak için elinden geleni yaptı.
I feel very happy, because I have received a letter from a friend.	(Kendimi) mutlu hissediyorum, çünkü bir arkadaştan mektup aldım.
Will you put the light out, please?	Lütfen ışığı söndürür müsünüz?
He caught a bad illness when he was in Africa.	Afrikadayken fena bir hastalığa yakalandı.
You'll fall ill if you work so much.	Bu kadar çok çalışırsanız hastalanacaksınız.
The bus ran over the man, but he didn't die.	Otobüs adamı çiğnedi, fakat o ölmedi.
Well, what shall we do now?	Eee... şimdi ne yapacağız?
We called out, but they didn't hear us.	Seslendik fakat onlar bizi işitmediler.
That must be known to all of you.	Bu hepinizce malûm olmalı.
We couldn't find out why he killed his friend.	Arkadaşını niçin öldürdüğünü öğrenemedik.
I'll give you a two weeks' holiday.	Sana iki haftalık bir tatil vereceğim.
This tie didn't go with my shirt.	Bu kravat gömleğimle gitmedi (uymadı).
Did you see it with your own eyes?	Onu kendi gözlerinle gördün mü?
Have you received any letters from them lately?	Onlardan son zamanlarda hiç mektup aldın mı?
Robert took a lot of trouble to repair our car.	Otomobilimizi tamir etmek için Robert çok zahmete girdi.
Will you do your best to teach me English?	Bana İngilizce öğretmek için elinden geleni yapacak mısın?
The boy went to school without his coat.	Çocuk okula ceketsiz gitti.
The swimmers crossed the river.	Yüzücüler nehri geçtiler.

UNIT 31 ÜNİTE

THIRTY-ONE OTUZ BİR

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

clear [klıı]	vazıh, açık	**fear** [fıı]	korkmak
dream [dri:m]	rüya	**fireplace** [faıpleys]	ocak, şömine
dream (dreamt	rüya görmek	**partly** [pa:tli]	kısmen
dreamt) [dri:m]		**terrible** [teribıl]	feci, berbat
[dremt] [dremt]		**window** [windou]	pencere, vitrin
fear [fıı]	korku		

AÇIKLAMALAR

dream

Aşağıda have ve of ile kullanılışını göreceğimiz dream fiili hem «rüya» anlamında bir isim, hem de «rüya görmek, rüyasında görmek» anlamında bir fiildir.

She often dreams.	O sık sık rüya görür.
He dreamt that he was swimming in a river.	Rüya gördü ki bir nehirde yüzüyordu. (Bir nehirde yüzdüğünü rüyasında gördü.)
I dreamt that I was going to a village in a small bus.	Küçük bir otobüsün içinde bir köye gittiğimi rüyamda gördüm.
Bad dreams made her unhappy.	Fena rüyalar onu bedbaht etti.
Her dreams were very interesting.	Onun rüyaları çok ilginçti.

to have a dream

«bir rüya görmek» anlamında bir deyimdir ve to dream fiili ile eş anlamlıdır.

I dreamt.	Rüya gördüm.
I had a dream.	Bir rüya gördüm.
Do you often dream?	Sık sık rüya görür müsünüz?
I had a terrible dream last night.	Dün gece berbat bir rüya gördüm.
She doesn't have any dreams.	O hiç rüya görmez.

to dream of

«bir kimseyi veya bir şeyi hayal etmek, onun rüyasını görmek» anlamında bir deyimdir.

What are you dreaming of?	Neyin rüyasını görüyorsun? (Neyi hayal ediyorsun?)
The soldier dreamt of home.	Asker evini hayal etti.
She is always dreaming of her husband.	Rüyasında hep kocasını görüyor.

to turn over

«ters dönmek, kapaklanmak, bir şeyi çevirmek» anlamında bir deyimdir.

This boat will turn over.	Bu kayık kapaklanacak. (ters dönecek)
Don't turn over the page.	Sayfayı çevirme.
The bus turned over.	Otobüs ters döndü.

to care about

«bir şeye ehemmiyet vermek, aldırmak» anlamında bir terimdir.

She doesn't care about clothes.	Elbiseye önem vermez.
I don't care about him.	Ona önem vermem. (Aldırmam.)
They didn't care about the war.	Harbe aldırmadılar.
He doesn't care about vegetables, but he likes fruit.	Sebzelere önem vermez, fakat meyva sever.

on fire

«tutuşmuş, yanıyor, yanar durumda» anlamlarındadır.

The hotel was on fire, and the people were watching it.	Otel yanıyordu ve halk onu seyrediyordu.
The ship was on fire.	Gemi yanıyordu.
Their house was on fire when they came back.	Onlar döndükleri zaman evleri yanıyordu.

fall down

Stand fiilinin çok kere **up, sit** fiilinin **down** öneki ile kullanıldığını biliyoruz. «düşmek» anlamında olan **fall** fiili de çoğu zaman, **sit** gibi, «aşağı, aşağı doğru» anlamında olan **down** öneki ile kullanılır ve «yere düşmek, yıkılmak» anlamını verir.

Zeynep fell down and broke the eggs.	Zeynep düştü ve yumurtaları kırdı.
The high wall fell down.	Yüksek duvar yere yıkıldı.
The picture fell down from the wall.	Resim duvardan yere düştü.

for

Türkçedeki «Beş liraya sattım. Yirmi liraya aldı.» gibi cümlelerde «mukabilinde» anlamını veren «...ya» eklerinin vazifesini İngilizcede **for** öneki görür.

I sold my old book for five liras.	Eski kitabımı beş liraya sattım.
She sold her house for eighty thousand liras.	Evini seksen bin liraya sattı.
We bought a basket for ten liras.	On liraya bir sepet aldık.
Selma bought a vase for three pounds.	Selma üç pound'a bir vazo aldı.

THE DREAMER

«I had an interesting dream last night,» said Lucy Frost.

Henry Frost looked at his pretty wife and laughed. He loved her very much and they were happy together.

«You're always dreaming,» he said.

«Yes,» she said. «I have a lot of dreams. Last night I dreamt that a ship was on fire on the sea. In my dream I saw another big ship near it. Little boats were taking men from one ship to the other.»

Henry laughed again and opened his morning newspaper.

«That's very strange!» he cried. «Listen to this! On the front page of the newspaper, it says that a ship was on fire. Another ship was not far away, and it came as quickly as it could. It was able to reach the burning ship and save everyone.»

He put the newspaper down and looked at his wife again.

«You're a very strange woman,» he said. «You can dream about things that happen far away, and before you hear about them.»

«Other people can do that,» she said. «Some people dream about a lot of things before they happen. Have you read that book by Dunne? Dunne dreamt of a lot of things before they happened, and he wrote a book about his dreams.»

«I haven't read it,» he said.

«Other people have dreamt of things like that,» she said. «Have you heard about the Waratah?»

«No. What's the Waratah?»

«The Waratah was a ship, quite a big ship, but it did not seem very safe on the sea. Some of the people in it thought that it was going to turn over. They felt afraid, but the officers of the ship laughed at their fears. Then one of the travellers in the ship had a bad dream three times in one morning. It was the same dream each time, and he was very afraid. When the ship reached Durban, in Africa he left it, and he told everyone about his bad dream. The Waratah left Durban at the right time, but he did not go in it. The ship was going to Cape Town, but it never reached Cape Town. It was never seen again. No one in it was ever seen again. The dream saved the man's life.»

«Is that a true story?» said Henry.

«Yes, it's quite true. It happened about forty-five years ago.»

«Strange!» said Henry.

«There's another true story of the same kind,» said Lucy. «It's about an officer. He was going to travel in a ship, but a woman friend told him not to go. She had a bad dream, and in her dream the ship was sinking.»

«Did he go in it?»

«At first he laughed when she told him. He did not care about her dream. But she seemed very unhappy about his journey, and so he did not go.»

«What happened to the ship?»

«It never reached the end of its journey,» she said. «It sank and nobody was saved.»

Henry thought for a short time. «But each dream saved only one man,» he said. «All the other people died. Why didn't the other people have dreams of the same kind?»

«I don't know,» said Lucy. «I can't answer questions like that. Dreams are strange things, and they're not often very clear. People don't usually believe them.»

They thought no more of Lucy's dream of the ship. But several nights later she had another dream. When she went to bed there was a strong wind outside, and in her dream the biggest tree in the garden fell down in the wind.

When she came down in the morning, she looked out of the window. The tree was still standing, but she told Henry her dream.

«Well, you're wrong this time,» he said. «That tree's still growing very well.»

That night the wind was still strong, and before they went to bed they heard a great noise outside. They ran out into the garden. The big tree was still standing, but another tree was on the ground.

They walked slowly back into the house.

«My dream was partly true,» said Lucy. «One of the trees fell down, and it fell down in our garden.»

«Yes,» said Henry. «But the dream wasn't quite right, was it? And your dreams aren't very useful, are they? Can't you dream about something which is more useful?»

She laughed. «How can I?» she said.

Some weeks later they were walking together through the streets of the town, and they stopped to look into the window of a shop in High Street. The window was full of pictures.

In the middle of the window there was a picture which they both liked. It was a picture of green fields near the sea, and in one of the fields there was a white house. The price of the picture was four pounds.

«Very nice!» said Henry. «But I haven't got four pounds just now.»

«Buy it,» said Lucy. «We can put it on the wall near the fireplace.»

«I haven't enough money,» said. Henry. «Perhaps I'll buy it next month.»

Lucy dreamt about the picture that night. In her dream a man was selling the same picture for six hundred pounds. She told Henry about it in the morning, but he only laughed.

One day, after Henry left the house to go to the office, Lucy sat down to read the newspaper. She turned over the pages, and then she saw something which surprised her very much:—

Mr. R. Ongar is a very happy man today (said the newspaper). A short time ago he bought a picture for four pounds in High Street. It was the picture of some fields by the seaside, and there was a white house in one of the fields.

Mr. Ongar kept the picture in his house for some days and a friend, who was visiting him, saw it. This friend told Mr. Ongar that he could get a good price for the picture in London. Mr. Ongar took the picture to London and sold it for five hundred pounds.

(Devamı 33. derste)

RÜYACI (rüya gören)

«Dün gece ilginç bir rüya gördüm,» dedi Lucy Frost.

Henry Frost güzel karısına baktı ve güldü. O onu çok seviyordu ve onlar bir arada mutluydular.

«Sen her zaman rüya görüyorsun,» dedi.

«Evet,» dedi. «Çok rüyalar görüyorum. Dün gece bir geminin denizde alev almış olduğunu rüyada gördüm. Rüyamda onun yanında bir başka büyük gemi gördüm. Küçük kayıklar insanları bir gemiden diğerine alıyorlardı (götürüyorlardı).»

Henry tekrar güldü ve sabah gazetesini açtı.

«Bu çok acaip.» diye bağırdı. «Bunu dinle. Gazetenin ön sayfasında diyor ki bir gemi ateş aldı. Bir diğer gemi uzakta değildi ve gücü yettiği kadar süratle geldi. Yanan gemiye yetişmeğe ve herkesi kurtarmağa muvaffak oldu. (kurtarabildi).»

Gazeteyi aşağı (yere) bıraktı ve tekrar karısına baktı.

«Sen çok garip bir kadınsın,» dedi. «Uzakta olan şeyler hakkında, onlara dair (bir şey) duymadan önce rüya görebiliyorsun.»

«Diğer insanlar bunu yapabilir,» dedi. «Bazı insanlar bir çok şeyler hakkında onlar vuku bulmadan rüya görürler. Sen Dunne tarafından (yazılan) kitabı okudun mu? Dunne, olmadan evvel bir çok şeyler hakkında rüya gördü, ve rüyaları hakkında bir kitap yazdı.»

«Ben onu okumadım,» dedi.

«Diğer insanlar ona benzer şeyler hakkında rüya gördüler.» dedi. «Waratah hakkında duydun mu?»

«Hayır. Waratah nedir?»

«Waratah bir gemiydi, oldukça büyük bir gemi, fakat o deniz üstünde çok emin görünmüyordu. Onun içindeki insanların bazıları onun ters döneceğini düşünüyorlardı (zannediyorlardı). Onlar korkuyorlardı, fakat geminin memurları onların korkularına gülüyorlardı. Sonra gemideki yolculardan birisi bir sabahta üç defa fena rüya gördü. O her seferinde aynı rüya idi, ve o çok korktu. Gemi Afrikada Durban'a ulaşınca o onu (gemiyi) terk etti, ve o herkese fena rüyası hakkında anlattı. Waratah tam vaktinde Durban'ı terk etti, fakat o onun içinde gitmedi. Gemi Cape Town'a gidiyordu, fakat o asla Cape Town'a ulaşmadı. O asla tekrar görülmedi. Onun içindekilerden hiç kimse bir daha görülmedi. Rüya adamın hayatını kurtardı.»

«O hakiki bir hikâye midir?» dedi Henry.

«Evet, tamamen doğru. Tahminen kırkbeş sene evvel oldu.»

«Acaip.» dedi Henry.

«Aynı cinsten bir diğer acaip hikâye var,» Lucy dedi. «O bir memur hakkındadır. O bir gemi ile seyahat etmek üzereydi, fakat bir kadın arkadaş ona gitmemesini söyledi. O fena bir rüya gördü (görmüştü), ve rüyasunda gemi batıyordu.»

«O onun içinde gitti mi?»

«Önce ona söylediği zaman güldü. Onun rüyasına ehemmiyet vermedi. Fakat o onun seyahati hakkında çok bedbaht göründü, ve böylece o gitmedi.»

«Gemiye ne oldu?»

«O asla seyahatinin nihayetine erişmedi,» dedi. «O battı ve hiç kimse kurtulmadı.»

Henry kısa bir süre için düşündü. «Fakat her rüya sadece bir adamı kurtardı,» dedi. «Bütün diğer insanlar öldüler. Niçin diğer insanlar aynı çeşit rüyalar görmediler?»

«Bilmiyorum.» dedi Lucy. «Böyle sorulara cevap veremem. Rüyalar acaip şeylerdir; ve onlar ekseriya açık (belirli) değildir. İnsanlar onlara genellikle inanmaz.»

Onlar artık Lucy'nin gemi hakkındaki rüyasını düşünmediler. Fakat birkaç gece sonra o başka bir rüya gördü. Yattığı zaman dışarda kuvvetli bir rüzgâr vardı, ve rüyasında rüzgârda bahçedeki en büyük ağaç yere düştü (yıkıldı).

Sabahleyin aşağıya geldiği zaman, pencereden dışarı baktı. Ağaç hâlâ ayakta duruyordu, fakat o Henry'ye rüyasını söyledi.

«Eee... bu sefer yanlışsın (yanıldın),» dedi. «O ağaç hâlâ çok iyi büyüyor.»

O gece rüzgâr hâlâ kuvvetli idi, ve yatmadan önce dışarda büyük bir gürültü duydular. Dışarıya bahçeye koştular. Büyük ağaç hâlâ ayakta duruyordu, fakat diğer bir ağaç toprağın üstündeydi.

Yavaşça eve geri yürüdüler (döndüler).

«Rüyam kısmen doğruydu,» dedi Lucy. «Ağaçlardan bir tanesi yere düştü, ve bizim bahçemizde düştü.»

«Evet,» dedi Henry. «Fakat rüya tamamen doğru değildi, değil mi? Ve senin rüyaların pek faydalı değil, değil mi? Daha faydalı bir şey hakkında rüya göremez misin?»

O güldü. «Nasıl yapabilirim?» dedi.

Bir kaç hafta sonra şehrin caddeleri arasında birlikte dolaşıyorlardı, ve High Street'deki bir dükkânın vitrinine bakmak için durdular. Vitrin resimlerle doluydu.

Vitrinin ortasında ikisinin de beğendiği bir resim vardı. O deniz kenarında yeşil tarlaların bir resmiydi ve tarlaların bir tanesinde beyaz bir ev vardı. Resmin fiyatı dört pound'dı.

«Çok iyi,» dedi Henry. «fakat hemen şimdi dört pound'ım yok.»

«Onu satın al,» dedi Lucy. «Onu ocağın yanındaki duvarın üstüne koyabiliriz.»

«Kâfi param yok,» dedi Henry. «Belki onu gelecek ay alacağım (alırım).»

Lucy o gece resim hakkında rüya gördü. Rüyasında bir adam aynı resmi altıyüz pound'a satıyordu. Sabahleyin onun hakkında Henry'ye söyledi, fakat o sadece güldü.

Bir gün, Henry daireye gitmek için evi terk edince, Lucy gazeteyi okumak için oturdu. O sayfaları çevirdi, ve o zaman onu çok şaşırtan bir şey gördü:—

> Mr. R. Ongar bu gün çok mutlu bir adamdır (diyordu gazete). Kısa bir süre önce o High Street'de dört pound'a bir resim satın aldı. O deniz kenarında bazı tarlaların resmiydi ve tarlalardan birisinde beyaz bir ev vardı.
>
> Mr. Ongar resmi evinde birkaç gün muhafaza etti, ve onu ziyaret etmekte olan bir arkadaşı onu gördü. Bu arkadaş Mr. Ongar'a resim için Londra'da iyi bir fiyat temin edebileceğini söyledi. Mr. Ongar resmi Londra'ya götürdü ve onu beşyüz pound'a sattı.

UNIT 32

ÜNİTE 32

THIRTY-TWO

OTUZ İKİ

GEÇMİŞTE DEVAMLI HAL

Geçmişte devamlı hal kipini ilk kursumuzda görmüş ve bunun, bir hareket olmaktayken bu esnada başka bir hareketin yapıldığını anlatmak için kullanıldığını öğrenmiştik.

Genel olarak bu tip bir cümlede iki kısım vardır. Birincisi, devam etmekte olan hareketi, ikincisi, devam etmekte olan hareketin yapılması esnasında vuku bulan hareketi anlatır. Bu cümlede. devam etmekte olan hareket geçmişte devamlı hal kipiyle diğeri geçmiş zaman kipiyle anlatılır.

We were drinking coffee...	Kahve içiyorduk... (geçmişte devamlı hal)
when you came.	siz geldiğiniz zaman (geçmiş zaman)
We were drinking coffee when you came.	Siz geldiğiniz zaman kahve içiyorduk.
They were playing football....	Futbol oynuyorlardı... (geçmişte devamlı hal)
when I saw them.	onları gördüğüm zaman (geçmiş zaman)
They were playing football when I saw them.	Onları gördüğüm zaman futbol oynuyorlardı.
He was writing a letter...	Bir mektup yazıyordu...
when the teacher came in.	öğretmen girdiği zaman.
He was writing a letter when the teacher came in.	Öğretmen girdiği zaman o bir mektup yazıyordu.

Bu cümlelerin Türkçelerinde, geçmişte devamlı hal kısmının cümlenin sonunda yer aldığını görüyoruz; İngilizcelerinde ise bu, yukardaki örneklerde gördüğümüz gibi cümlenin başında da olabilir, diğer kısımla yer değiştirerek cümlenin sonuna da gelebilir.

I was reading a book when you opened the door.	Siz kapıyı açtığınız zaman ben bir kitap okuyordum.
When you opened the door, I was reading a book.	Siz kapıyı açtığınız zaman ben bir kitap okuyordum.

Görüldüğü gibi, bu cümlelerin İngilizcelerinde geçmişte devamlı hal kipinde bulunan kısım (**I was reading a book.**) cümlenin başında olabileceği gibi sonunda da yer alabilmektedir. Halbuki Türkçede bunun karşılığı olan (Bir kitap okuyordum.) mutlaka cümlenin sonunda bulunur.

She was learning English when I was a small boy.	Ben küçük bir çocukken o İngilizce öğreniyordu.
When I was a small boy, she was learning English.	Ben küçük bir çocukken o İngilizce öğreniyordu.
We were washing our shirts when Tessa came.	Tessa geldiği zaman gömleklerimizi yıkıyorduk.
When Tessa came, we were washing our shirts.	Tessa geldiği zaman gömleklerimizi yıkıyorduk.
Were you sleeping when Robert came?	Robert geldiği zaman uyuyor muydun?
Was he working in the garden when the tree fell down?	Ağaç devrildiği zaman bahçede mi çalışıyordu?
She wasn't studying her lessons when I saw her.	Onu gördüğüm zaman derslerine çalışmıyordu.
They weren't going to the theatre when you saw them.	Onları gördüğünüz zaman tiyatroya gitmiyorlardı.

Geçmişte devamlı hal kipinin en çok kullanılma şekli yukarıda görüldüğü gibidir. Bu derste, bu kipin önem bakımından ikinci derecede olan birkaç kullanılışını daha göreceğiz.

Geçmişte devamlı hal bir şeyin tedricen artışını anlatmakta kullanılır.

It was getting colder.	Hava daha soğuk oluyordu.
She was getting thinner.	Zayıflıyordu.
It was getting darker.	Hava kararıyordu.

Geçmişte sık sık tekrarlanan bir hareketi anlatmak için «sık sık, daima» gibi zarflarla birlikte geçmişte devamlı hal kipi kullanılır.

I was always losing my pencils.	Her zaman kalemlerimi kaybediyordum.
Tom was always asking questions.	Tom daima sorular soruyordu. (Habire sorular sorup duruyordu.)
They were often making mistakes in pronunciation.	Telaffuzda sık sık hatalar yapıyorlardı. (Yapıp duruyorlardı.)
Ayten was always coming late to our parties.	Ayten daima partilerimize geç geliyordu.

CÜMLELER

Zeynep was washing the plates when her father opened the door of the kitchen.	Babası mutfak kapısını açtığı zaman Zeynep tabakları yıkıyordu.
He was talking with his wife when their children came from the cinema.	Çocukları sinemadan geldiği zaman karısıyla konuşuyordu.
He was learning English when they invited him to England.	Onu İngiltereye davet ettikleri zaman İngilizce öğreniyordu.
The child was always crying.	Çocuk daima ağlıyordu. (Daima ağlayıp duruyordu.)
It was getting darker, so we started to run.	Hava kararıyordu, bu sebepten koşmağa başladık.
They were swimming in the lake when the tourists came.	Turistler geldiği zaman onlar gölde yüzüyorlardı.
The boys were fighting when the teacher came into the room.	Öğretmen odaya girdiği zaman çocuklar döğüşüyorlardı.
The children were playing in the garden when their mother called out to them.	Anneleri onlara seslendiği zaman çocuklar bahçede oynuyorlardı.
Sedat was reading his geography book when his sister brought a cup of coffee.	Kızkardeşi bir fincan kahve getirdiği zaman Sedat coğrafya kitabını okuyordu.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — I had ..... dream last night. 2 — The boy fell ..... and broke his arm. 3 — I don't care ..... what they say. 4 — The boat will turn ..... if we all sit here. 5 — The cottage was ..... fire when we came back. 6 — He sold the house ..... twenty thousand liras. 7 — He doesn't care ..... anybody except himself. 8 — You are always dreaming ..... old days. 9 — Can you explain it ..... me? 10 — I can't translate this story from Turkish ..... English.

II

Bu cümlelerdeki fiilleri geçmişte devamlı hal yapınız.

1 — It is getting darker. 2 — Recep is always coming late in the morning. 3 — He is always dreaming in class. 4 — The aeroplane is going higher and higher. 5 — The maid is always breaking plates.

III

Translate into Turkish.

1 — Your sentences aren't clear; the students can't understand them easily. 2 — I dreamt that I was in a big ship, and the ship was burning. 3 — You are partly right. 4 — Our shop has a very big window. 5 — There is a clock over the fireplace. 6 — I had a terrible dream. 7 — The wind was very strong, so our boat turned over. 8 — Shall I turn over the page? I suppose all of you understood this lesson. 9 — She doesn't care about music. 10 — Was the ship on fire when you saw it? 11 — The man fell down from the roof. 12 — I can't sell this bag for twenty liras. 13 — He was sleeping in this room when the thief stole his clothes. 14 — My son was getting stronger. 15 — Zeynep bought a handbag for ninety-five liras.

IV

Translate into English

1 — Her gece rüya görürüm. 2 — Arkadaşlarımla okula gittiğimi rüyamda gördüm. 3 — O (kadın) daima denizkenarında bir ev hayal eder. 4 — Ömer kitabın son sayfasını çevirdi ve yatak odasına gitti. 5 — Paraya önem vermeyiz. 6 — Onların evi yanıyor; onlara yardım edelim. 7 — Şemsiye (yere) düştü ve kirlendi. 8 — Bu masayı yetmişbeş liraya satacağım. 9 — Siz gel-

diğiniz zaman bir gazete okuyordum. 10 — Bizi gördükleri zaman dükkânların vitrinlerine bakıyorduk. 11 — O feci bir kavgaydı. 12 — Evinizde bir şömineniz var mı? 13 — Sizi memnun etmek için elimden geleni yapacağım. 14 — Oğlunun topu pencereyi kırdığı zaman o (kadın) bir fincan kahve içiyordu. 15 — Sizin isminiz listeye yazılmıyacak.

28. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — out 2 — up 3 — was 4 — be 5 — are 6 — was 7 — be 8 — an 9 — be 10 — be, are

II

1 — The pen was broken yesterday. 2 — The man was seen in the park two days ago. 3 — The books will be kept in this library. 4 — The money was lost at the cinema last Friday. 5 — The news will be heard soon. 6 — He can't be pleased easily. 7 — I was surprised when I saw them together in the garden. 8 — The money was always kept in this room. 9 — The packet was left in the shop last Monday. 10 — The thief must be caught once.

III

1 — Bacağı çok fena bir şekilde yaralandı. 2 — O memlekete gidersen bir hastalığa yakalanacaksın. 3 — Bütün bardaklar dün kırıldı. 4 — Ön kapı saat onda açılacak. 5 — Otomobil çocuğu ezdi. 6 — İhtiyar adam hastalandı. 7 — İstasyona yürürsen yorgun hisseder misin? 8 — Onları sık sık ziyaret etmezseniz unutulacaksınız. 9 — Kuşlar ağaçların ve çiçeklerin üzerinde uçuyorlar. 10 — Bu bahçe çocuklar için emin olmayan bir yerdir. 11 — O harikulâde bir hikâyeydi. 12 — Haklı olabilirsiniz, fakat o yaşlı bir adamdır. 13 — Tabakları yıkarken bu sabah sol eli biraz kesildi. 14 — Siz asla unutulmayacaksınız. 15 — Bu mektuplar İngilizce olarak yazılmalı.

IV

1 — You will be seen if you sit there. 2 — This letter was written last month. 3 — I'll buy a green kite for my son. 4 — His stories are wonderful. 5 — The basket hurt his hands. 6 — The aeroplane is flying in the air. 7 — They liked their teacher. 8 — They wanted to see England but they hadn't enough money. 9 — Your name was forgotten. 10 — Your car was repaired yesterday. 11 — My book was found in Hasan's room. 12 — The man was saved but his wife died. 13 — The thief was caught at once. 14 — Whose name was written on the blackboard? 15 — This forest is an unsafe place.

to go on
devam etmek

I went on reading the story book.
Hikâye kitabını okumaya devam ettim.

Go on, I am listening.
Devam et, dinliyorum.

They went on telling the same story everywhere.
Aynı hikâyeyi her yerde söylemeye devam ettiler.

She went on talking without stopping.
Hiç durmadan konuşmaya devam etti.

on foot
yaya olarak, yürüyerek

We went there on foot.
Oraya yürüyerek gittik.

He always goes to school on foot.
O okula daima yürüyerek gider.

Did you come by bus or on foot?
Otobüsle mi yoksa yürüyerek mi geldiniz?

You can't go to the airport on foot.
Havalimanına yürüyerek gidemezsin.

day long
all day long
bütün gün

He studies English all day long.
Bütün gün İngilizce çalışır.

I sat there all day long watching you.
Sizi seyrederek bütün gün orada oturdum.

The girl was alone all day long.
Kız bütün gün yalnızdı.

hand - made
elde yapılmış, el işi, el yapısı

George has a new hand - made sweater.
George'un el yapısı yeni bir süveteri var.

Hand - made copper trays are expensive.
El yapısı bakır tepsiler pahalıdır.

I prefer hand - made shoes.
Elde yapılmış ayakkabıları tercih ederim.

They sell hand - made goods at this shop.
Bu dükkânda elde yapılmış eşya satarlar.

What's the matter?
Ne var? Ne oluyor? Ne oldu?

What's the matter? You are so sad.
Ne oldu? Çok kederlisin.

Why is he so angry? What's the matter?
Niçin çok öfkeli? Ne oldu?

What's the matter? Aren't you glad to have a bath?
Ne var, (ne oluyor)?
Banyo yaptığına
memnun değil misin?.

to make friends
arkadaş olmak

I can't make friends easily.
Kolayca arkadaş olamam.

When she was there, she made friends with all of them.
Ordayken onların hepsiyle arkadaş oldu.

She doesn't want to make friends with us.
Bizimle arkadaş olmak istemez.

UNIT 33 ÜNİTE

THIRTY-THREE OTUZ ÜÇ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

clever [klevı]	akıllı	**moon** [mu:n]	ay
company [kampını]	şirket	**reason** [ri:zın]	sebep
hard [ha:d]	zor, sıkı bir şekilde	**secretary** [sekrıtıri]	sekreter

AÇIKLAMALAR

«Sormak» anlamında olan ask fiilinin for öneki ile birlikte bir şeyi «istemek, talep etmek» anlamını verdiğini biliyoruz. Ask fiili, okuduğumuz metinde de görüldüğü gibi, for öneki olmadan da «istemek, talep etmek» anlamında kullanılır.

She asked a question.	Bir soru sordu.
She asked for a pencil.	Bir kalem istedi.
She asked me to clean the table.	Masayı temizlememi istedi. (talep etti)
We asked them to come early.	Erken gelmelerini istedik.
I shall ask you to take his place.	Onun yerini almanı isteyeceğim.

Dikkat edilirse ask for ile «kalem, para, yardım, kitap» gibi bir şey istenmekte, for öneki kullanmadan yapılan cümlelerde ise bir hareketin yapılması talep edilmektedir.

if you like

«sevmek» anlamında olan like fiili if you like ibaresinde, «istemek, arzu etmek» anlamını verir. Bu durumda want ile ayni anlamda kullanılmış olur.

You can go now if you like.	İsterseniz (arzu ederseniz) şimdi gidebilirsiniz.
You can go now if you want.	İsterseniz şimdi gidebilirsiniz.
If you like, you can pay only ten liras.	İsterseniz sadece on lira ödeyebilirsiniz.
You can take my umbrella if you like.	İstersen şemsiyemi alabilirsin.

Bu deyimde you yerine başka bir şahıs zamiri de kullanılabilir.

He may go to the cinema if he likes.	İsterse sinemaya gidebilir.
Ayten can stay here if she likes.	İsterse Ayten burada kalabilir.

because of

«yüzünden, sebebiyle» anlamındadır.

We couldn't catch the bus because of you.	Senin yüzünden otobüse yetişemedik.
The bus started at nine o'clock because of the rain.	Yağmur yüzünden otobüs saat dokuzda hareket etti.
I had to read the story three times bacause of the difficult words in it.	İçindeki zor kelimeler yüzünden hikâyeyi üç kere okumak mecburiyetinde kaldım.
We were late because of Robert.	Robert yüzünden geç kaldık.

hard

Hard kelimesinin iki anlamını gördük; «zor» ve «sert». Bunlar dışında bir zarf olarak **hard**, «sıkı bir şekilde, adamakıllı, çok» anlamlarını verir.

It is a hard job.	O zor bir iştir.
A hard piece of stone.	Sert bir taş parçası.
I worked hard and finished it in two days.	Çok (sıkı bir şekilde - adamakıllı) çalıştım ve onu iki günde bitirdim.
If you want to learn English, you must work hard.	İngilizce öğrenmek isterseniz çok (sıkı) çalışmalısınız.
This man can't work hard because he is ill.	Bu adam sıkı çalışamaz, çünkü hastadır.

to be sure (of)

«Emin olmak» anlamındadır. **Of** öneki ile kullanılınca «...den emin olmak» anlamını verir.

Are you sure? Did you see it with your own eyes?	Emin misin? Onu kendi gözlerinle gördün mü?
I am not sure; I don't believe him.	Emin değilim. Ona inanmam.
I am sure of your friendship.	Arkadaşlığınızdan eminim.
Are you sure of him?	Ondan emin misiniz?

a great deal

A great deal [ı greyt dil], «bir hayli, epey, çok» anlamındadır.

They have paid us a great deal of money.	Bize bir hayli para ödediler.
I thought a great deal about it.	Onun hakkında çok düşündüm.
We need a great deal of new chairs.	Epey yeni sandalyeye ihtiyacımız var.

THE DREAMER
(31. dersten devam)

«Five hundred pounds!» thought Lucy. «I told Henry to buy it! But in my dream the price was six hundred pounds. There's usually something different in the dream. It never seems to be quite the same.»

She thought sadly about the picture all day. When Henry came home in the evening, she showed him the newspaper. It surprised him very much.

«Oh, why didn't you buy it when I told you my dream?» she said. «Five hundred pounds! Think of it!»

«I'm sorry, my dear,» he said. «But how could I know? In your dream the price was six hundred. It wasn't quite right. We can never be sure about a dream, and it may not be true at all.»

«Well, it's too late now,» she said.

«Yes. But when you tell me your next dream, I'll listen very carefully.»

Lucy had no more dreams for some time. But one morning she told Henry about another dream.

«I dreamt that you got more money,» she said. «In my dream you got a hundred pounds every month.»

«But I get seventy.»

«Well, you're going to get more,» she said.

«I hope so,» he said, «but it seems impossible to me.»

That night, when he came home from the office, Henry spoke very little.

«What are you thinking about?» said Lucy.

«I'm thinking about your dream,» he said.

«Why?»

«Old Cooper's going to leave the office,» he said. «He has been with us for about forty years. He's getting old now, and he's going to leave us.»

«How much does he get every month?» said Lucy. «Does he get a hundred pounds?»

«I don't know,» said Henry quietly, «but he gets more than I do. I'm sure of that. His work is harder.»

«Who's going to take his place?» asked Lucy.

«I don't know.»

«When will he leave the office?»

«At the end of the month,» said Henry.

«Perhaps Mr. Scott will ask you to take his place,» said Lucy.

«He may ask me. I know the work of the office very well.»

Every night after that, when Henry came home, Lucy looked at his face and asked, «Have you any news?»

Every night he answered, «No.»

Many days passed, and still Henry had no news.

«Why don't you go to Mr. Scott and ask him to give you Cooper's work?» said Lucy one night. «Remember my dream.»

«I'll go and ask him if you like.» said Henry.

On the next day at the office, Henry went to see Mr. Scott. He walked quietly into the room and waited.

«What do you want?» said Scott.

«Cooper's going to leave us very soon.» said Henry. «May I take his place, sir? I've been with the company for a long time, and I know all the work of the office.»

«How much do you get?» said Scott.

«Seventy pounds a month, sir.»

«Isn't that enough?» asked Scott.

Henry did not answer at first, but then he remembered his wife's dream.

«No, sir,» he said. «It isn't enough.»

«Well,» said Scott, «if you want more money, you may leave us and get work in another office. We can't pay you more and we don't need you here. We have too many men in the office, and the company isn't rich. Cooper will leave at the end of the month, but someone else must leave too. I want to save money. So you may leave us at the end of next month, Frost.»

«But, sir...» Henry began.

«That's all. I don't want men here who are not happy. Someone must go, and you want more money. So you must leave. I hope that you will find better work. Good morning!»

Henry went out, He felt rather sick. «This happened because of Lucy's dream,» he thought. «Why did I listen to her?»

He went home that night very sadly, and told Lucy.

«What shall we do?» he said. «I haven't got much money in the bank.»

Lucy began to cry. «It happened because of my dream,» she said. «Poor Henry! Why did you marry me? I'm not a good wife.»

«Perhaps I'll get some better work with another company,» he said. «Don't cry, my dear. Life's not easy, but perhaps it will be better soon.»

But Lucy cried a great deal that night.

Henry tried to get another work, but no one wanted him. He did his best, but it was useless. When he left the office for the last time, he was a tired and an unhappy man.

He had no work now, and every day he walked about the house and the garden. Every morning he opened the newspaper and tried to find some work that he could do. But he found nothing, and the money in the bank became less and less. Sometimes he went into the town and looked for work there, but he never found any.

One morning Lucy said, «I had another dream last night, but I'm afraid to tell you about it.»

«What was the dream?» asked Henry.

«It wasn't very clear. You had to go into the town, and you had to go at once.»

Why?»

«I don't know. But you must go, Henry.»

«It's useless,» he said. «Why must I go into the town? There's no reason.»

«You must go, Henry. My dream wasn't clear, but if you don't go I'll be very unhappy. If you don't go, you'll miss something. I'm quite sure but I don't know the reason.»

(Devamı 35. derste)

RÜYACI (rüya gören)

«Beşyüz pound,» diye düşündü Lucy. «Ben Henry'ye onu satın almasını söyledim. Fakat benim rüyamda fiat altıyüz pound'dı. Ekseriya rüyada değişik bir şey var. O asla tamamen ayni görünmüyor.»

Bütün gün resim hakkında kederli kederli düşündü. Henry akşam eve gelince, ona gazeteyi gösterdi. O onu çok şaşırttı.

«Sana rüyamı söylediğim zaman onu niçin satın almadın?» dedi. «Beşyüz pound. Onu düşün.»

«Müteessirim, sevgilim,» dedi. «Ama nasıl bilebilirdim? Rüyamda fiat altıyüzdü. O tamamen doğru değildi. Bir rüya hakkında asla emin olamayız, ve hiç de doğru olmıyabilir.»

«Artık çok geç,» dedi.

«Evet. Fakat bana bundan sonraki rüyanı söylediğin zaman, çok dikkatli dinleyeceğim.»

Lucy bir süre artık rüya görmedi. Fakat bir sabah Henry'ye bir diğer rüya anlattı.

«Senin daha fazla para aldığını rüyada gördüm,» dedi. «Rüyamda sen her ay yüz pound aldın.»

«Fakat ben yetmiş alıyorum.»

«Eee... daha fazla alacaksın,» dedi.

«Öyle ümit ederim (inşallah),» dedi, «fakat o bana imkânsız görünüyor.»

O gece daireden (bürodan) eve geldiği zaman Henry çok az konuştu.

«Ne düşünüyorsun? dedi Lucy.

«Senin rüyan hakkında düşünüyorum,» dedi.

«Niçin?»

«İhtiyar Cooper daireyi terk etmek üzere (edecek)» dedi. O «bizimle kırk yıl beraberdi. Şimdi ihtiyarlıyor, ve bizi terk edecek.»

«O her ay ne kadar alıyor?» dedi Lucy. «Yüz pound alıyor mu?»

«Bilmiyorum,» dedi Henry sessizce, «fakat benim aldığımdan fazla alıyor. Bundan eminim. Onun işi daha ağırdır.»

«Onun yerini kim alacak?» diye sordu Lucy.

«Bilmiyorum.»

«O büroyu ne zaman terk edecek?»

«Ayın sonunda,» dedi Henry.

«Belki Mr. Scott onun yerini almanı istiyecek,» dedi Lucy.

«Benden istiyebilir. Büronun işini çok iyi bilirim.»

O geceden sonra her gece, Henry eve gelince, Lucy onun yüzüne baktı ve sordu, «Hiç bir haberin var mı?»

Her gece o cevap verdi, «hayır.»

Bir çok günler geçti, ve hâlâ Henry'nin bir haberi yoktu.

«Niçin Mr. Scott'a gitmiyor ve sana Cooper'in işini vermesini istemiyorsun?» dedi Lucy bir gece. «Rüyamı hatırla.»

«Eğer istiyorsan gidecek ve istiyeceğim,» dedi Henry.

Ertesi gün büroda, Henry Mr. Scott'ı görmeğe gitti. Odaya sessizce yürüdü ve bekledi.

«Ne istiyorsunuz?» dedi Scott.

«Cooper bizi çok yakında terkedecek,» dedi Henry. «Ben onun yerini alabilir miyim, efendim? Ben şirketle uzun zamandır bulunuyorum, ve büronun bütün işini biliyorum.»

«Ne kadar alıyorsunuz?» dedi Scott.

«Ayda yetmiş pound, efendim.»

Scott, «Bu kâfi değil mi?» diye sordu.

Henry önce cevap vermedi, fakat o anda karısının rüyasını hatırladı. «Hayır, efendim,» dedi. «Kâfi değildir.»

«Âlâ» dedi Scott, «eğer daha fazla para istiyorsanız bizi bırakabilir, başka bir büroda iş temin edebilirsiniz. Biz size daha fazla para veremeyiz, ve bizim size burada ihtiyacımız yok. Burada lüzumundan fazla adamımız var, şirket zengin değildir. Cooper ay sonunda ayrılacak, fakat başka birisi de ayrılmalı. Ben para artırmak istiyorum. Bu sebepten siz bizi gelecek ayın sonunda bırakablirsiniz, Frost.»

«Fakat, efendim...» diye Henry başladı.

«Hepsi bu kadar. Ben burada mutlu olmayan adamlar istemiyorum. Birisi gitmeli, ve siz daha fazla para istiyorsunuz. Şu halde siz ayrılmalısınız. Daha iyi bir iş bulacağınızı ümit ederim. İyi sabahlar.»

Henry dışarı çıktı. Bir hayli hasta hissediyordu. «Bu Lucy'nin rüyası yüzünden oldu,» diye düşündü. «Niçin onu dinledim?»

O gece eve çok kederli bir şekilde gitti, ve Lucy'ye söyledi.

«Ne yapacağız?» dedi. «Bankada çok param yok.»

Lucy ağlamağa başladı. «O benim rüyam yüzünden oldu,» dedi. «Zavallı Henry. Niçin benimle evlendin? Ben iyi bir zevce (eş) değilim.»

«Belki bir diğer şirkette daha iyi bir iş bulacağım,» dedi. «Ağlama, sevgilim. Hayat kolay değildir, fakat belki yakında daha iyi olacak.»

Fakat Lucy o gece bir hayli ağladı.

Henry diğer bir iş bulmağa çalıştı, fakat onu hiç kimse istemedi. O elinden geleni yaptı, fakat faydasızdı. Büroyu son olarak terkettiği zaman, yorgun ve bedbaht bir adamdı.

Şimdi hiç işi yoktu, ve her gün evde ve bahçede dolaştı. Her sabah gazeteyi açtı ve yapabileceği bir iş aradı. Fakat hiç bir şey bulmadı, ve bankadaki para gittikçe azaldı. Bazan şehre gidiyor ve orada iş arıyordu, fakat hiç bulamadı.

Bir sabah Lucy, «Dün gece bir diğer rüya gördüm, fakat onun hakkında sana söylemeğe korkuyorum,» dedi.

«Rüya neydi?» diye sordu Henry.

«O çok belirli değildi. Şehre gitmen gerekiyordu, ve derhal gitmen gerekiyordu.»

«Niçin?»

«Bilmiyorum. Fakat gitmen lâzım, Henry.»

«O faydasızdır,» dedi. «Niçin şehre gitmeliyim? Hiç bir sebep yok.»

«Gitmen lâzım, Henry. Rüyam çok belirli değildi, fakat gitmezsen çok bedbaht olacağım. Şayet gitmezsen, bir şey kaçıracaksın. Tamamen eminim, fakat sebebini bilmiyorum.»

UNIT 34 ÜNİTE

THIRTY-FOUR OTUZ DÖRT

ŞART CÜMLELERİ

Şart cümlelerini ilk defa birinci kursumuzun 63. dersinde görmüş ve bunların **if** ile yapıldığını öğrenmiştik.

you go...	gidersin...
if you go	gidersen
if you see	görürsen
if I want	istersem
if I learn	öğrenirsem

Yine ayni derste şart cümlelerinin iki kısımdan meydana geldiğini ve **if** ile başlayan birinci kısımdaki fiilin geniş zaman, ikinci kısımdaki fiilin gelecek zaman halinde bulunduğunu öğrenmiştik.

If'li birinci kısım (geniş zaman)	diğer kısım (gelecek zaman)
If you sit here, Burada oturursan	**they will see you.** seni görecekler.
If I learn English, İngilizce öğrenirsem	**I shall go to England** İngiltereye gideceğim.
If you give him some money, Ona bir parça para verirsen	**he will be very happy.** çok memnun olacak.

If she goes to the shop,	**she will buy a lot of things.**
Dükkâna giderse	bir çok şey satın alacak.

Yine aynı dersimizde, birinci, yani if'li cümlelerde geniş zaman kullanma şartına bağlı kalmamıza rağmen ikinci kısımda, yani esas cümlede shall veya will yerine can yardımcı fiilinin kullanılabildiğini görmüştük.

If'li kısım (geniş zaman)	Diğer kısım - esas cümle - (can)
If they get up early,	**they can go by train.**
Erken kalkarlarsa	trenle gidebilirler.
If you are hungry,	**you can eat something.**
Açsanız	birşeyler yiyebilirsiniz.
If they want,	**they can sleep here.**
İsterlerse	burada uyuyabilirler.

Esas cümlelerde can kullanmamız, vermiş olduğumuz kaideye, yani if'li cümlede geniş zaman, esas cümlede gelecek zaman kaidesine aykırı değildir zira esas cümlelerde kullanmış olduğumuz can'lerin hepsinde de gelecek zaman anlamı vardır.

Can yardımcı fiili için doğru olan bu kaide, yani can'in aynı zamanda gelecek zaman da ifade etmesi keyfiyeti, bildiğimiz bütün diğer yardımcı fiiller için de doğrudur.

If'li kısım (geniş zaman)	Esas cümle (gelecek anlatan yardımcı fiil.)
If you see him tomorrow,	**you must tell him.**
Yarın onu görürseniz	ona söylemelisiniz.
If he is not well,	**he mustn't sleep here.**
İyi değilse	burada uyumamalı (uyuması doğru olmaz.)
If his father comes,	**Ahmet has to stay at home.**
Babası gelirse	Ahmet evde kalmak mecburiyetindedir.

Bununla beraber esas kaide if'li cümlelerde geniş zaman ve esas cümlede gelecek zaman kullanmaktır. Bu tip şart cümlelerine birinci şekil şart

cümleleri diyoruz. Birinci şekil şart cümleleri, olması mümkün olan bir şartın yerine gelmesi halinde meydana gelecek olan esas vakayı, olayı bildirir.

Şart cümlelerinin mutlaka if'li cümlelerle başlaması gerekmez, cümlenin evvela esas cümle ile başlayarak if'li cümlenin onu takip etmesi mümkündür. Bu iki cümleden hangisiyle istersek cümleye başlıyabiliriz.

If you go there, you will see him.	Oraya giderseniz onu göreceksiniz.
You will see him if you go there.	Oraya giderseniz onu göreceksiniz.
If Zeynep comes here, I shall give her a newbook.	Zeynep buraya gelirse ona yeni bir kitap vereceğim.
I shall give Zeynep a new book if she comes here.	Buraya gelirse Zeynebe yeni bir kitap vereceğim.

Birinci tip şart cümlelerinin Türkçe tercümelerinde şart belirten fiildeki (R) harfine dikkatinizi çekeriz. Bu harf olumsuz cümlelerde (Z) harfi olacaktır.

Buraya geliRse...	**If he comes here...**
Onu görüRsem...	**If I see him...**
Kitapları alıRsa...	**If she takes the books...**
Bu akşam gelmeZse...	**If he doesn't come tonight...**
Derslerine çalışmaZsa...	**If he doesn't study his lessons...**

Şart cümlelerinin esas cümleleri olumlu veya olumsuz emirler halinde olabilir.

If'li cümlecik	Esas cümle (emir)
If your father comes tomorrow, Babanız yarın gelirse	**don't go to the cinema.** sinemaya gitmeyin.
If you go for a walk, Gezmeğe giderseniz	**take your sister with you.** kızkardeşinizi beraberinizde götürün.
If you don't understand, Anlamazsanız	**study your lessons again.** derslerinize tekrar çalışın.

Seyrek de olsa if'li cümledeki fiil, şimdiki zaman veya bitmiş şimdiki zaman halinde olabilir.

If you help your mother,	**you will play with your friends.**
Annene yardım edersen	arkadaşlarınla oynayacaksın.
If you are helping your mother,	**you will be busy all the morning.**
Annene yardım ediyorsan	bütün sabah meşgul olacaksın.
If it is raining now,	**we can go after lunch.**
Şimdi yağmur yağıyorsa	yemekten sonra gidebiliriz.
If he has finished his work,	**he can go.**
İşini bitirmiş (durumda) ise	gidebilir.
If she has broken the vase,	**she will buy a new one.**
Vazoyu kırmış (durumda) ise	yeni bir tane (yenisini) alacak.
If you have found the money,	**you will give it to the police.**
Parayı bulmuş (durumda) iseniz	onu polise vereceksiniz.

Birinci tip cümleler dediğimiz bu ihtimal gösteren şart cümlelerinin **if** kısmında **shall** veya **will** kullanmak mümkün değildir. Yani şart cümleciği hiç bir zaman gelecek zaman kipiyle kullanılmaz. Ama Türkçede **if**'li cümlecikte de gelecek zaman kullanılabilir. (Yarın oraya gideceksiniz, benim kitaplarımı getirin.) cümlesinde şart bildiren **if**'li cümlecik gelecek zaman halindedir. İngilizcede bu çeşit bir cümle meydana getirmek istersek şimdiki zamanın gelecek zaman anlamı vermesinden faydalanırız.

If you are going there tomorrow,	**please bring my books.**
Yarın oraya gidiyorsanız (gidecekseniz)	lütfen benim kitaplarımı getirin.

If'li cümlede **shall** veya **will** kullanılamaması kaidesinden sadece «lütfen» anlamında kullandığımız (bak. birinci kurs 35. ders sayfa 7,) **will** kelimesi müstesnadır.

Will you open the door?	Lütfen kapıyı açar mısınız?

Bu cümle soruluktan çıkarılarak **if**'li cümlecik içinde kullanılabilir.

If you will open the door,	**I shall take the chairs out.**
Lütfen kapıyı açarsanız	sandalyeleri dışarıya çıkaracağım.
If you will take the plates,	**I'll take the glasses.**
Siz lütfen tabakları alırsanız	ben bardakları alacağım.

If you will come early,	**we'll be very glad.**
Lütfen erken gelirseniz	çok memnun olacağız.
If you will look after the children,	**I shall go shopping.**
Siz lütfen çocuklara bakarsanız	ben alışverişe gideceğim.

İkinci tip şart cümleleri

İngilizce dilbilgisinde «ihtimal dahilinde olmıyan» şart cümleleri denilen ikinci tip şart cümleleri, aslında, olduğu veya olacağı yokken sadece «bir an için» olduklarını «farz» ettiğimiz şeyleri anlatmakta kullanılır. «Bir kuş olsam, büyük denizler üstünde uçardım.» cümlesi bir an için kuş olunduğu farz edilmesi halinde yapılacak olan fiili bize söyler. Aslında böyle bir şeyin ne olduğu, ne de olacağı vardır. Bu sadece bir an için gelmiş bir «farz»dır.

«İhtimal dahilinde olmayan» şart cümleleri, birinci tip, yani ihtimal cümlelerinden yapılış bakımından bir hayli farklıdır. Yine iki parçadan meydana gelen bu cümlelerin birinci kısmı, yani if'li cümlecik daima geçmiş zamanda'dır. Esas cümleyi teşkil eden ikinci kısım ise **would** [wud] yardımcı fiili ile esas fiilden meydana gelmiştir.

If'li kısım şu şekilde teşkil edilir:

if I went	gitsem
if I broke	kırsam
if they saw	görseler
if he learnt	öğrense
if you were	olsanız

Şimdi **would** ve esas fiili içine alan ikinci kısmı da verelim:

If I went to the moon,	**I would be famous.**
Aya gitsem	meşhur olurdum.
If you went to Canada,	**you would get much money.**
Kanadaya gitsen	çok para kazanırdın.
If he saw a lion,	**he would run away.**
Bir aslan görse	kaçardı.

If we knew French, Fransızca bilsek	**we would translate the book.** kitabı tercüme ederdik.
If I had a lot of money, Çok param olsa	**I would travel around the world.** dünyanın etrafında seyahat ederdim. (Etrafını dolaşırdım.)
If they didn't live so far away, Bu kadar uzakta oturmasalar	**we would visit them.** Onları ziyaret ederdik.

Şart cümlelerinde **if**'li kısmın cümlenin başında da, sonunda da yer alabileceğini görmüştük. İkinci tip şart cümleleri için de durum aynıdır.

If I lost all my money, Bütün paramı kaybetsem	**I would go to my mother.** anneme giderdim.
I would go to my mother, Anneme giderdim	**if I lost all my money.** bütün paramı kaybetsem.

İkinci tip şart cümlelerinde öğreneceğimiz son konu şudur: **if**'li kısımda **to be** kullanılıyorsa bütün şahıslar için sadece **were** kullanılır.

if I were,
olsam

if he were,
olsa

if she were a queen,
bir kraliçe olsa

If I were a king, Bir kral olsam	**I would live in a palace.** bir sarayda otururdum.
If you were a bird, Bir kuş olsan	**you would fly to your country.** memleketine uçardın.
If he were rich, Zengin olsa	**he would give us some money.** bize biraz para verildi.
If she were clever, Akıllı olsa	**she would learn English.** İngilizce öğrenirdi.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 ..... you like, you can take my umbrella. 2 — He lost ..... great deal of money. 3 — I can't work well because ..... hot weather. 4 — She is sure ..... his friendship. 5 — I paid fifty liras for it; I can't sell it ..... five liras. 6 — His uncle gave him a great ..... of money. 7 — If you turn ..... the page, you'll see a picture of the Bosphorous. 8 — You can't ..... sure of them. 9 — If I ..... a king, I would give you an aeroplane. 10 — If you write the letter now, I ..... take it to the post-office at once. 11 — They will be very happy ..... you give them something to eat. 12 — If you learn English, I ..... send you to England. 13 — If you ..... my father, what would you do? 14 — If he were young, he ..... study hard and become a doctor. 15 — ..... you see them again, please don't tell them about me.

II

Translate into Turkish.

1 — He is a clever boy; I am sure he can learn English. 2 — This happened because of you. 3 — He has a beautiful secretary. 4 — If you don't work hard, you can't finish it in two days. 5 — Mr. Green worked in a big company. 6 — They asked me to bring my friends. 7 — If you like, we can go to the cinema. 8 — The bus had to wait one hour because of the rain. 9 — I am not sure of his friendship. 10 — If they ask to clean the house, I can't come with you. 11 — If he were a lawyer, he would live in London. 12 — If I were in your place, I would not go there. 13 — They will forgive you if you don't make the same mistake again. 14 —If you gave him some money, he would buy a packet of cigarettes. 15 — If she were a doctor, she would earn a lot of money.

III

Translate into English.

1 — Şimdi giderseniz otobüse yetişemezsiniz. 2 — Geç gelişinizin sebebi nedir? 3 — İsterseniz bir lokantaya gidebiliriz. 4 — Oğlunuz akıllı bir öğrenci midir? 5 — Annem bir şirkette çalışıyor: o orada bir sekreterdir. 6 — O zor bir iştir. 7 — Onlara yardım etmemi istediler, fakat ben çok meşguldüm. 8 —

Senin yüzünden iyi bir yer bulamadık. 9 — Sabahleyin erken kalkarsak saat onda deniz kenarında olabiliriz. 10 — Bir öğretmen olsam onlara altı ayda İngilizce öğretirdim. 11 — Hastaysan gelme. 12 — O (kadın) bizim komşumuz olsa şehrin diğer bir kısmına giderdim. 13 — Bu ev için bir hayli para ödedim. 14 — Eminim, onu iki günde bitirebiliriz. 15 — Erken gelseler oraya beraber giderdik.

32. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — a 2 — down 3 — about 4 — over 5 — on 6 — for 7 — about 8 — of 9 — to 10 — into

II

1 — It was getting darker. 2 — Recep was always coming late in the morning. 3 — He was always dreaming in class. 4 — The aeroplane was going higher and higher. 5 — The maid was always breaking plates.

III

1 — Cümleleriniz açık (vazıh) değil; öğrenciler onları kolay kolay anlayamaz. 2 — Büyük bir gemide olduğumu rüyamda gördüm, gemi yanıyordu. 3 — Kısmen haklısınız. 4 — Dükkânımızın çok büyük bir vitrini var, 5 — Şöminenin üzerinde bir saat var. 6 — Berbat bir rüya gördüm. 7 — Rüzgâr çok kuvvetliydi, bu sebepten kayığımız ters döndü. 8 — Sayfayı çevireyim mi? 9 — Müziğe aldırış etmez. 10 — Onu gördüğünüz zaman gemi yanıyor muydu? 11 — Adam damdan yere düştü. 12 — Bu çantayı yirmi liraya satamam. 13 — Hırsız elbiselerini çaldığı zaman o bu odada uyuyordu. 14 — Oğlum kuvvetleniyordu. 15 — Zeynep doksanbeş liraya bir çanta aldı.

IV

1 — I dream every night. 2 — I dreamt that I went to school with my friends. 3 — She always dreams of a house by the seaside. 4 — Ömer turned over the last page of the book and went to the bedroom. 5 — We don't care about money. 6 — Their house is on fire; let's help them. 7 —The umbrella fell down and got dirty. 8 — I'll sell this table for seventy-five liras. 9 — I was reading a newspaper when you came. 10 — We were looking at the windows of the shops when they saw us. 11 — It was a terrible fight. 12 — Have you a fireplace in your house? 13 — I'll do my best to please you. 14 — She was drinking a cup of coffee when her son's ball broke the window. 15 — Your name won't be written in the list.

UNIT 35 ÜNİTE

THIRTY-FIVE OTUZ BEŞ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

accident [eksidınt]	**kaza**	**pull** [pul]	**çekmek**
case [keys]	**kutu, sigara tabakası**	**steal (stole-stolen)** [sti:l] [stoul] [stoulın]	**çalmak**
faithful [feitful]	**sadık**		
married [merid]	**evli**	**suit** [su:t]	**(takım) elbise**

towards [twɔ:dz]	...ye doğru, istikametinde	**wear (wore-worn)** [weı] [wɔ:][wɔ:n]	giymek, takmak

AÇIKLAMALAR

to turn away

«Başka bir yöne dönmek, başını çevirmek, dönmek»

He turned away and went home.	Döndü ve eve gitti.
When he saw the accident he turned away.	Kazayı görünce başını çevirdi. (uzaklaştı)
Don't turn away when you see him.	Onu görünce (başını çevirip) uzaklaşma.

to turn aside

«Bir kenara çekilmek, yol vermek, geçmesine müsaade etmek» anlamındadır.

When they saw the blind man people turned aside.	Kör adamı görünce halk kenara çekildi.
She turned aside when she saw her teacher.	Öğretmenini görünce bir kenara çekildi.
You must turn aside when you see an old woman.	Yaşlı bir kadın görünce ona yol vermelisin.

towards

«...ye doğru, istikametinde» anlamında bir öntakıdır.

towards the door	kapıya doğru
towards the wall	duvara doğru
towards the table	masaya doğru
towards the teacher	öğretmene doğru
towards the city	şehre doğru

We walked towards the lake.	Göle doğru yürüdük.
They swam towards the boat.	Kayığa doğru yüzdüler.
When he saw the policeman, he began to run towards the park.	Polisi gördüğü zaman parka doğru koşmaya başladı.
The aeroplane flew towards the black clouds.	Uçak kara bulutlara doğru uçtu.
She pulled the table towards the window.	Masayı pencereye doğru çekti.

to be tired of

«...den bıkmak, usanmak» anlamındadır.

I am tired of your stories; you are telling the same story for the fourth time.	Senin hikâyelerinden bıktım; ayni hikâyeyi dördüncü defa anlatıyorsun.
Are you tired of me?	Benden bıktın mı?
She is tired of sitting by the window all day long.	Bütün gün pencerenin yanında oturmaktan bıktı.
They are tired of eating potatoes every day.	Her gün patates yemekten bıktılar.

to stay away

Away öneki birlikte bulunduğu fiillere «ayrılmak, uzaklaşmak» gibi bir anlam ilâve eder.

to run away	koşup uzaklaşmak, kaçmak
to go away	ayrılıp gitmek, uzaklaşmak
to stay away	ayrı durmak, uzak durmak

Stay away; the dog is dangerous.	Uzak dur; köpek tehlikeli.
We always stayed away from bad friends.	Fena arkadaşlardan daima uzak kaldık.
You must stay away from this place.	Bu yerden uzak kalmalısınız.
The thief ran away, and the policeman couldn't catch him.	Hırsız kaçtı ve polis onu yakalayamadı.
It started raining, so all the tourists went away.	Yağmur yağmaya başladı, bu sebepten bütün turistler gittiler.

THE DREAMER
(33. dersten devam)

«If this dream is as bad as the last,» he said, «I ought to stay away from the town.»

«What are you going to do this morning?» she asked.

«I'll go for a walk,» he said.

«Well, you can walk into the town.»

«But what shall I do there?» he said.

«Henry, will you go, just to please me?»

He looked at her sad face. He was very sorry for her, and he loved her.

«Well,» he said slowly, «I can walk into the town if you like, my dear. Then I can walk home again.»

«That's right!» she said happily. «It will be a good thing! I'm sure of it!»

Henry went out and soon reached the busy streets and the shops. He did not want to buy anything because he had very little money. All the people except himself seemed to be busy; everyone was walking quickly through the streets. He himself stood outside a big shop and looked at the things in the window.

He was soon tired of this and turned away. The policeman was stopping all the cars in the street, and a man was crossing the road. The man's eyes seemed to see nothing, and his faithful dog walked in front of him and pulled him along.

«Poor man!» thought Henry. «He can't see. Something happened to his eyes in the war, I suppose.»

The dog and the man came towards Henry; the man touched the walls of the houses and shops sometimes, but the dog showed him the way.

«Well,» thought Henry, «I haven't got much money, but I've still got the use of my eyes.»

He touched the man's arm, and put a little money into his hand.

«Take this,» he said; «you need it more than I do.»

«Thank you, thank you,» said the man in a quiet voice. He walked slowly and Henry watched him. People turned aside when they saw him, but nobody gave him anything.

«Poor man!» thought Henry again.

There was a small hole in the ground not far in front of the man. The dog passed it safely, but Henry was afraid when he watched the man's feet. The man was going to put a foot down the hole!

Henry was too far away to help, but then he saw a strange thing. The man turned to the side away from the hole.

«How did he know about it?» thought Henry, «That man can see! He can see as well as I can!»

Henry began to follow the man. He was now not far from a number of people round the door of a cinema. The dog and the man walked very slowly through the people, and Henry was near them.

Then the dog stopped, and the man put his hand into the coat of another man, who was wearing a light blue suit. The hand came out very quickly, but Henry saw it. In the hand there was a gold case.

Henry went through the people and stopped the man with the dog.

«Give me that case!» he said. Then he turned to the other man. «You've just lost a gold case,» he said, «and this man took it.»

Some of the other people came round the three men and the dog, and then a policeman reached them.

«What's all this» said the policeman.

«This man with the dog,» said Henry, «can see quite well. There's nothing wrong with his eyes. He stole a gold case. I watched him.»

The policeman called a taxi and took the three men and the dog to the police-station. There they found the gold case and gave it back to its owner. The man was taken away with his dog, and Henry and the man in the blue suit had to give their names and addresses to the police officer. Henry heard the other man's name. It was Forbes.

«Well,» said Forbes, «I want to thank you very much, Frost. You have very quick eyes. No one else saw that case when it was stolen. You must come and have dinner with me. Are you married?»

«Yes.»

«Good!» said Forbes. «You and your wife must both come. My wife will write to yours. And thank you again. I'm glad that I didn't lose this case; it was given to me by a dear friend some years ago.»

It was rather late when Henry reached home.

«What happened to you?» asked Lucy. «You are late.»

«Nothing much,» he said. «I gave some money to a thief; that's all.»

«You gave some money to a theif! What do you mean?»

He told her all about it. «So,» he said, «your dream wasn't very useful, was it?»

«No. But we may get a good dinner,» she said.

In a few days Lucy received a letter from Mrs. Forbes. «She has asked us to go to dinner next week,» she said. «Shall we go?»

«Of course,» he said.

The days passed quickly, and they went to dinner on the right day. Two other people had dinner with them. These were Mr. and Mrs. Hallom. Hallom and Henry liked each other, and they talked a great deal.

Late in the evening, Henry told his new friend about Lucy's dreams. Hallom was a good listener, and Henry was soon telling him about the work which he lost.

When Henry and his wife were going home that night, Henry seemed happier than usual, and he laughed a great deal at small things.

«What's the matter with you?» said Lucy.

«I'm going to see Hallom again to-morrow,» he said .«He owns a lot of shops in different towns. He's going to give me some work. Isn't that fine?»

«Oh, I am glad, Henry. How much is he going to pay you?»

«Seventy pounds a month,» he said.«The same as I got before. So your dream was wrong. Don't dream any more, please.»

«If I have any more dreams,» she said, «I won't tell you about them.»

RÜYACI

«Eğer bu rüya son defaki kadar fena ise,» dedi, «şehirden uzakta kalmalıyım.»

«Bu sabah ne yapacaksın?» diye sordu.

«Bir dolaşmağa gideceğim (dolaşacağım),» dedi.

«Alâ, şehre yürüyebilirsin.»

«Fakat orada ne yapacağım?» dedi.

«Henry, gidecek misin (gider misin), sadece beni memnun etmek için?»

Onun kederli yüzüne baktı. Onun için çok üzgündü (ona çok acıyordu), ve onu seviyordu.

«Eh..» dedi yavaşça, «eğer arzu ediyorsan şehre yürüyebilirim, sevgilim. Sonra tekrar eve yürüyebilirim.»

«Doğru» dedi mutlu bir şekilde. «O iyi bir şey olacak. Ondan eminim.»

Henry dışarı gitti (evden çıktı) ve çok geçmeden işlek caddelere ve dükkânlara ulaştı. O bir şey satın almak istemiyordu, çünkü çok az parası vardı. Kendisinden başka herkes meşgul görünüyordu. Herkes caddeler arasında süratle yürüyordu. O kendisi büyük bir dükkânın önünde durdu ve vitrindeki şeylere baktı.

Çabucak bundan bıktı ve uzaklaştı. Polis caddedeki bütün arabaları

durduruyordu ve bir adam caddeyi geçiyordu. Adamın gözleri hiçbir şey görmüyor gibi göründü ve onu sadık köpeği onun önünden yürüdü ve onu beraberinde çekti.

«Zavallı adam,» diye düşündü Henry. «Göremiyor. Harpte gözlerine bir şey oldu zannederim.»

Adam ve köpek Henry'ye doğru geldiler; adam bazan evlerin ve dükkânların duvarlarına dokundu, fakat köpek ona yolu gösterdi.

«Eee...» diye düşündü Henry, «fazla param yok, ama hâlâ gözlerimin faydasına sahibim.»

Adamın koluna dokundu ve elinin içine biraz para koydu.

«Bunu al,» dedi. «senin buna benden fazla ihtiyacın var.»

«Teşekkür ederim, teşekkür ederim,» dedi adam hafif bir sesle. O yavaşça yürüdü ve Henry onu seyretti. İnsanlar onu gördükleri zaman kenara çekildiler, fakat hiç kimse ona herhangi bir şey vermedi.

«Zavallı adam!» diye düşündü Henry tekrar.

Adamın önünde uzakta olmıyan küçük bir çukur vardı. Köpek onu emniyetle geçti, fakat Henry adamın ayaklarını seyrederken korktu. Adam çukurun içine bir ayak koymak üzere idi (ayağını çukura atmak üzere idi).

Henry yardım edemiyecek kadar uzakta idi, fakat o anda acaip bir şey gördü. Adam çukurdan yana doğru çekildi:

«Onu nasıl bildi?» diye düşündü Henry. «O adam görebiliyor. O benim kadar iyi görebiliyor.»

Henry adamı takip etmeğe başladı. O şimdi bir sinemanın kapısı etrafında olan bir kısım insanlardan çok uzakta değildi. Köpek ve adam insanların arasında çok yavaşça yürüdüler ve Henry onların yakınında idi.

O zaman köpek durdu ve adam elini açık mavi elbise giyen başka bir adamın ceketinin içine koydu. El süratle dışarı çıktı, fakat Henry onu gördü. Elin içinde altın bir tabaka vardı.

Henry halkın arasından gitti (geçti) ve köpekli adamı durdurdu.

«Bana şu tabakayı ver.» dedi. Sonra diğer adama döndü. «Hemen şimdi bir tabaka kaybettiniz,» dedi, «bu adam onu aldı.»

Diğer insanların bir kısmı üç adamın ve köpeğin etrafına geldiler ve ondan sonra bir polis onlara ulaştı.

«Bütün bu nedir? (ne var, ne oluyor?)» dedi polis.

«Bu köpekli adam,» dedi Henry, «tamamen iyi görebiliyor. Onun gözlerinde hiç bir bozukluk yok. O altın bir tabaka çaldı. Ben onu seyrettim.»

Polis bir taksi çağırdı ve üç adamı ve köpeği karakola götürdü. Orada altın tabakayı buldular ve sahibine geri verdiler. Adam köpeğiyle beraber götürüldü, Henry ve mavi elbiseli adam polis memuruna isimlerini ve adreslerini vermek mecburiyetinde kaldılar. Henry diğer adamın ismini duydu. O Forbes'ti.

«Evet...» dedi Forbes, «size çok teşekkür etmek istiyorum, Frost. Sizin çok süratli gözleriniz var. Çalındığı zaman başka hiç kimse o tabakayı görmedi. Siz gelmeli ve benimle akşam yemeği yemelisiniz. Siz evli misiniz?»

«Evet.»

«İyi.» dedi Forbes. «Siz ve karınız ikiniz (de) gelmelisiniz. Benim karım sizinkine yazacak. Ve tekrar teşekkür. Bu tabakayı kaybetmediğime memnunum. O bana birkaç sene evvel sevgili bir arkadaş tarafından verildi.»

Henry eve ulaştığı zaman bir hayli geçti.

«Sana ne oldu?» diye sordu Lucy. «Geçsin (geç kaldın).»

«Çok bir şey değil,» dedi. «Bir hırsıza bir parça para verdim; hepsi bu.»

«Bir hırsıza bir parça para verdin! Ne demek istiyorsun?»

Ona onun hakkında herşeyi anlattı. «Böylece.» dedi, «senin rüyan çok faydalı değildi, değil mi?»

«Hayır. Ama iyi bir akşam yemeği elde edebiliriz,» dedi.

Birkaç gün içinde Lucy Mrs. Forbes'ten bir mektup aldı. «Bizden gelecek hafta yemeğe gitmemizi istiyor,» dedi. «Gidecek miyiz?»

«Pek tabii,» dedi.

Günler süratle geçti ve onlar tam gününde yemeğe gittiler. Onlarla beraber diğer iki kişi yemek yedi. Bunlar Mr. ve Mrs. Hallom'du. Hallom ve Henry birbirlerini sevdiler ve pek çok konuştular.

Gecenin geç saatinde, Henry yeni arkadaşına Lucy'nin rüyaları hakkında söyledi. Hallom iyi bir dinleyici idi ve Henry çok geçmeden ona kaybettiği işine dair anlatıyordu.

O gece Henry ve karısı evlerine giderlerken, Henry mutadın dışında daha mutlu göründü ve küçük şeylere pek çok güldü.

«Senin neyin var?» dedi Lucy.

«Yarın tekrar Hallom'u göreceğim,» dedi. «O çeşitli şehirlerde bir çok dükkânlara sahip. O bana bir iş verecek. Bu hoş değil mi?»

«Oh, memnunum Henry. Sana ne kadar verecek?»

«Ayda yetmiş pound,» dedi. «Önce aldığımın aynı. Böylece senin rüyan yanlıştı. Lütfen artık (daha) rüya görme.»

«Eğer daha rüya görürsem,» dedi, «onlar hakkında sana söylemiyeğim.»

UNIT 36 ÜNİTE

THIRTY-SIX OTUZ ALTI

WOULD - SHOULD

İngilizce dilbilgisi kitaplarında, «will ve shall'in geçmiş halleridir» denilmekle yetinilen would ve should yardımcı fiillerinin bu anlamları dışında kullanılışları çok daha başka ve daha fazladır.

Would ve should sadece nakledilen konuşmalarda will ve shall'in geçmiş halidir, onun dışında «geçmişte gelecek zaman» olarak, yani -cektim (gelecektim), -caktım (yapacaktım) şeklinde kullanılmazlar. Bu kursumuzun nakledilen konuşmalar bölümünde bunların shall ve will'in geçmiş halleri olarak kullanılışlarını ayrıca görceğiz. Şimdi bu yardımcı fiillerin İngilizcedeki esas kullanılışlarını öğrenelim. Kullanılış yerlerinin çokluğu sebebiyle bu dersimizde sadece would kelimesini ele alacağız.

WOULD

Would yardımcı fiilinin İngilizcede en çok kullanıldığı yer like fiili ile meydana getirdiği ve «arzu etmek» ifade eden birleşimdir.

would like	arzulamak
I would like to go.	Gitmek arzu ederim. (isterim)
He would like to come.	Gelmek istiyor.
She would like to learn English.	İngilizce öğrenmek istiyor.
They would like to go to the cinema.	Sinemaya gitmek istiyorlar.
Zeynep would like to visit the Millers.	Zeynep Miller'leri (Miller ailesini) ziyaret etmek istiyor.

Bu cümlelerdeki «istiyorum, istiyor» şeklinde yapılan tercüme «isterdim, isterdi» şeklinde de olabilir. Bundan sonra göreceğiniz örneklerde de «istiyorum, istiyor» şeklinde tercüme yapılmıştır. Bunlar için de «isterdim, isterdi» şeklinde bir tercümenin doğru olacağını hatırlatırız.

Cümlelere, would yardımcı fiilinden sonra ilâve edilen not kelimesi ile olumsuzluk verilir.

I would not like to see him.	Onu görmek istemiyorum. (istemezdim)
She would not like to marry the old man.	İhtiyar adam(la) evlenmek istemiyor.
Ahmet would not like to work in the field.	Ahmet tarlada çalışmak istemiyor.

Would ve not kelimeleri genellikle konuşma dilinde daima kısaltılarak wouldn't [wudınt] şeklinde söylenir.

He wouldn't like to live in a cottage.	Bir kulübede oturmak istemiyor.

Maamafih, cümleler olumsuz olunca wouldn't like yerine don't want şekli daima tercih edilir.

I don't want to live in a cottage.	Bir kulübede oturmak istemiyorum.

Would kelimesi özneden evvel gelerek cümleyi soru haline getirir. İngilizcede bir kimsenin bir şeyi arzu edip etmediği en kibar şekliyle bu soru ile sorulur.

Would you like to eat something?	Bir şey yemek arzu eder misiniz?
Would you like to come with me?	Benimle gelmek ister misiniz?
Would you like to see my sister?	Kızkardeşimi görmek ister misiniz?
Would she like to marry you?	Sizinle evlenmek ister mi?

Would kelimesini özneden evvel getirmek suretiyle soru haline sokulmuş cümlelere what, where, how... gibi soru kelimeleri ilâve edilebilir.

What would you like to do?	Ne yapmak arzu edersiniz?
Where would you like to go?	Nereye gitmek istersiniz?
Who would they like to see?	Kimi görmek isterler?
How would they like to travel?	Nasıl seyahat etmek isterler?
When would you like to come?	Ne zaman gelmek istersiniz?
How many eggs would she like to eat?	Kaç yumurta yemek ister?

Burada önemle belirtilmesi gereken bir nokta vardır. **Would like** birleşiminden sonra mutlaka bir mastar, yani **to come, to go, to see...** getirmek lâzımdır. Bunu daha önce görmüş olduğumuz ve kendisini - **ing** halinde bir isim fiilin takip ettiği **like** fiili ile karıştırmamak lâzımdır. Şimdi daha önce görmüş olduğumuz **like** ve - **ing**'li şekille bu derste görmekte olduğumuz **would like** ve mastar birleşimli şekilleri karşılaştırarak aralarındaki anlam farkını inceleyelim.

I like going to the cinema.	Sinemaya gitmekten hoşlanırım. (her zaman yaptığım bir işten hoşlanış)
I would like to go to the cinema.	Sinemaya gitmek istiyorum. (isterdim) (bu defalık, bu gün için)

Örneklerin de açıkça belirttiği gibi **like** ve - **ing**'li fiil daimi bir alışkanlığı gösteriyor. Buna karşılık **would like** ve mastar şekli ise bir defalık, bir seferlik anlamları veriyor. Üstelik **like** fiilinin her iki birleşimde tercümesi değişiyor. **Like**, - **ing**'li cümle şeklinde «hoşlanmak» anlamında iken **would like** ve mastar şeklinde «istemek, arzu etmek» anlamı veriyor.

Would yardımcı fiilinin bu anlamını bitirmeden önce bir küçük noktayı daha ilâve etmeyi faydalı buluyoruz. Her ne kadar **would** yardımcı fiilinin bütün şahıslarla hiç bir değişiklik yapılmaksızın kullanılması mümkünse de özellikle İngilizler birinci şahıslar için yani «ben ve biz» için **should** yardımcı fiilini bu anlamda kullanmayı tercih ederler.

I should like to visit my friends.	Arkadaşlarımı ziyaret etmek istiyorum.
We should like to play football.	Futbol oynamak istiyoruz.

Ama yukarda da belirttiğimiz gibi bu özneler için de would yardımcı fiili aynı derecede doğrudur.

Would kelimesi öznelere virgüllü bir d harfi ilâve edilerek kısaltılabilir ve çoğu zaman bu şekil tercih edilir.

I would	I'd
I should	I'd
she would	she'd
he would	he'd
they would	they'd

I'd like to come to your country.	Memleketinize gelmek istiyorum. (isterdim)
He'd like to live here.	Burada oturmak (yaşamak) istiyor.
We'd like to go now.	Şimdi gitmek istiyoruz.
She'd like to buy this dress.	Bu elbiseyi almak istiyor.

Would yardımcı fiili sık kullanılış bakımından bir de 34. derste gördüğümüz ikinci tip şart cümlelerinde görülür.

If I knew the answer, I would tell you.	Cevabı bilseydim sana söylerdim.
If they saw us now, they would be surprised.	Bizi şimdi görseler şaşırırlardı.
If I saw your brother I would (I'd) give him your letter.	Biraderini görsem ona mektubunu verirdim.
If they knew, they would come earlier.	Bilseler daha erken gelirlerdi.
If he were here, he would help me.	Burada olsa bana yardım ederdi.

Would seyrek olarak birinci kursumuzda görmüş olduğumuz ve eskiden yaptığımız işleri anlatmakta kullanılan used to gibi de kullanılır. Gerek used to gerekse would eskiden alışkanlık halinde yaptığımız işleri anlatırlar. Aralarındaki tek fark, used to ile söylediğimiz işleri artık hiç yapmadığımız halde would ile söylediklerimizi, imkân olursa yine yapabileceğimizdir. İki yardımcı fiili birbiriyle karşılaştıralım:

I used to climb trees when I was in the country.	Köyde iken ağaçlara tırmanırdım. (Artık hiç yapmıyorum. Hatta yine köye gitsem bile.)
I would climb the trees when I was in the country.	Köyde iken ağaçlara tırmanırdım. (Köye gitsem aynı şeyi belki yine yaparım.)
I would get up at five o'clock in the morning.	Sabahları beşte kalkardım.
We would all sit round the table and have lunch together.	Hepimiz masanın etrafında oturur ve birlikte öğle yemeği yerdik.
They would sing beautiful songs while working.	Çalışırken güzel şarkılar söylerlerdı.

Would yardımcı fiili bir şeyin yapılmasını nezaketen istemek için de kullanılır. Bu konuda birinci kursumuzda **will** kelimesinin sorularda gelecek anlatmaktan ziyade «lütfen yapar mısınız» anlamı veren bir kullanılışı olduğunu görmüştük. **Would** kelimesi de eşit anlamlıdır, ancak **will** kelimesinden daha nazik bir soru şeklidir.

Will you open the window?	Pencereyi açar mısınız? (lütfen)
Would you open the window?	Pencereyi açar mısınız? (daha kibar)
Would she dance with me?	Benimle dans eder mi?
Would they be here at ten?	Onda burada olurlar mı?
Would you write it on the blackboard?	Lütfen onu karatahtaya yazar mısınız?
Would you come here?	Lütfen buraya gelir misiniz?

Would kelimesi bu konuda **will**'den daha kibar, daha nazik bir isteme şeklidir. Bununla beraber bunun da daha nazik şekli vardır. Bu da **mind** fiilinin **would** ile meydana getirmiş olduğu birleşimdir. **Mind** fiilini **do** yardımcı fiili ile kullanmıştık. **Would** ile olan birleşimi hem daha nazik hem daha yaygındır.

Do you mind opening the window?	Pencereyi açmanızda bir mahzur var mı? (Sizce bir mahzur yoksa pencereyi açar mısınız?)

Would you mind opening the window?	Pencereyi açmanızda bir mahzur var mı? (Aynı anlamlı cümle fakat en nazik şekli)
Would you mind coming here?	Acaba buraya gelmeniz mümkün mü?

Bu cümlenin bir de olumsuz şekli vardır. Yani **would** ve **mind** fiillerinin birleşimi ya soru şeklinde veya olumsuz şekilde kullanılırlar, bunların olumlu şekilleri yoktur.

I wouldn't mind going there.	Oraya gitmemde bir mahzur yok.
He wouldn't mind writing the letter again.	Mektubu tekrar yazmaktan kaçınmaz.

Would yardımcı fiilinin bu dersimizde göreceğimiz sonuncu kullanılışı «bir şeyde ısrar etmek, ne yapılsa faydasız olmak» anlamında da kullanılan **will** yardımcı fiilinin geçmiş halidir. Bunu örneklerle açıklayalım:

He will always sit in the dark.	O daima (ne yapsanız, mutlaka) karanlıkta oturur. (geniş zaman gibi kullanılan **will**)
She will always talk with boys.	Daima (ne yapılsa faydasız) erkek çocuklarla konuşur.

Bu cümlelerin geçmiş zaman hallerinde **will** kelimesi **would** olur ve geçmişte ne yapılsa kâr etmeyen, inatla, ısrarla yapılmış işleri anlatır.

He would always come to school late.	O daima (ne söylense) okula geç gelirdi.
She would never answer my letters.	Mektuplarıma hiç cevap yazmazdı.

Would yardımcı fiilinin bu anlamı yine bu derste görmüş olduğumuz ve geçmişte adet haline getirdiğimiz işleri söylerken kullandığımız **would**'a anlam bakımından çok yakındır. Birisi alışkanlıklarımızı söylüyor, diğeri genellikle sıklık bildiren zarflarla beraber kullanılarak bir işte ısrar ve inat ifade ediyor. Böyle bir cümlede **would**'un hangi anlamda kullanılmış olduğunu ayırd etmek bazan hem imkansız hem de lüzumsuzdur. Hangi anlamda kullanılmış olursa olsun **would** bir işin geçmişte tekrar tekrar yapılmış olduğunu anlatmış oluyor. Ama birisi sırf alışkanlık, diğeri ise «ne söylense kâr etmiyecek» bir inat ifade ediyor.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — You must turn ..... the side when you see a blind man. 2 — I am tired ..... your questions. 3 — You mustn't ..... tired of your friends; they are really good boys. 4 — The thief ran ..... but the policeman caught him soon. 5 — I would like ..... go to the cinema. 6 — Would you like ..... come with us? 7 — She likes reading stories ..... Sait Faik. 8 — He would get ..... at six o'clock in the morning. 9 — I'd like to drink a cup ..... coffee. 10 — She asked ..... a pencil, and I gave her a red pencil.

II

Translate into Turkish.

1 — A terrible accident happened in front of our door yesterday. 2 — Do you keep your cigarettes in a case? 3 — She is a faithful wife, but her husband doesn't like her. 4 — When did they marry? 5 — His money was stolen while he was walking about in the park. 6 — If you pull the box, it will be broken. 7 — The school children were running towards the gate when the headmaster came out of his room. 8 — You'll get tired of it if you eat potatoes every day. 9 — I would like to swim in the lake. 10 — Would you like to eat a piece of cake? 11 — Do you like eating cakes? 12 — Would they like to come with us? 13 — When would you like to have a cup of coffee? 14 — She used to sit under the tree and read a book. 15 — She would sit under the tree and read a book. 16 — He would get up very early when he lived in a village. 17 — Will you give me that plate, please? 18 — Would you write your name here? 19 — Would you mind giving me another book? 20 — They would like to stay at this hotel.

III

Translate into English.

1 — Tabakayı cebine koy. 2 — Onlar iki sene evvel evlendiler. 3 — Selim mavi bir (takım) elbise aldı. 4 — Her gün bahçede çalışmaktan bıktım. 5 — O sadık bir kadın değildi. 6 — Perdeyi çekme, o çok eski bir perdedir. 7 — Bir öğretmen olsan coğrafya öğretirdin. 8 — İsimlerimizi bilseler bizi davet ederlerdi. 9 — Kazayı gördün mü? Bir otomobil iki kadını ezdi. 10 — Onlar bahçede konuşurlarken Robert'in oğlu pencereyi kırdı.

34. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — if 2 — a 3 — of 4 — of 5 — for 6 — deal 7 — over 8 — be 9 — were 10 — can (will) 11 — if 12 — can (will) 13 — were 14 — would 15 — if

II

1 — O akıllı bir çocuktur, eminim İngilizce öğrenebilir. 2 — Bu senin yüzünden oldu. 3 — Güzel bir sekreteri var. 4 — Çok çalışmazsan onu iki günde bitiremezsin. 5 — Mr. Green büyük bir şirkette çalışıyordu. 6 — Arkadaşlarımı getirmemi istediler. 7 — İsterseniz sinemaya gidebiliriz. 8 — Otobüs yağmur yüzünden bir saat beklemek zorunda kaldı. 9 — Onun arkadaşlığından emin değilim. 10 — Evi temizlememi isterlerse sizinle gelemem. 11 — Bir avukat olsa Londrada otururdu. 12 — Sizin yerinizde olsam oraya gitmezdim. 13 — Ayni hatayı tekrar yapmazsan seni affedecekler. 14 — Ona biraz para verseniz bir paket sigara alırdı. 15 — Bir doktor olsa çok para kazanırdı.

III

1 — If you go now, you can't catch the bus. 2 — What is the reason for your coming late? 3 — If you like, we can go to a restaurant. 4 — Is your son a clever student? 5 — My mother is working in a company; she is a secretary there. 6 — It is a difficult work. 7 — They asked me to help them, but I was very busy. 8 — We couldn't find a good place because of you. 9 — If we get up early in the morning, we can be at the seaside at ten o'clock. 10 — If I were a teacher, I would teach them English in six months. 11 — If you are ill, don't come. 12 — If she were our neighbour, I would go to another part of the town. 13 — I paid a great deal of money for this house. 14 — I am sure we can finish it in two days. 15 — If they came early, we would go there together.

UNIT 37 ÜNİTE

THIRTY-SEVEN OTUZ YEDİ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

adventure [ıdvençı]	macera	**cardboard** [ka:dbo:d]	karton
armour [a:mı]	zırh	**castle** [ka:sıl]	şato
battle [betıl]	muharebe	**cellar** [selı]	kiler, mahzen
bony [bouni]	kemikli, sıska	**dub** [dab]	şövalye ünvanı vermek
bright [brayt]	parlak		

furniture [fö:niçı]	mobilya	**poor** [puı]	zavallı
grand [grend]	muhteşem, asil	**ride (rode-ridden)**	at sürmek,
helmet [helmit]	demir başlık	[rayd] [roud]	atla gitmek
huge [hiu:c]	muazzam, iri	[ridın]	
imagine [imecin]	tahayyül etmek	**shine (shone-shone)**	parlamak
inn [in]	han	[şayn] [şon][şon]	
innkeeper [inki:pı]	hancı	**stable** [steybıl]	ahır
knight [nayt]	şövalye	**sword** [so:d]	kılıç
lord [lo:d]	lord, efendi	**trick** [trik]	hile, oyun
mind [maynd]	mahzur görmek	**visor** [vaizı]	demir başlık
plain [pleyn]	ova		siperi
		whisper [wispı]	fısıldamak

AÇIKLAMALAR

to set off

Daha önceki derslerimizde gördüğümüz set out gibi, set off da «yola çıkmak, yola koyulmak» anlamında bir deyimdir..

The knight set off early in the morning.	Şövalye sabahleyin erken yola çıktı.
You must set off at once.	Derhal yola çıkmalısın.
The soldiers set off at nine o'clock.	Askerler saat dokuzda yola çıktılar.
They set off along the stream.	Irmak boyunca yola çıktılar. (düzüldüler)

to pretend

«...mış gibi yapmak, ...mış gibi görünmek» anlamındadır.

I will pretend...	...mış gibi yapacağım, ...mış gibi görüneceğim.
I will pretend to be a doctor.	Bir doktormuş gibi yapacağım. (görüneceğim)

She will pretend to be a princess.	Bir prensesmiş gibi yapacak.
I pretended to be a priest.	Bir rahipmiş (im) gibi yaptım.
They pretended to be very polite boys.	Çok terbiyeli çocuklarmış gibi yaptılar.
We must pretend to be the owner of the land.	Arazinin sahibiymiş gibi görünmeliyiz.

Bu cümlelerde **pretend** yanında **to be** kullanıldığını görüyoruz. Aşağıda **pretend** fiilinin başka şekilde kullanılışına ait örnekler de veriyoruz.

He pretends...	...mış gibi görünür.
He pretends that he is ill.	...mış gibi görünür ki hastadır. (Hastaymış gibi yapar-görünür.)
He pretends to be ill.	Hastaymış gibi yapar.
She pretends that she is a teacher.	Bir öğretmenmiş gibi görünür.
She pretends that she is not a teacher.	Bir öğretmen değilmiş gibi görünür.
Robert pretends that he doesn't hear us.	Robert bizi duymuyormuş gibi görünür.
Robert pretends not to hear us.	Robert bizi duymuyormuş gibi görünür
to pretend illness	hastalık mazereti uydurmak, hastaymış gibi görünmek
to pretend to work	çalışıyormuş gibi yapmak (görünmek)
to pretend to listen	dinliyormuş gibi yapmak
She pretends to listen, but she is thinking of something else.	Dinliyormuş gibi yapar, fakat başka şey düşünüyor.
He pretended to sleep and listened to our talk.	Uyuyormuş gibi yaptı ve konuşmamızı dinledi.
Tom pretended not to see us and looked at the window of the shop.	Tom bizi görmüyormuş gibi yaptı ve dükkânın vitrinine baktı.

to play a trick on

Bir kimseye «oyun oynamak, oyun etmek»

Let's play a trick on him.	Hadi ona bir oyun oynayalım.
They played a trick on the poor man, and put his shoes under the bed.	Zavallı adama bir oyun oynadılar ve ayakkaplarını yatağın altına koydular.
The students played a trick on the teacher on the first of April.	Nisanın birinde öğrenciler öğretmene bir oyun oynadılar.

to come off

«çıkmak, dışarı gelmek, ayrılmak» anlamında bir deyimdir.

The ring on my finger is too small; it doesn't come off easily.	Parmağımdaki yüzük çok küçük, kolay çıkmaz.
The first page of the book came off.	Kitabın ilk sayfası çıktı.
The boy's hat was so small that it didn't come off easily.	Çocuğun şapkası o kadar küçüktü ki kolay çıkmadı.

DON QUIXOTE

DON QUIXOTE SETS OUT ON HIS TRAVELS

This is Don Quixote. He lived a long time ago in a village of La Mancha in Spain. He was not young, but he was strong and tall. He had a long thin face.

Don Quixote was always reading books. Sometimes he read all day and all night. He always read books about knights, battles and adventures.

«I want to be a knight,» he said, «and have many adventures.»

One day Don Quixote went into the cellar of his house. In the cellar he found some old armours. Then he found a sword.

He cleaned the armour and it shone brightly. Then he looked at the helmet. It had no visor.

«I know,» he said, «I will make a visor with cardboard.»

Soon Don Quixote made a cardboard visor.

«Now,» thought he, «I must have a strong horse.»

He went to the stable and looked at his own horse. It was very old and thin and bony, but Don Quixote thought, «It is a strong and wonderful horse. I will call it Rosinante.»

Don Quixote read in a book that every real knight had a lady love.

«I shall have a lady love,» thought he, «and she must be grand and beautiful.»

Don Quixote did not know a grand beautiful lady, so he chose a poor girl from the village of Toboso.

«I must change her name. I must give her a grand name,» he said.

He thought for a long time and then he said «I know! I will call her «Dulcinea of Toboso.» That is a grand name.»

The next morning Don Quixote set off on his horse. He wore his armour and the helmet with a cardboard visor. He pretended to be a knight.

He rode across the plain for several miles. Suddenly he thought, «I cannot fight another knight because I am not a real knight. I shall go to the first castle I see and ask the Lord of the Castle to dub me knight.»

He rode all day and at night he came to a small inn.

Don Quixote had read a lot of books about huge castles. He imagined that the small inn was a huge castle.

«I will ask the Lord of the Castle to dub me knight,» he thought.

At the door of the inn there were two young women. They laughed when they saw Don Quixote wearing armour.

«He is mad, poor fellow,» they said.

Just then the innkeeper came running up to them, and Don Quixote imagined that he was the Lord of the Castle.

«Good evening, sir,» said Don Quixote.

The innkeeper whispered to the young women.

«He is not a real knight.» he said. «He is mad, poor fellow. We will play a trick on him. We will pretend that the inn is a eastle. I will pretend to be the lord of the castle and you will pretend to be ladies of the castle.»

The two young women helped the knight to take off his armour, but the helmet did not come off. He had to keep it on all night.

DON KİŞOT

DON KİŞOT SEYAHATLARINA ÇIKIYOR

Bu Don Kişot'tur. O İspanyada La Mancha'nın bir köyünde uzun zaman önce yaşadı. O genç değildi, fakat kuvvetli ve uzun (boylu) idi. Onun uzun zayıf bir yüzü vardı.

Don Kişot daima kitaplar okuyordu. Bazan bütün gün ve bütün gece okurdu. O daima şövalyeler, savaşlar ve maceralar hakkında kitap okurdu.

«Bir şövalye olmak istiyorum,» derdi, «ve bir çok maceralara sahip olmak...»

Bir gün Don Kişot evinin mahzenine gitti. Mahzende bazı eski zırhlar buldu. Ondan sonra bir kılıç buldu.

Zırhı temizledi ve o pırıl pırıl parladı. Ondan sonra başlığa baktı. Onun siperi yoktu.

«Biliyorum,» dedi, «kartonla bir siper yapacağım.»

Don Kişot derhal karton bir siper yaptı.

«Şimdi,» diye düşündü, «kuvvetli bir atım olmalı.»

Ahıra gitti ve kendi atına baktı. O çok yaşlı ve zayıf ve kemikli (sıska) idi, fakat Don Kişot «O kuvvetli ve fevkalâde bir attır. Ona Rosinante adını vereceğim.» diye düşündü.

Don Kişot bir kitapta her hakiki şövalyenin bir sevgilisi olduğunu okumuştu.

«Benim bir sevgilim olacak,» diye düşündü, «ve o büyük (asil) ve güzel olmalı.»

Don Kişot büyük (asil) ve güzel bir hanım bilmiyordu bu bakımdan o Toboso köyünden fakir bir kız seçti.

«Onun ismini değiştirmeliyim. Ona asil bir isim vermeliyim.» dedi.

Uzun bir süre düşündü ve ondan sonra «biliyorum...» dedi, «Ona, Toboso'lu Dulcinea, diyeceğim. O asil bir isimdir.»

Ertesi sabah Don Kişot atının üstünde yola çıktı. O zırhını ve karton siperli başlığını giydi. Şövalye gibi (şövalye imiş gibi) yapıyordu.

Ova üzerinden bir kaç mil (atla) gitti. Ansızın düşündü. «Ben bir diğer şövalye (ile) döğüşemem çünkü ben hakiki bir şövalye değilim. Evvela gör-

düğüm ilk şatoya gideceğim ve şatonun efendisinden beni şövalye payeliğine yükseltmesini (şövalye yapmasını) istiyeceğim.»

Bütün gün (atla) gitti ve geceleyin küçük bir hana geldi.

Don Kişot muazzam şatolar hakkında bir çok kitap okumuştu. Küçük hanın muazzam bir şato olduğunu hayal etti.

«Şatonun efendisinden beni şövalye payesine yükseltmesini istiyeceğim,» diye düşündü.

Hanın kapısında iki genç kadın vardı. Don Kişot'un zırhlar giymiş (olduğunu) görünce güldüler.

«O delidir, zavallı adam,» dediler.

Tam o sırada hancı koşarak onlara geldi ve Don Kişot onun şatonun efendisi olduğunu hayal etti.

«İyi akşamlar, efendim,» dedi Don Kişot.

Hancı genç kadınlara fısıldadı.

«O hakiki bir şövalye değildir,» dedi. «O delidir, zavallı adam. Ona muziplik edeceğiz. Bu han bir şato (imiş) gibi yapacağız. Ben bu şatonun efendisi (imişim) gibi yapacağım, siz de şatonun hanımları (imişsiniz) gibi yapacaksınız.»

İki genç kadın şövalyenin zırhlarını çıkarmasına yardım ettiler, fakat başlık çıkmadı. O onu bütün gece başında tutmak mecburiyetinde kaldı.

CÜMLELER

I don't look for adventure.	Macera aramıyorum.
The film was about a battle between two armies.	Filim iki ordu arasındaki bir savaş hakkındaydı.
I used cardboard to make a house for my son.	Oğluma bir ev yapmak için karton kullandım.
Are there old castles in Turkey?	Türkiyede eski şatolar var mıdır?
An innkeeper is a man who owns an inn.	Hancı, hanı olan bir adamdır.

All the furniture is new in their house.	Onların evinde bütün mobilya yenidir.
I saw a huge castle in Germany.	Almanyada muazzam bir şato gördüm.
The knights went to the king.	Şövalyeler krala gittiler.
I imagined that I was in a palace among beautiful girls.	Bir sarayda güzel kızlar arasında olduğumu tahayyül ettim.
There was a small inn between the two cities.	İki şehir arasında küçük bir han vardı.
There are a lot of villages on this plain.	Bu ovada bir çok köyler var.
They rode through the forest.	Ormanın arasından (atla) gittiler. (at sürdüler)
The sun is shining on the windows of the houses.	Güneş evlerin camlarında parlıyor.
There is a stable behind the house.	Evin arkasında bir ahır var.
My father had a big sword; he kept it in the bedroom.	Babamın büyük bir kılıcı vardı; onu yatak odasında muhafaza ederdi.
The girl whispered two words.	Kız iki kelime fısıldadı.
The knight set off.	Şövalye yola koyuldu.
She pretended illness and didn't study her lessons.	Hastalık uydurdu ve derslerine çalışmadı.
He always pretends to work and doesn't help us.	O daima çalışır gibi yapar ve bize yardım etmez.
If they play a trick on me, I'll be very angry with them.	Bana bir oyun oynarlarsa onlara çok kızacağım.
She doesn't like bright colours.	Parlak renkleri sevmez.
My son always reads adventure books.	Oğlum daima macera kitapları okur.
He whispered something but I couldn't understand it.	O bir şey fısıldadı fakat ben onu anlayamadım.
Don't pretend to be a clever man; I know you very well.	Akıllı bir adam gibi görünme; seni çok iyi tanıyorum.
I can't ride all day long; I am not used to it.	Bütün gün at süremem; ona alışkın değilim.

UNIT 38 ÜNİTE

THIRTY-EIGHT OTUZ SEKİZ

PAST PERFECT
Bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali
(geçmişte bitmiş zaman)

Geçmişte bitmiş zaman, İngilizce deyimiyle **past perfect tense**, bitmiş şimdiki zamanın geçmiş halidir. Bu bitmiş zamanların Türkçeden farklı oluşlarını göz önünde tutarak, geçmiş halini görmeden önce, bitmiş şimdiki zaman'ı bir daha hatırlıyalım:

Bitmiş şimdiki zaman iki anlamda kullanılır:

1 — a — Bir fiilden sonra eşyaların durumunu belirtir.

I have lost my new pen.	Yeni dolma kalemimi kaybettim. (Yeni dolma kalemim şu anda kayıp durumda).

b — Yapılan bir fiilden edinilen bilgi veya tecrübeyi ifade eder:

I have read this book.	Bu kitabı okudum. (Kitap hakkında bilgim var.)

2 — İçinde **since** veya **for** bulunan cümlelerde, bir işin geçmişte başladığını, fakat henüz sona ermemiş olduğunu, gelecekte de devam edeceğini anlatır.

I haven't seen him for two weeks.	İki haftadır onu görmedim. (Onu görmeyişim iki hafta evvel başladı, hâlâ devam ediyor.)
She hasn't come here since last month.	Geçen aydan beri buraya gelmedi. (Buraya gelmeyişi geçen ay başladı, hâlâ devam ediyor.)

Bitmiş şimdiki zaman halinde bulunan bir fiilin süregelme noktası içinde bulunduğumuz andır. Hangi anlamda kullanmış olursak olalım, bütün fiilleri içinde bulunduğumuz bu ana göre değerlendiririz. Esasen bu zaman şeklinin ismi de bu yüzden Bitmiş Şimdiki Zaman veya daha yakın bir deyimle, Şimdiki bitmiş, Şimdi tamamlanmış zaman'dır. Birinci kursumuzdan beri bu zamanın açıklamalarını verirken daima «şu anda bu durumdadır» deyimini kullanmamız bu yüzdendir. Yukarıdaki örneklerle de hatırlıyacağınız gibi (geçmişte olmuş bir işin şu andaki durum veya neticesini) düşünüyoruz. Bu nokta iyice anlaşılınca bu zamanın geçmişi olan geçmişte tamamlanmış zaman (**Past Perfect Tense**) için şöyle bir tarif yapılabilir:

Bitmiş şimdiki zaman nasıl (şu an) la ilgili ise, geçmişte tamamlanmış zaman, geçmişin her hangi bir (an) ı ile ayni şekilde ilgilidir.

Şimdi bu tarifimizi açıklıyalım:

Bitmiş şimdiki zaman (veya şimdi tamamlanmış zaman) geçmişten (şu an) a kadar uzanıyor. Geçmişte tamamlanmış zaman ise, geçmişte her hangi bir (an) a kadar süregelmiş ve (o an) da tamamlanmış hale gelmiştir. ve o (an) daki durumu bildirmektedir.

I haven't seen him for two weeks.	İki haftadır onu görmedim. (İki haftadan şu ana kadar.)
I have read this book.	Bu kitabı okudum. (Geçmişte olmuş bir işin şu andaki neticesi.)
She hasn't come here for two weeks.	İki haftadır buraya gelmedi. (Geçmişten şu ana kadar.)

Bütün bu (şu an) ların üzerinden zaman geçince geçmiş olacaklar ve biz onlara (geçmişte o an) diyeceğiz. Biz geçmişteki bir an'ı «o geldiği an, seni gördüğüm zaman, bana rastgeldiğin dakika» gibi cümlelerle ifade ederiz.

Geçmişte tamamlanmış zaman'ın meydana getiriliş şekli çok basit olduğundan bunun üzerinde fazla durmıyacağız. Sadece Bitmiş şimdiki zamanla tek farkının, onda have, has kullanılması yerine geçmişte tamamlanmış zamanda her şahısla had kullanıldığını söylemekle yetineceğiz. Şimdi bu zamanı cümlelerde kullanarak ne anlam ifade ettiğini inceleyelim:

I have lost my new pen.	Yeni dolma kalemimi kaybettim. (Şu anda kayıp durumda) (bitmiş şimdiki zaman)
I had lost my new pen...	Yeni dolma kalemimi kaybetmiştim... (... anda kaybolmuş durumda idi.) (bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali)
I had read this book...	Bu kitabı okumuştum...
I hadn't (had not) seen him for two weeks...	Onu iki haftadır görmemiştim...

Had ile not birleştirilerek bir kısaltma yapılabilir: **hadn't** [hednt]

Bu işlerin geçmişin hangi an'ına kadar sürdüğünü henüz bilmediğimiz için cümleleri tamamlıyamadık. Şimdi bu cümlelerimizi tamamlıyalım ve ne anlamlara geldiklerini görelim.

When you came...	Sen geldiğin zaman...
I had lost my pen when you came.	Sen geldiğin zaman ben kalemimi kaybetmiştim. (kaybetme işi sen gelmeden evvel olmuş, bitmişti)
I had read the book when they wanted it back.	Onu geri istedikleri zaman, kitabı okumuştum.
She had broken the plates when I saw her.	Onu gördüğüm zaman tabakları kırmıştı. (tabakların kırılma işi bitmişti, tabaklar kırık durumda idi)
before	önce, evvel
Before I came...	Ben gelmeden önce...
She had opened the windows before I came home.	Ben eve gelmeden (önce) o pencereleri açmıştı. (pencereler açık durumda idi)

My mother had cleaned the windows before she cleaned the floor.	Annem, döşemeyi temizlemeden önce pencereleri temizlemişti. (pencereler temiz durumda idi)
She had slept for five hours before her husband came for lunch.	Öğle yemeğine kocası gelmeden önce o beş saat uyumuştu.
Zeynep had finished her homework when she went to bed.	Yattığı zaman Zeynep ev ödevini bitirmişti. (ev ödevi bitmiş durumda idi)

Görüldüğü gibi geçmişte bitmiş zaman cümlesinin bulunduğu cümle iki kısımlıdır, yani iki fiil vardır. Fiilin biri (ki bu fiil geçmiş zaman halindedir) geçmişte yapılan bir iş veya zamanı ifade etmektedir.

when you came...	geldiğin zaman...
before she broke...	kırmadan önce...
when they opened the letter...	mektubu açtıkları zaman...

İkinci kısımdaki fiil, yukarıda gördüğümüz geçmiş zaman halindeki fiilin gösterdiği hareketin yapılmasından evvel bitirilmiş bir iş veya hareketi gösterir.

She had gone to school when Tom came.	Tom geldiği zaman o okula gitmişti.

Bu cümlede okula gitme hareketi Tom'un gelişinden önce tamamlanmış durumdadır. Yani önce yapılan fiil onun okula gitmesi, sonradan yapılan Tom'un gelmesidir.

Bu şekilde, geçmişte yapılan iki işten birinin, diğeri yapılmadan önce yapılıp tamamlandığı anlatılmak istendiğinde ilk yapılan fiil geçmişte bitmiş zamanla, diğeri geçmiş zamanla anlatılır.

Yukarıda kısaca söylediğimiz gibi geçmişte bitmiş zaman, özneden sonra **had**, ondan sonra da fiilin üçüncü şeklini getirmekle yapılır.

I saw.	Gördüm. (geçmiş zaman)
I have seen...	Gördüm. (bitmiş şimdiki zaman)

I had seen...	Görmüştüm. (geçmişte bitmiş şimdiki zaman)
We had brought the books...	Kitapları getirmiştik...
She hadn't understood them...	Onları anlamamıştı...

Geçmişte (bitmiş) tamamlanmış olan zaman'ın anlaşılması o kadar zor değildir. Her ne kadar şimdi bitmiş zaman'ı Türkçe karşılığı olmaması yüzünden anlamak biraz zorsa da Geçmişte tamamlanmış zaman için böyle bir güçlük yoktur, zira bu zamanın Türkçe karşılığı vardır ve bu sebepten de tercümesi kolaydır.

Geçmişte tamamlanmış adını verdiğimiz bu zaman İngilizcede en çok after, before, when kelimeleri ile bir başka cümleye bağlanır.

After I had visited my grandfather, I went to the cinema.	Büyükbabamı ziyaret ettikten sonra sinemaya gittim. (ziyaret etme işi tamamlandıktan sonra)
After she had ordered her meal, she began to read her paper.	Yemeğini sipariş ettikten sonra gazetesini okumaya başladı. (sipariş etme işi tamam olunca)
After Recep had cut down the tree, he brought it to the farm.	Recep ağacı kestikten sonra çiftliğe getirdi.
After Mary had talked with the headmaster, she went to Zeynep's class.	Mary müdürle konuştuktan sonra Zeynep'in sınıfına gitti. (konuşma işi bitince)
After Zeynep had written the letter, she went to the post office.	Zeynep mektubu yazdıktan sonra postahaneye gitti. (yazma işi bitince)
They had played football before they went to the cinema.	Sinemaya gitmeden önce futbol oynamışlardı.
After they had played football, they went to the cinema.	Futbol oynadıktan sonra sinemaya gittiler.
He had eaten some food before he took an aspirine.	Bir aspirin almadan önce biraz yiyecek yemişti. (bir şeyler yemişti)
After he had eaten something he took an aspirin.	Bir şeyler yedikten sonra bir aspirin aldı.
Selim had drunk ali the milk before Hatice saw him.	Hatice onu görmeden önce Selim bütün sütü içmişti.

After Selim had drunk all the milk, Hatice saw him.	Selim bütün sütü içtikten sonra Hatice onu gördü.
Mary had bought a lot of post-cards before she went into a store.	Bir mağazaya gitmeden önce Mary bir sürü kartpostal almıştı.
After Mary had bought a lot of postcards she went into a store.	Mary bir sürü kartpostal aldıktan sonra bir mağazaya gitti. (girdi)
Hasan Bey and Mr. Miller had walked for two hours before they found a taxi.	Bir taksi bulmadan önce Hasan Bey ve Mr. Miller iki saat yürümüşlerdi.
After Hasan Bey and Mr. Miller had walked for two hours, they found a taxi.	Hasan Beyle Mr. Miller iki saat yürüdükten sonra bir taksi buldular.
He had killed the bird when I saw him.	Onu gördüğüm zaman kuşu öldürmüştü.
He had killed the bird before I saw him.	Onu görmeden önce kuşu öldürmüştü.
After he had killed the bird, I met him.	Kuşu öldürdükten sonra ona rastladım.

İki cümleyi birbirine bağlayan bu kelimelerin hangisinin ne zaman kullanılacağı cümlenin gelişinden anlaşılır. Dikkat edilecek olursa, aynı cümleleri birbirine bağladıkları halde hepsinin de söylemek istedikleri şey başkadır.

Bu cümlelerde iki kısmı bağlamak için **after, before, when** gibi bağlayıcıların olması şart değildir. Bir hareketin oluşundan daha evvel tamamlanmış diğer bir hareket olduğunu gösteren çeşitli cümlelerde, önce tamamlanmış olan fiil, bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali ile anlatılır.

I had finished my work, so I went to the cinema with them.	İşimi bitirmiştim, bu sebebten onlarla sinemaya gittim.
The man came late because he had got up very late.	Adam geç geldi, çünkü geç kalkmıştı.
She pretended that she had cleaned the tables.	Masaları temizlemiş gibi göründü.
He said that he had broken the vase.	Dedi ki; vazoyu kırmıştı. (Vazoyu kırmış olduğunu söyledi.)

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — The knight set ..... very early in the morning. 2 — The sun is shining ..... the sky. 3 — She pretended ..... be a doctor and told the boy to open his mouth. 4 — We played a trick ..... the old man and put his hat behind the radio. 5 — The army set ..... towards the lake. 6 — She pretended ..... sleep and didn't come to breakfast. 7 — I am tired ..... your questions. 8 — Robert pretended ..... work, and didn't help us. 9 — He pretended that he ..... finished his homework. 10 — She ..... eaten all the cakes when her friends came. 11 — We ..... boiled the water before we put the eggs in it. 12 — They ..... begun to prepare the meal when their guests came. 13 — The girl ..... lost her ring when her father wanted to see it. 14 — Will you please keep these keys ..... me? 15 — We paid two thousand pounds ..... the furniture.

II

Bu cümlelerdeki fiilleri bitmiş şimdiki zamanın geçmiş haline sokunuz.

1 — We saw everything. 2 — The ship sank. 3 — Tessa wrote three letters. 4 — We got up. 5 — They finished their work. 6 — The girl lost her pencil. 7 — The tourists accepted the invitation. 8 — The students answered all the questions.

III

Bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali yapılmış yukarıdaki cümleleri Türkçeye çeviriniz.

IV

Translate into Turkish.

1 — We shall set off very early in the morning because we want to be there before ten o'clock. 2 — The maid had washed the plates when Mrs. Miller came. 3 — He had repaired his bicycle when his friends telephoned. 4 — After they had cleaned their rooms they went to the park. 5 — Selma pretended to be busy and didn't help her mother. 6 — They pretended to know nothing about our country, and asked us a lot of questions. 7 — Let's play a trick on Sedat. 8 — She pretended illness and didn't go to school. 9 — I had shut the windows when it started to rain. 10 — He had learned some English before he went to England.

V

Translate into English

1 — Meşgulmüş gibi yaptım ve sepetleri taşımadım. 2 — Tom ve arkadaşları bana bir oyun (şaka) yaptılar. 3 — Almanyaya gitmeden önce Türkiyede bir çok Almanlarla konuşmuştum. 4 — Bütün elmaları yemiştik. 5 — Bize elmalar ve portakallar getirmişlerdi. 6 — Hasan geldiği zaman Selma evi terketmişti. 7 — İşlerini saat yediden önce bitirmişlerdi. 8 — Mobilyanız için kaç para ödediniz? 9 — Herşeyi biliyorlarmış gibi göründüler ve bize hiç soru sormadılar. 10 — Ben buraya gelmeden önce kızkardeşini görmüştüm.

36. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — to 2 — of 3 — be 4 — away 5 — to 6 — to 7 — by 8 — up 10 — for

II

1 — Dün kapımızın önünde feci bir kaza oldu. 2 — Sigaralarını bir tabakada mı muhafaza edersin? 3 — O sadık bir zevce (eş) dir, fakat kocası onu sevmez. 4 — Ne zaman evlendiler? 5 — O parkta dolaşıyorken parası çalındı. 6 — Kutuyu çekerseniz kırılacak. 7 — Müdür odasından çıktığı zaman okul çocukları bahçe kapısına doğru koşuyorlardı. 8 — Her gün patates yersen ondan bıkacaksın. 9 — Gölde yüzmek istiyorum. (isterdim) 10 — Bir parça kek yemek ister misiniz? 11 — Pasta yemeği sever misiniz? 12 — Bizimle gelmek isterler mi? 13 — Ne zaman bir fincan kahve içmek istersiniz? 14 — Ağacın altında oturur, bir kitap okurdu. 15 — Ağacın altında oturur bir kitap okurdu. 16 — Bir köyde yaşadığı zaman çok erken kalkardı. 17 — Lütfen bana şu tabağı verir misiniz? 18 — İsminizi (lütfen) buraya yazar mısınız? 19 — (Acaba) bana başka bir kitap vermenizde bir mahzur var mı? 20 — Bu otelde kalmak isterler.

III

1 — Put the case in your pocket. 2 — They married two years ago. 3 — Selim bought a blue suit. 4 — I am tired of working in the garden every day. 5 — She wasn't a faithful woman. 6 — Don't pull the curtain; it is a very old curtain. 7 — If you were a teacher, you would teach geography. 8 — If they knew our names, they would invite us. 9 — Did you see the accident? A car ran over two women. 10 — When they were talking in the garden, Robert's son broke the window.

UNIT 39

THIRTY-NINE

ÜNİTE 39

OTUZ DOKUZ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

also [o:lsou]	keza, de, da	**climb** [klaym]	tırmanmak
astonish [ıstoniş]	şaşırtmak	**fun** [fan]	eğlence
attack [ıtek]	hücum etmek	**hold (held-held)**	tutmak
candle [kendıl]	şamdan	[hould] [held] [held]	
chapel [çepıl]	küçük kilise	**joke** [couk]	şaka

kneel (knelt-knelt) [ni:l] [nelt] [nelt]	diz çökmek	**shield** [şi:ld]	kalkan
		shoulder [şouldı]	omuz
lance [la:ns]	mızrak	**strike (struck - struck)** [strayk] [strak] [strak]	çarpmak, vurmak
loud [laud]	yüksek (ses)		
merchant [mö:çınt]	tüccar		
mule [miu:l]	katır		
pick [pik]	tutup almak	**stumble** [stambıl]	tökezlemek
prayer [preyı]	dua	**supper** [sapı]	akşam yemeği
rise (rose-rizen) [rayz] [rouz] [rizın]	kalkmak, yükselmek, doğmak	**tie** [tay]	bağlamak
		worried [warid]	üzüntülü
		yard [ya:d]	avlu

AÇIKLAMALAR

what a!, what!

Türkçede «ne adam! ne fikir! ne akıllı çocuk! ne zor cümleler!» gibi nidalarda «ne» kelimesinin kullanılışı gibi İngilizcede de ayni anlamda what kullanılır.

Sayılabilen bir isimse ve tekil haldeyse bunun önünde what a kullanılır, çoğul isimler ve sayılamayan isimlerin önünde sadece what kullanılır.

What a nice house!	Ne hoş bir ev!
What a big tree!	Ne büyük bir ağaç!
What a beautiful girl!	Ne güzel bir kız!
What an interesting book!	Ne enteresan bir kitap!
What interesting books!	Ne enteresan kitaplar!
What a strange name!	Ne tuhaf bir isim!
What difficult sentences!	Ne zor cümleler!
What terrible music!	Ne berbat müzik!
What hard meat!	Ne sert et!
What an important mistake we made!	Ne önemli bir hata yaptık!
What beautiful eyes you have!	Ne güzel gözleriniz var!
What a sad film it was!	Ne acıklı bir filimdi!
What a clever boy he is!	Ne akıllı bir çocuktur!

pick up

«parmaklarla tutup almak, toplamak» anlamında olan **pick** fiili **up** öneki ile kullanılınca «tutup kaldırmak» anlamını veren bir deyim olur.

I'll pick flowers.	Çiçek toplayacağım.
He picked up his umbrella.	Şemsiyesini tutup kaldırdı.
I picked up the book which was under the table.	Masanın altında olan kitabı tutup kaldırdım.
She picked up the child who was playing on the carpet.	Halının üstünde oynayan çocuğu tutup kaldırdı.

off

On önekinin aksi bir anlam taşır. Bir şeyin diğer bir şeyden ayrılmasını, uzaklaşmasını, çıkmasını anlatır. Bu anlamı **from**'un verdiği anlam gibidir.

Put the book on the table.	Kitabı masaya (masanın üzerine) koy.
Take the book from the table.	Kitabı masadan al.
Take the book off the table.	Kitabı masadan al.
Put on your coat.	Ceketini giy.
Take off your coat.	Ceketini çıkar.
One of the wheels came off.	Tekerleklerin biri çıktı.
The ring came off my finger.	Yüzük parmağımdan çıktı.
This branch is too long; I'll cut the end off.	Bu dal çok uzun; ucunu keseceğim. (Kesip atacağım.)
Get off the carpet.	Halıdan uzaklaş.
Keep off the grass.	Çimenden uzak dur. (üzerine basma)

On ile yapılmış bazı deyimlerde on yerine **off** konulmakla aksi anlamı veren bir deyim yapılmış olur.

on duty	vazifeli, nöbette
off duty	nöbette değil, vazifesiz, serbest, boş
I'll be off duty tomorrow.	Yarın vazifesiz (serbest) olacağım.
The radio is on.	Radyo açıktır.
The radio is off.	Radyo kapalıdır.

up

Up öneki «aşağı, aşağıya doğru, yere» anlamını veren down önekinin tam tersi bir anlam verir. «yukarı, yukarıya, yukarı doğru»

We walked up the hill.	Tepenin yukarısına doğru yürüdük.
We walked down the hill.	Tepeden aşağıya doğru yürüdük.
The cat climbed up the tree.	Kedi ağaca (yukarı doğru) tırmandı.
She looked up.	Yukarı baktı.
Prices are going up.	Fiatlar yukarı gidiyor. (yükseliyor)
Stand up.	Ayağa kalk.
We get up at seven o'clock.	Saat yedide kalkarız.

DON QUIXOTE

(37. dersten devam)

HOW DON QUIXOTE WAS DUBBED KNIGHT

After supper Don Quixote knelt down in front of the innkeeper.

"«Lord of the Castle, will you dub me knight?» he said.

"«He is mad, poor fellow,» thought the innkeeper. Then he said to Don Quixote, «Tomorrow I will dub you knight.»

«Good,» said Don Quixote, «I will guard my armour tonight in the chapel of your castle, and tomorrow you must dub me knight.»

«There is no chapel,» the innkeeper replied, «but you can guard your armour in the yard.»

Don Quixote thanked the innkeeper. He picked up his armour and carried it into the yard. He put his armour in front of the water bucket. Then he picked up his shield and his lance, and stood on guard. The innkeeper and his friends watched from the window. They all laughed and said, «He is mad, poor fellow.»

«Tomorrow,» said the innkeeper, «I shall pretend to dub him knight.»

«What fun!» cried the two young women. «We shall watch. It will be a good joke.»

After a few minutes a man went into the yard. He began to move the armour because he wanted some water from the water bucket.

Don Quixote saw the man move the armour and he struck him with his lance. The man fell to the ground.

Then another man went into the yard. He also began to move the armour because he wanted some water from the water bucket.

Don Quixote saw the man move the armour and he struck him also with his lance. The man fell to the ground.

Some more men went into the yard. They also wanted some water from the water bucket. They were angry with Don Quixote and threw stones at him.

Just then the innkeeper came running to them.

«Stop!» he shouted, «Do not throw any more stones.»

Then the innkeeper whispered to the men, «Don Quixote is mad, poor fellow.»

So the men went away.

The innkeeper was very worried. He thought, «I do not like this madman. I will pretend to dub him knight and then he will go.»

The innkeeper held an old book in one hand and Don Quixote's sword in the other hand. A little boy held a candle, and the two young women watched.

Don Quixote knelt down in front of the innkeeper. Then the innkeeper pretended to say a few prayers. He struck Don Quixote on the shoulder with the sword and said, «Rise, Sir Knight.»

The two young women wanted to laugh.

Very early next morning Don Quixote climbed on his horse and rode out of the yard.

«Now I am a real knight,» thought he, «and I will look for adventure.»

THE ADVENTURE WITH THE MERCHANTS

Don Quixote rode for about two miles and then he met some merchants. They were going to the town to buy silks. They carried umbrellas and some servants rode with them.

Don Quixote stopped and pointed his lance at them.

«Stop!» he cried in a loud voice, «and say that Dulcinea of Toboso is the most beautiful lady in the world.»

«No!» said the merchants.

Don Quixote was very angry and attacked them, but his horse stumbled.

Don Quixote and his horse fell to the ground. He could not get up because his armour was very heavy.

One of the men went up to Don Quixote and struck him with his lance.

Then the merchants rode away.

Just then a friend of Don Quixote came riding on his mule. He was astonished when he saw the knight.

He took off Don Quixote's armour and tied it to Rosinante. Then he helped Don Quixote to climb on the mule.

They set off along the road, and that night they reached Don Quixote's house.

Don Quixote stayed at home for two weeks.

DON KİŞOT

DON KİŞOT'A NASIL ŞÖVALYELİK PAYESİ VERİLDİ

Yemekten sonra Don Kişot hancının önünde yere diz çöktü.

«Şatonun efendisi, bana şövalye payesi verir misiniz?» dedi.

Hancı «O delidir, zavallı adam,» diye düşündü. Sonra Don Kişot'a «Yarın sizi şövalye yapacağım,» dedi.

«Alâ,» dedi Don Kişot, «Ben zırhımı bu gece şatonuzun kilisesinde muhafaza edeceğim, ve yarın beni şövalye yapmalısınız.»

«Kilise yoktur,» diye cevap verdi hancı, «fakat zırhınızı avluda muhafaza edebilirsiniz.»

Don Kişot hancıya teşekkür etti. Zırhını topladı (kaldırdı) ve onu avluya taşıdı. Zırhını su kovasının önüne koydu. Sonra kalkanını ve mızrağını aldı ve nöbette durdu (nöbete durdu). Hancı ve arkadaşları onu pencereden seyrettiler. Hepsi güldüler ve, «O delidir, zavallı adam.» dediler.

Hancı, «Yarın onu şövalye yapıyor gibi yapacağım.» dedi.

«Ne eğlence!» diye bağırdı iki genç kadın. «Biz seyredeceğiz O iyi bir şaka olacak.»

Birkaç dakika sonra bir adam avluya girdi. O zırhı kımıldatmağa başladı çünkü su kovasından bir parça su istiyordu.

Don Kişot adamın zırhı kımıldattığını gördü ve mızrağı ile ona vurdu. Adam yere düştü.

Daha sonra bir diğer adam avluya girdi. Keza o da zırhı kımıldatmağa başladı çünkü su kovasından bir parça su istiyordu.

Don Kişot adamın zırhı kımıldattığını gördü ve ona da mızrağı ile vurdu. Adam yere düştü.

Birkaç adam daha avluya geldiler. Keza onlar da su kovasından bir parça su istiyorlardı. Onlar Don Kişot'a kızdılar ve ona taşlar attılar.

Tam o sırada hancı koşarak onlara geldi.

«Durun.» diye bağırdı, «daha fazla taş atmayın.»

Sonra hancı adamlara fısıldadı, «Don Kişot delidir, zavallı adam.»

Bunun üzerine adamlar uzaklaştılar.

Hancı çok endişeliydi. «Ben bu deli adamı beğenmiyorum. Onu şövalye yapıyor gibi yapacağını ve ondan sonra gidecek.» diye düşündü.

Hancı bir elde eski bir kitabı ve diğer elde Don Kişot'un kılıcını tuttu. Bir küçük çocuk bir şamdan tuttu, ve iki genç kadın seyretti.

Don Kişot hancının önünde yere diz çöktü. Hancı birkaç dua söylüyor gibi yaptı. Kılıçla Don Kişot'un omuzuna vurdu ve «Ayağa kalkın, sayın şövalye.» dedi.

İki genç kadın gülmek istediler.

Ertesi sabah çok erkenden Don Kişot atına tırmandı ve avludan atla çıktı.

«Şimdi hakiki bir şövalyeyim,» diye düşündü, «ve macera arıyacağım.»

TÜCCARLARLA MACERA

Don Kişot tahminen iki mil (atla) gitti ve o zaman bazı tüccarlara rastladı. Onlar kasabaya (şehre) ipekler satın almağa gidiyorlardı. Onlar şemsiye taşıyorlardı ve bazı uşaklar onlarla birlikte (atla) gidiyorlardı.

Don Kişot durdu ve mızrağını onlara yöneltti.

«Durun.» diye yüksek sesle bağırdı, «ve Toboso'lu Dulcinea'nın dünyada en güzel hanım olduğunu söyleyin.»

«Hayır,» dedi tüccarlar.

Don Kişot çok kızdı ve onlara hücum etti, fakat atı tökezlendi.

Don Kişot ve atı yere düştü. Ayağa kalkamadı çünkü zırhı çok ağırdı.

Adamlardan bir tanesi Don Kişot'a gitti (yanına gitti) ve mızrağı ile vurdu.

Sonra tüccarlar (atla) uzaklaştılar.

Tam o sırada Don Kişot'un bir arkadaşı katırına binerek (binmiş olarak) geldi. Şövalyeyi görünce şaşırdı.

Don Kişot'un zırhını aldı ve onu Rosinante'a bağladı. Sonra Don Kişot'un katıra tırmanmasına yardım etti.

Yol boyunca hareket ettiler (yola çıktılar), ve o gece Don Kişot'un evine vasıl oldular.

Don Kişot iki hafta evde kaldı.

UNIT 40 ÜNİTE

FORTY KIRK

ÖZET

I

Geçmişte bir hareket yapıldığı anda diğer bir hareket devam etmekte ise, devam eden hareketi anlatmak için geçmişte devamlı hal kullanılır.

Geçmişte devamlı hal kipini teşkil için özneye uygun to be fiili (was--were) ile ing eki almış fiil kullanılır.

She was writing a letter.	Bir mektup yazıyordu.
The sun was shining in the sky.	Güneş gökte parlıyordu.
The cat was climbing a tree.	Kedi bir ağaca tırmanıyordu.
They were picking flowers.	Çiçekler topluyorlardı.
The students were reading their books.	Öğrenciler kitaplarını okuyorlardı.

Bu cümleler, Türkçede olduğu gibi İngilizcede de yukarıda olduğu şekilde bulunmazlar. Bu halleriyle eksik durumdadırlar. Tarifimize uygun olarak devam edegelen bu hareketler arasında diğer bir işin yapıldığının anlatılması gerekmektedir.

She was writing a letter when her brother came home.	(Erkek) kardeşi eve geldiği zaman o bir mektup yazıyordu.

The sun was shining in the sky when we set off.	Biz yola çıktığımız zaman güneş gökte parlıyordu.
The cat was climbing a tree when our dog came in the garden.	Köpeğimiz bahçeye girdiği zaman kedi bir ağaca tırmanıyordu.
They were picking flowers when Mr. Morris saw them.	Mr. Morris onları gördüğü zaman onlar çiçek topluyorlardı.
The students were reading their books when the teacher opened the door.	Öğretmen kapıyı açtığı zaman öğrenciler kitaplarını okuyorlardı.

Görüldüğü gibi bu cümlelerde geçmişte devamlı hal kipinde bulunan kısım, **when** ile başlayan diğer kısımdaki fiilin yapıldığı anda devam edegelen bir hareketi anlatmaktadır.

Geçmişte devamlı hal kipi genel olarak, yukarıda gördüğümüz gibi iki kısımlı cümlelerde kullanılmakla beraber, bir şeyin tedricen artışını anlatırken veya geçmişte sık sık tekrarlanan (ve ekseriya can sıkıcı, hoşa gitmeyen) bir hareketi anlatırken tek cümle halinde de kullanılır.

The days were getting longer.	Günler (gittikçe) uzuyordu.
He was always breaking vases and plates.	Hep (habire) vazolar ve tabaklar kırıyordu.
She was always making mistakes.	Daima hatalar yapıyordu.
They were always selling bad eggs.	Daima fena yumurtalar satıyorlardı.

II

Birinci tip şart cümleleri iki kısımlıdır. **If** ile başlayan kısım bir şart gösterir; içindeki fiil geniş zaman halindedir.

if you go	gidersen
if they learn	öğrenirlerse
if we finish	bitirirsek
if Tom comes	Tom gelirse
if she likes	severse (hoşlanırsa)

İkinci kısım, birinci kısımda anlatılan şart yerine getirildiği takdirde olacak hareketi gösterir; içindeki fiil gelecek zaman kipindedir. (Veya gelecek zaman anlamında kullanılmış **must, can** gibi yardımcı fiillerle kullanılmıştır.)

if you go	gidersen
You will see them.	Onları göreceksin.
If you go, you will see them.	Gidersen onları göreceksin.
If they learn English, they will get more money.	İngilizce öğrenirlerse daha çok para kazanacaklar.
If we finish the work, they will take us to the cinema.	İşi bitirirsek bizi sinemaya götürecekler.
If Tom comes early, he can repair the machine.	Tom erken gelirse makineyi tamir edebilir.
If she likes Turkish films, she must go to that cinema.	Türk filmlerini severse şu sinemaya gitmeli.

İki kısımlı bu cümlelerde **if** ile başlayan kısmın mutlaka cümlenin başında olması şart değildir; ikinci kısım da cümlenin başına alınabilir.

If they walk, they will get tired.	Yürürlerse yorulacaklar.
They will get tired if they walk.	Yürürlerse yorulacaklar.

If'siz kısım olumlu veya olumsuz bir emir halinde olabilir.

If they bring their children, don't bring yours.	Onlar çocuklarını getirirlerse seninkileri getirme.
If you want, take my pen.	İstersen benim kalemimi al.

If'li kısımda seyrek olarak, şimdiki zaman, bitmiş şimdiki zaman kipleri de kullanılır. Gelecek zaman kipi hiç kullanılmaz. Sadece «lütfen» anlamında **will** kullanılır.

If you will give me your plate, I'll give you a clean one.	Lütfen bana tabağınızı verirseniz size temizini vereceğim.

İkinci tip şart cümleleri farz ve tahayyül cümleleridir. Olmuş veya olacak bir şeyi değil bir an için oldukları farz edilen şeylerin olması halinde meydana gelecek veya yapılacak fiilleri anlatır.

Bu tip şart cümleleri de biri **if**'li olmak üzere iki kısımdır. **If**'li kısımdaki fiil geçmiş zaman halindedir, fakat Türkçe başlığından da görüleceği gibi geçmişte yapılmış bir hareketi göstermez.

If I saw.	Görsem.
If she knew.	Bilse.
If they came.	Gelseler.

İkinci kısmı, would ile esas fiilden meydana gelir.

I would talk to him.	Onunla konuşurdum.
She would not make that mistake.	O hatayı yapmazdı.
They would help us.	Bize yardım ederlerdi.
If I saw him, I would talk to him.	Onu görsem (onunla) konuşurdum.
If she knew, she would not make that mistake.	Bilse o hatayı yapmazdı.
If they came earlier, they would help us.	Daha erken gelseler bize yardım ederlerdi.

If'li kısımda to be kullanılıyorsa bütün şahıslarla were şekli kullanılır.

If I were your teacher, I would use that book.	Öğretmeniniz olsam şu kitabı kullanırdım.
If she were my sister, I would buy new dresses for her.	O benim kızkardeşim olsa onun için yeni elbiseler alırdım.

III

Would kelimesi **will**'in geçmiş halidir. Fakat bu anlamda sadece nakledilen konuşmada kullanılır. Diğer anlamlarda kullanılışı daha fazladır.

Like fiili ile «istemek, arzu etmek» anlamını verir.

I would like to be a captain.	Bir kaptan olmak isterim. (isterdim)
He would like to read that book.	Bu kitabı okumak istiyor. (isterdi)
She would like to speak English very well.	İngilizceyi çok iyi konuşmak ister. (isterdi)
They would not like to meet their teacher.	Öğretmenlerine rastlamak istemiyorlar. (istemezlerdi)
I wouldn't like to be a lawyer.	Bir avukat olmak istemiyorum. (istemezdim)

Bir kimsenin bir şeyi isteyip istemediği **would like** kullanılmak suretiyle sorulursa çok kibar bir soru yapılmış olur.

Would you like a piece of cake?	Bir parça pasta ister misiniz? (ister miydiniz?)
Would you like to come with us?	Bizimle gelmek ister misiniz? (ister miydiniz?)
What would you like to eat?	Ne yemek istiyorsunuz? (isterdiniz?)

Would ikinci tip şart cümlelerinde kullanılır.

If I knew the answer, I would tell you.	Cevabı bilsem size söylerdim.
If I had enough money, I would go by train.	Kâfi param olsa trenle giderdim.
If they saw us now, they would be surprised.	Bizi şimdi görseler şaşırırlardı.
If he were the captain of the ship, he would save us.	Geminin kaptanı, o olsa bizi kurtarırdı.

Alışkanlıkların anlatılmasında would kullanılır.

I would sit under the tree and wait for my father.	Ağacın altına oturur babamı beklerdim.
She would pick flowers in the fields when she went to the village in the summer holidays.	Yaz tatillerinde köye gittiği zaman tarlalarda çiçek toplardı.

Nazik bir talepte bulunmak için will yerine would kullanılırsa daha kibar bir istek ifade edilmiş olur.

Will you shut the door?	Kapıyı kapar mısınız? (lütfen)
Would you shut the door?	Kapıyı kapar mısınız? (daha kibar bir soru)
Would you give me that book?	Bana (lütfen) şu kitabı verir misiniz?
Would you mind shutting the door?	Sizce bir mahzur yoksa lütfen kapıyı kapar mısınız?
Would you mind giving me that book?	Sizce bir mahzuru yoksa lütfen şu kitabı bana verir misiniz?

IV

Geçmişte birbiriyle ilgili iki hareket yapılmış ve bunlardan biri, diğeri yapılıp tamamlandıktan sonra vuku bulmuşsa ilk yapılan ve tamamlanan

hareket «bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali» ile diğeri geçmiş zaman kipiyle anlatılır; iki cümle arasında da bağlantı teşkil eden **when, after, before** gibi kelimeler bulunur.

Önce daha kolay anlamak için, cümlenin bir parçasını, (bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali olan kısmı) görelim:

Bu kip, özneden sonra (bütün şahıslar için) **had**, bundan sonra da, bitmiş şimdiki zamanda olduğu gibi fiilin üçüncü şeklini getirmekle teşkil edilir.

He has eaten the cakes.	Pastaları yedi. (yemiş durumda) (bitmiş şimdiki zaman)
He had eaten the cakes.	Pastaları yemişti. (yemiş durumdaydı) (bitmiş şimdiki zamanın geçmiş hali)
We had broken all the glasses.	Bütün bardakları kırmıştık.
They had cleaned the windows.	Pencereleri temizlemişlerdi.
Mary had lost her key.	Mary anahtarını kaybetmişti.
Recep had repaired the bicycle.	Recep bisikleti tamir etmişti.
The woman had gone to the station.	Kadın istasyona gitmişti.
I hadn't finished my work.	İşimi bitirmemiştim.

Yukarıda gördüğümüz cümlelerde belirtilen işlerin tamamlandığı anda yapılmış diğer işlerin ne olduğu, bu cümlelere ilâve edilecek cümlelerle anlatılır ve bu şekilde iki cümlenin birleşmesiyle anlam tamamlanmış olur. Yukarıdaki cümleler bu halleriyle eksik durumdadırlar.

Bitmiş şimdiki zamanın geçmiş halinde bulunan bu cümleleri tamamlamak için ilâve edilecek ikinci cümleler geçmiş zaman halindedirler ve aralarında **before, when, after** gibi bağlar bulunur.

He had eaten the cakes.	Pastaları yemişti.
When we came.	Biz geldiğimiz zaman.
He had eaten the cakes when we came.	Biz geldiğimiz zaman o pastaları yemişti. (pastaları yemiş durumdaydı)
We had broken all the glasses when the fight ended.	Kavga sona erdiği zaman bütün bardakları kırmıştık. (kırmış durumdaydık)
They had cleaned the windows before the headmaster came.	Müdür gelmeden önce pencereleri temizlemişlerdi.

Mary had lost her key before she left the house.	Mary evi terketmeden önce anahtarını kaybetmişti.
Recep had repaired the bicycle when Ahmet looked for it.	Ahmet onu aradığı zaman Recep bisikleti tamir etmişti. (tamir etmiş durumda)
The woman had gone to the station when her house caught fire.	Evi tutuştuğu zaman kadın istasyona gitmişti. (istasyona gitmiş durumdaydı)
I hadn't finished my work when Selma telephoned.	Selma telefon ettiği zaman işimi bitirmemiştim.

Bu tip cümlelerde **when** ve **before** ile başlayan kısmın geçmiş zaman halinde olduğunu görüyoruz. Bağ olarak **after** kullanılacak olursa durum değişir. **After** diğer kısmın başında bulunur.

After I had eaten.	Ben yedikten sonra.
After I had eaten some fruit, I left home.	Biraz meyva yedikten sonra evden ayrıldım.
After he had read the questions, the students started writing.	O soruları okuduktan sonra öğrenciler yazmaya başladılar.

Bu tip cümlelerde iki cümleyi birbirine bağlamak için sadece **when, before, after** kullanılmaz. Başka kelimelerden de faydalanılır. Hatta bu iki cümle ayrı durumlarda da bulunabilirler. Yeter ki anlatılan iki hareket bulunsun ve bunlardan birinin, diğeri yapılmadan tamamlandığı ifade ediliyor olsun.

She waited in front of the door because she had lost her key.	Kapının önünde bekledi, çünkü anahtarını kaybetmişti.
The student did not answer. He had not understood the question.	Öğrenci cevap vermedi. Soruyu anlamamıştı.
He said that he had repaired the car.	Otomobili tamir etmiş olduğunu söyledi.

V

What! ve **what a!** nida olarak aşağıda görüldüğü gibi kullanılır. Sayılabilen tekil isimler önüne **what a**, sayılabilen çoğul isimlerle sayılamayan isimler önüne **what** getirilir.

What a big bus!	Ne büyük bir otobüs!
What a difficult question!	Ne zor bir soru!
What difficult questions!	Ne zor sorular!
What dirty flour!	Ne pis un!

What a small nose she has!	Ne küçük bir burnu var!
What a lazy girl she is!	Ne tembel bir kızdır!

VI

Off öneki, on önekinin aksi anlamdadır. **From**'un bazı kullanılışlarına benzer. Ayrılma, çıkma, uzaklaşma ifade eder.

The apple fell off the tree.	Elma ağaçtan düştü.
Take off your coat.	Ceketini çıkar.
Put on your hat.	Şapkanı giy.
Get off this place.	Bu yerden uzaklaş.
Keep off the machine.	Makinadan uzak dur.
The lights are off.	Işıklar sönüktür.

VII

Aşağıdaki cümleler 30. dersle 39. ders arasında «açıklamalar» başlığı altında verilmiş konularla ilgilidir. Bunları okurken takıldığınız noktalar olursa ait oldukları dersleri bularak tekrar çalışınız.

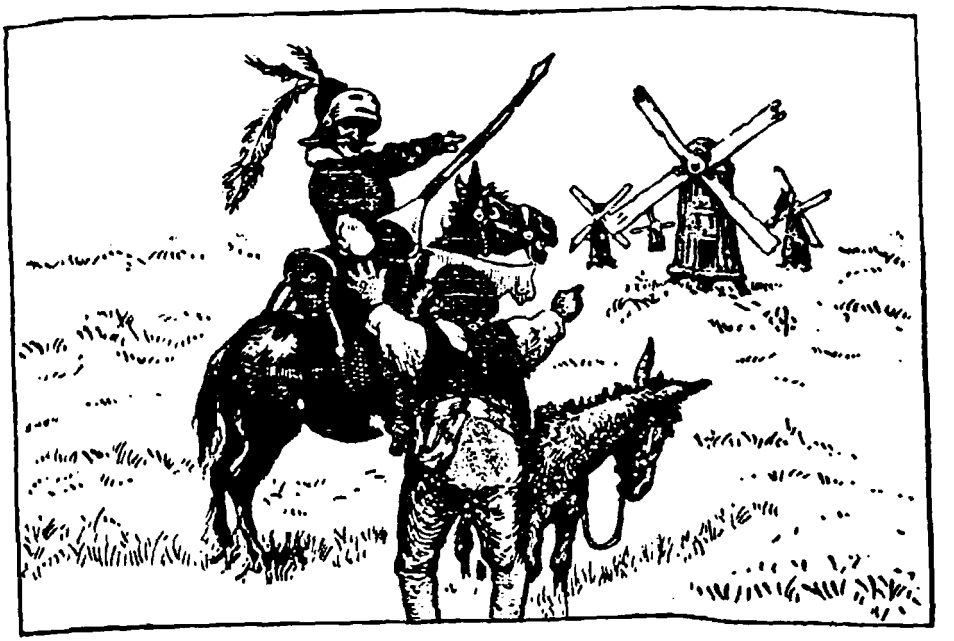
Some dreams are very interesting.	Bazı rüyalar ilginçtir.
I dreamt that I was flying over the city.	Şehrin üzerinde uçtuğumu rüyamda gördüm.
She dreams of a beautiful house by the seaside.	Denizkenarında güzel bir ev tahayyül eder.
The soldiers turned over the car.	Askerler otomobili altüst ettiler.
The cottage was on fire when they brought water.	Onlar su getirdikleri zaman kulübe yanıyordu.
The boy fell down from the tree.	Çocuk ağaçtan yere düştü.
Will you sell this basket for twenty-five liras?	Bu sepeti yirmibeş liraya satar mısın?
The poor man asked for some bread.	Zavallı (fakir) adam biraz ekmek istedi.
She asked me to write my name twice.	İsmimi iki kere yazmamı istedi.
If you like, you can change your book now.	İsterseniz kitabınızı şimdi değiştirebilirsiniz.
He may use my table if he likes.	İsterse benim masamı kullanabilir.
We were late because of my wife.	Karım yüzünden geç kaldık.
The boy ran towards his father.	Çocuk babasına doğru koştu.
I am tired of eating sandwiches.	Sandöviç yemekten bıktım.
They pretended to work hard.	Çok çalışıyorlarmış gibi göründüler.

UNIT 41

FORTY-ONE

ÜNİTE 41

KIRK BİR

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

barber [ba:bɨ] berber
basin [beysin] leğen
blanket [blenkit] battaniye
blow (blew-blown) esmek (rüzgâr)
[blou] [blu:][bloun]
brass [bra:s] pirinç (maden)
brave [breyv] cesur
bruise [bru:z] bere, çürük, berelenmek
capture [kepçı] zaptetmek, ele geçirmek

chain [çeyn]	zincir	**reply** [riplay]	cevap vermek
dust [dast]	toz	**roll** [roul]	yuvarlanmak
fetch [feç]	alıp getirmek	**sail** [seyl]	yelken
flock [flok]	sürü	**shepherd** [şepıd]	çoban
gallop [gelıp]	dörtnala gitmek	**stick (stuck-stuck)**	(iğne, bıçak v.s.)
giant [caynt]	dev	[stik] [stak]	**batmak,**
golden [gouldın]	altından	[stak]	batırmak
grey [grey]	gri, kır	**stream** [stri:m]	ırmak
magic [meci:k]	sihirli	**stupid** [stiu:pid]	budala
march [ma:ç]	yürümek (asker gibi)	**toss** [tos]	havaya atmak
		windmill [windmil]	yel değirmeni
priest [pri:st]	rahip		

DON QUIXOTE

(39. dersten devam)

THE BATTLE OF THE WINDMILLS

- After two weeks Don Quixote thought, «I shall leave home again, and look for adventure, but I need a servant to help me.» Suddenly he cried, «I know! I will ask Sancho Panza to be my servant.»

Sancho Panza was a fat little man. He worked on a farm. One day Don Quixote said to him. «Will you be my servant and look for adventure with me?»

«Yes, certainly,» replied Sancho, «and I will ride my donkey because I have no horse.»

– The next day Don Quixote and Sancho Panza set off to look for adventure. They rode across the plain for several miles, and then Don Quixote stopped suddenly.

«Look!» he cried, «there are some giants.» Sancho was astonished. «I cannot see any giants,» said he, «I can see only windmills.»

«They are not windmills. They are giants!» Don Quixote cried and his horse galloped towards them.

Don Quixote imagined that the windmills were giants with huge arms.

Don Quixote attacked the first windmill with his lance. The lance stuck into a sail. Just then the wind blew and the sails turned. The sails pulled Don Quixote off his horse. The knight and his horse fell to the ground, and Don Quixote rolled over and over. He was very bruised.

Sancho Panza helped Don Quixote to climb on his horse. Then Sancho Panza climbed on his donkey.

They set off and rode for several miles. At last they came to an inn.

They were very tired.

Don Quixote imagined that the inn was a huge castle.

«Let us stay here tonight,» he said.

The next morning they were ready to set off again. The innkeeper stopped them in the yard and said, «You have not paid me.»

«Knights do not pay!» cried Don Quixote as his horse galloped away.

The innkeeper was very angry. The innkeeper's friends pulled Sancho off his donkey. Then they fetched a blanket and tossed Sancho up and down, up and down. «If the knight will not pay, then his servant must pay,» they shouted.

At last, they stopped tossing Saucho and they put him on his donkey. He was very bruised and very unhappy. He rode out of the yard and met Don Quixote.

THE ADVENTURE WITH THE SHEEP

Don Quixote and Sancho Panza rode for several miles and then they saw a cloud of dust in front of them. Don Quixote stopped suddenly. He was very excited.

«Sancho,» he said, «we are very lucky. Look there!»

«I can see only a cloud of dust,» replied the servant.

Then Don Quixote looked behind him. «Look!» he cried to Sancho Panza. «There will be a great battle. Two armies are marching along the road, and they are going to fight.»

Sancho looked behind him. «I can see only another cloud of dust,» said he.

A few minutes later Sancho said, «They are flocks of sheep, and there are shepherds with them.»

«No! No!» shouted Don Quixote, «they are armies coming to fight.»

«Let us watch them from that hill,» cried the knight. He was very excited. They climbed the hill and watched.

Suddenly Don Quixote rode down the hillside into the flock of sheep. He imagined that they were soldiers.

«To battle!» he shouted as he attacked the sheep with his lance.

The shepherds were very angry and began to throw stones at him. At last, a stone hit him and he fell off his horse. The stone broke several of Don Quixote's teeth.

«You have a very sad face without your teeth,» said Sancho smiling.

«I shall call myself the Knight of the Sad Face,» said he.

MAMBRINO'S HELMET

One day Don Quixote and Sancho Panza were riding towards the mountains. It began to rain.

Suddenly they saw a man riding towards them. Don Quixote imagined that the man was a knight. He was very very excited. «Look!» he cried, «there is a knight riding towards us on a grey horse, and he is wearing a golden helmet.»

Sancho Panza laughed and said, «The man is not a knight, and he is riding a donkey.» «No! No!» replied Don Quixote, «and the helmet he is wearing is Mambrino's magic helmet. I shall attack him and take the helmet.»

Sancho Panza thought, «Don Quixote is mad, poor fellow. The man is a barber and he is wearing a barber's basin on his head because it is raining.»

The barber was riding to the next village, and he was taking a brass basin with him. It began to rain so he had put the basin on his head. Don Quixote thought it was a golden helmet.

The barber came nearer and Don Quixote galloped towards him. The barber was afraid. He jumped off his donkey and ran away. The brass basin fell on the ground. Sancho Panza picked up the basin and gave it to Don Quixote. The knight was very excited, and he put the basin on his head.

«It is a good helmet,» said he.

Don Quixote and Sancho rode for several miles and then they saw some prisoners. The prisoners were fastened together with chains. The chains were fastened round their necks. Some guards were with them, and they carried swords and a gun.

«They are taking the prisoners to be slaves in the ships,» said Don Quixote, «I shall help the prisoners to escape.»

Suddenly Don Quixote attacked the quards and the prisoners broke the chains. The guards ran away.

«Now,» said Don Quixote, «you must all go to Toboso and tell Dulcinea that I am the bravest knight in the world.»

«He is mad, poor fellow,» tohught the prisoners, and they began to throw stones. The stones hit Don Quixote and Sancho and they fell on the ground. They were very bruised and very unhappy.

DON QUIXOTE IS TAKEN HOME

Don Quixote and his servant Sancho Panza rode for many miles, and they had several adventures.

At last, they reached the mountains. Don Quixote was very sad.

«I shall write a letter to Dulcinea,» said he, «and you can ride to Toboso and give it to her. I shall tell her that I love her.»

The knight wrote the letter and Sancho Panza set off towards Toboso. He rode Rosinante, because somebody had stolen his donkey.

Don Quixote thought, «I will stay here in the mountains until Dulcinea sends a letter back to me. I shall not eat or drink until Dulcinea says that she loves me.»

Sancho rode all day. At night he rested. The next day he reached an inn. Two men stood at the door. One of the men was a priest and the other was Master Nicholas. They lived in the same village as Don Quixote.

The priest said to Master Nicholas, «Here comes Sancho Panza, and he is riding Don Quixote's horse.»

They ran towards him and said, «Where is Don Quixote?»

Sancho told them about Don Quixote's adventures, and said, «He will not leave the mountains until Dulcinea says that she loves him.»

The priest said, «We will capture Don Quixote and take him home. We will stop his stupid adventures. Take us to him, Sancho.»

The priest, Master Nicholas, and Sancho Panza set off along the road and at last they reached the mountains. Soon they came to a stream.

YELDEĞİRMENLERİNİN SAVAŞI

İki hafta sonra Don Kişot düşündü, «Evi(mi) tekrar terk edeceğim ve macera arıyacağım, fakat bana yardım edecek bir uşağa ihtiyacım var.» Ansızın bağırdı, «Biliyorum. Sancho Panza [Şanso Panso] dan benim uşağım olmasını isteyeceğim.»

Sancho Panza küçük şişman bir adamdı. O bir çiftlikte çalışırdı. Bir gün Don Kişot ona «Benim uşağım olur musun, ve benimle macera arar mısın?» dedi.

«Evet, tabii,» diye cevap verdi Sancho, «ve ben eşeğime bineceğim çünkü benim atım yok.»

Ertesi gün Don Kişot ve Sancho Panza macera aramak için yola çıktılar. Ova üzerinden (atla) bir çok mil gittiler ve sonra Don Kişot ansızın durdu.

«Bak!» diye bağırdı, «bazı devler var.» Sancho şaşırdı. «Ben her hangi

bir dev göremiyorum,» dedi, «ben sadece yeldeğirmenleri görebiliyorum.»

«Onlar yeldeğirmeni değildir. Onlar dev(ler)dir.» diye bağırdı Don Kişot ve atı onlara doğru dört nala koştu.

Don Kişot yeldeğirmenlerinin muazzam kollu devler olduğunu hayal etti (ediyordu).

Don Kişot mızrağı ile ilk yeldeğirmenine hücum etti. Mızrak bir yelkene saplandı. Tam o sırada rüzgâr esti ve yelkenler döndü. Yelkenler Don Kişot'u atının üstünden çektiler. Şövalye ve atı yere düştü, ve Don Kişot tekrar tekrar yuvarlandı. Çok yaralandı (berelendi).

Sancho Panza Don Kişot'un atına binmesine yardım etti. Bundan sonra Sancho Panza eşeğine tırmandı.

Onlar yola çıktılar ve bir kaç mil (atla) gittiler. En sonunda bir hana geldiler. Çok yorgundular.

Don Kişot hanın muazzam bir şato olduğunu hayal etti.

«Bu gece burada kalalım,» dedi.

Ertesi sabah tekrar yola çıkmağa hazırdılar. Hancı onları avluda durdurdu ve, «Bana ödemediniz (para vermediniz)» dedi.

«Şövalyeler ödemez.» diye bağırdı Don Kişot ve atı dört nala (koşarak) uzaklaştı.

Hancı çok kızdı Hancının arkadaşları Sancho Panza'yı eşeğinin üzerinden çektiler. Sonra bir battaniye alıp getirdiler ve Sancho'yu yukarı aşağı, yukarı aşağı fırlattılar. «Eğer şövalye ödemiyecekse o zaman onun uşağı ödemeli,» diye bağırdılar.

En sonunda Sancho'yu fırlatmayı durdurdular ve onu eşeğinin üstüne koydular. O çok yaralı bereliydi ve çok bedbahttı. Avludan çıktı ve Don Kişot'la buluştu.

KOYUNLARLA MACERA

Don Kişot ve Sancho Panza birkaç mil atla gittiler ve önlerinde bir toz bulutu gördüler. Don Kişot ansızın durdu. O çok heyecanlı idi.

«Sancho,» dedi, «biz çok talihliyiz. Oraya bak!»

«Sadece bir toz bulutu görebiliyorum,» (diye) cevap verdi uşak.

Sonra Don Kişot arkasına baktı. «Bak!» (diye) bağırdı Sancho Panza'ya. «Büyük bir savaş olacak. İki ordu yol boyunca yürüyor, ve onlar savaşacaklar.»

Sancho arkasına baktı. «Ben sadece bir diğer toz bulutu görebiliyorum,» dedi.

Birkaç dakika sonra Sancho, «Onlar koyun sürüleridir ve onlarla beraber çobanlar var.» dedi.

«Hayır! Hayır!» (diye) bağırdı Don Kişot, «onlar döğüşmeğe gelen ordulardır.»

«Onları şu tepeden seyredelim,» (diye) bağırdı şövalye. O çok heyecanlı idi. Tepeye tırmandılar ve seyrettiler.

Ansızın Don Kişot tepenin yamacından aşağıya koyun sürüsünün içine atla gitti. O onların ordular olduklarını hayal ediyordu.

«Savaşa!» mızrağı ile koyunlara hücum ederken bağırdı.

Çobanlar çok kızdılar ve ona taşlar atmağa başladılar. En nihayet, bir taş ona vurdu, ve o atından aşağı düştü. Taş Don Kişot'un bir kaç dişini kırdı.

«Dişsiz (dişiniz olmadan) çok kederli bir yüzünüz var,» dedi Sancho gülerek.

«Kendime mahzun (kederli) yüzlü şövalye adını vereceğim,» dedi.

MAMBRİNO'NUN MİĞFERİ

Bir gün Don Kişot ve Sancho Panza dağlara doğru atla gidiyorlardı. Yağmur yağmağa başladı.

Ansızın onlara doğru (atla) gelmekte olan bir adam gördüler. Don Kişot adamın bir şövalye olduğunu hayal etti. O çok, çok heyecanlı idi. «Bak!» (diye) bağırdı, «bize doğru kır bir at üstünde gelen bir şövalye var, altından bir miğfer giyiyor.»

Sancho Panza güldü ve, «Adam bir şövalye değildir, ve o bir eşeğe biniyor» dedi. «Hayır! Hayır!» (diye) cevap verdi Don Kişot, «ve onun giymekte olduğu miğfer Mambrino'nun sihirli miğferidir. Ben ona hücum edeceğim ve miğferi alacağım.»

Sancho Panza, «Don Kişot delidir, zavallı adam. Adam bir berberdir ve başına bir berber leğeni giymiş çünkü yağmur yağıyor.» diye düşündü.

Berber ilerdeki köye gidiyordu ve o yanında bir pirinç leğen götürüyordu. Yağmur yağmağa başladı böylece o leğeni başının üstüne koymuştu. Don Kişot onun bir altın miğfer olduğunu zannediyordu.

Berber yaklaştı ve Don Kişot ona doğru dört nala gitti. Berber korktu. O eşeğinden atladı ve uzağa kaçtı. Pirinç leğen yere düştü. Sancho Panza leğeni aldı ve onu Don Kişot'a verdi. Şövalye çok heyecanlı idi, leğeni başının üstüne koydu.

«Güzel bir miğfer,» dedi.

Don Kişot ve Sancho bir çok mil (atla) gittiler ve sonra bazı mahkûmlar gördüler. Mahkûmlar zincirlerle biribirine bağlanmışlardı. Zincirler bo-

yunlarının etrafına bağlanmıştı. Bazı muhafızlar onlarla idi, ve onlar kılıçlar ve bir tüfek taşıyorlardı.

«Mahkûmları gemilerde köle olmak için götürüyorlar,» dedi Don Kişot. «Ben mahkûmlara kaçmaları için yardım edeceğim.»

Ansızın Don Kişot muhafızlara saldırdı ve mahkûmlar zincirleri kırdılar. Muhafızlar kaçtılar.

«Şimdi,» dedi Don Kişot, «hepiniz Toboso'ya gitmeli ve Dulcinea'ya benim dünyada en cesur şövalye olduğumu söylemelisiniz.»

«O delidir, zavallı adam,» diye düşündü mahkûmlar ve taş atmağa başladılar. Taşlar Don Kişot'a ve Sancho'ya vurdu ve onlar toprağın üstüne düştüler. Çok yaralı (bereli) ve çok bedbaht idiler.

DON KİŞOT EVE GÖTÜRÜLÜR

Don Kişot ve uşağı Sancho Panza bir çok mil (ler) (atla) gittiler ve bir çok maceraları oldu.

En nihayet dağlara vardılar. Don Kişot çok üzgündü.

«Dulcinea'ya bir mektup yazacağım,» dedi, «ve sen Toboso'ya (atla) gidebilir ve onu ona verebilirsin. Ben ona onu sevdiğimi söyleyeceğim.»

Şövalye mektubu yazdı ve Sancho Panza Toboso'ya doğru yola çıktı. O Rosinante'a biniyordu, çünkü birisi onun eşeğini çalmıştı.

Don Kişot «Ben, Dulcinea bana tekrar bir mektup gönderinceye kadar burada dağlarda kalacağım. Dulcinea beni sevdiğini söyleyinceye kadar yemiyeceğim ve içmeyeceğim.» diye düşündü.

Sancho bütün gün (atla) gitti. Gece dinlendi. Ertesi gün bir hana vardı. İki adam kapıda duruyorlardı. Adamlardan bir tanesi bir rahip ve diğeri Master Nicholas idi. Onlar Don Kişot'la aynı köyde oturuyorlardı.

Rahip Master Nicholas'a, «İşte Sancho Panza geliyor ve o Don Kişot'un atını sürüyor dedi.»

Onlar ona doğru koştular ve, «Don Kişot nerede?» dediler.

Sancho onlara Don Kişot'un maceraları hakkında anlattı ve «Dulcinea onu sevdiğini söyleyinceye kadar dağları terk etmiyecek,» dedi.

Rahip, «Don Kişot'u yakalıyacak ve onu eve getireceğiz. Onun budalaca maceralarını durduracağız. Bizi ona götür Sancho.» dedi.

Rahip, Master Nicholas ve Sancho Panza yol boyunca hareket ettiler ve en nihayet dağlara vardılar. Çok geçmeden bir ırmağa geldiler.

UNIT 42

FORTY-TWO

ÜNİTE 42

KIRK İKİ

how what's... like

Her ikisi de Türkçeye «nasıl» şeklinde tercüme edilebilen **how** ve **what's like** arasında anlam farkı vardır. Bunu örneklerle görelim:

How is your friend?	Arkadaşınız nasıldır? (sağlık durumu soruluyor)
What's your friend like?	Arkadaşınız nasıldır? (nasıl bir insandır, uzun mu, kısa mı...)

İkinci soru daha geniş olarak Türkçeye (neye benziyor, ne gibi bir şey...) şeklinde tercüme edilebilir.

How is Ahmet?	Ahmet nasıl? (sıhhati iyi mi)
What's your book like?	Kitabın nasıl? (eğlenceli mi, acıklı mı)
What's the weather like?	Hava nasıl?
What's the film like?	Film nasıl?
What's the story like?	Hikâye nasıl?

Örneklerde görüldüğü gibi **how** bu çeşit cümlede bir şahsın sıhhi durumunun nasıl olduğunu öğrenmek için kullanılmakta, **what's like** ise bir şeyin ne durumda, ne şekilde olduğunu sormak için kullanılmaktadır.

How ayrıca zarf olarak kullanılır ve fiillerin nasıl, ne şekilde yapıldığını sorar.

How did you go there?	Oraya nasıl gittin?
How can she carry these packets?	Bu paketleri nasıl taşıyabilir?
How did they see us?	Bizi nasıl gördüler?
How can I open the box?	Kutuyu nasıl açabilirim?
How did you climb the mountain?	Dağa nasıl tırmandınız?

What's like soru kelimesinin geçmiş şekli pek tabii **was** ile yapılacaktır, çünkü **what's** kelimesindeki virgüllü s harfi **is** kelimesinin kısaltılmışıdır.

What is your book like?	Kitabınız nasıl? (nasıl bir şey)
What was your book like?	Kitabınız nasıldı?

Tekil isimler için kullanılışı ekseriyeti teşkil etmesine rağmen bu soru şekli çoğul isimler için de kullanılır ve pek tabii **is** kelimesi **are** ve **was** kelimesi ise **were** olur.

What is your pen like?	Dolma kalemin nasıl?
What are these pens like?	Bu dolma kalemler nasıl?
What were the houses like?	Evler nasıldı?
What are your friends like?	Arkadaşların nasıl? (Nasıl kimseler?)
What were the hotels like?	Oteller nasıldı?
What was the weather like?	Hava nasıldı?
What were the towns like?	Şehirler (kasabalar) nasıldı?
What were the restaurants like?	Lokantalar nasıldı?
What's her husband like?	Kocası nasıl? (Nasıl bir adam?)

Do you mind?

Mind kelimesinin **would** ile kullanılarak çok nazik bir soru şekli yapıldığını 36. dersimizde görmüştük. **Do you mind?** şeklinde yapılan sorular da İngilizcede çok kullanılan nazik sorulardandır.

Do you mind? ibaresinden sonra, **ing** eki alarak isim yapılmış fiil bulunur.

to come	gelmek
coming	geliş, gelme
Do you mind?	Mahzur görür müsünüz? (Sizce mahzur var mı?)

Do you mind coming here?	Buraya gelişte bir mahzur görür müsünüz? (Buraya gelmenizde bir mahzur var mı?) (Mahzuru yoksa lütfen buraya gelir misiniz?)
Do you mind opening the window?	Mahzuru yoksa pencereyi açar mısınız?
Do you mind bringing your books?	Mahzuru yoksa kitaplarınızı getirir misiniz?
Do they mind waiting a little?	Mahzur görmezlerse biraz beklerler mi?
I don't mind waiting here.	Burada beklememde mahzur yok.
She doesn't mind walking to the station.	İstasyona yürümekte mahzur görmez.
I don't mind coming again tomorrow.	Yarın tekrar gelmemde bir mahzur yok.
Do you mind giving me that pencil?	Mahzur yoksa bana şu kalemi verir misiniz?

do you mind if?

Do you mind ibaresi, aşağıdaki örneklerde görüleceği gibi **if** kelimesiyle de kullanılır.

Do you mind if I open the window?	Pencereyi açarsam mahzur görür müsünüz? (Pencereyi açarsam sizce mahzuru var mı?)
Do you mind if we come after nine?	Dokuzdan sonra gelirsek sizce mahzuru var mı?
Do you mind if they use your table in the garden?	Bahçedeki masanızı kullanırlarsa sizce mahzur var mı?

Mind fiili en çok, gördüğümüz soru kipinde **you** zamiriyle kullanılıyorsa da diğer şahıs zamirleriyle de kullanılabilir.

Does he mind opening the door?	Mahzuru yoksa kapıyı açar mı?
Does he mind if I come late?	Geç gelirsem onca mahzuru var mı?

EXERCISES

I

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 — ..... you mind opening the door? 2 — What ..... nice house you have! 3 — Take ..... your coat; it is very hot. 4 — Your soldiers aren't so brave..... ours. 5 — The barber opens his shop ..... eight o'clock in the morning. 6 — I am tired ..... your questions. 7 — She pretended ..... be the owner of the house. 8 — He picked ..... his shoes. 9 — The boy is climbing ..... the tree. 10 — What's his pen .....?

II

Boş bırakılan yerlere what veya what a koyunuz.

1 — ..... nice table! 2 — ..... beautiful shoes you have! 3 — ..... interesting stories! 4 — ..... brave man he is! 5 — ..... big blankets you have! 6 — ..... bad meat you bought! 7 — ..... nice stream! 8 — ..... beautiful girls!

III

Translate into Turkish.

1 — What a brave man you are! 2 — His left shoulder was hurt. 3 — The knight attacked the windmill. 4 — Do you mind opening the window? It is very hot here. 5 — How is your sister? 6 — What's your new car like? 7 — They tied the horse to a tree in the garden. 8 — He struck the door with his sword. 9 — The innkeeper held the candle in his hand. 10 — My umbrella fell down, and I picked it up. 11 — The soldiers are running up the hill. 12 — Will you be on duty or off duty tomorrow? 13 — The boy fetched a chair. 14 — The horse galloped and reached the dog. 15 — This is a magic carpet; it flies.

IV

Translate into English.

1 — Onların ne büyük elleri var! 2 — Alman askerlerine hücum ettiler. 3 — Mahzuru yoksa şu kitabı rafa koyar mısınız? 4 — Oğlunuz nasıl? İyi mi? 5 — Bu filim nasıl? Acıklı bir filim mi? 6 — Adam şapkasını çıkardı ve

sandalyeye oturdu. 7 — O gençken bir çobandı, şimdi bir avukattır. 8 — Hayatımda hiç bir yeldeğirmeni görmedim. 9 — Küçük kedi ağaçtan yere düştü ve bacaklarından biri kırıldı. 10 — Ne iyi bir arkadaşsın!

[illegible] yaptırma şekilleri

I

1 — off 2 — in 3 — to 4 — on 5 — off 6 — to 7 — of 8 — to 9 — had 10 — had 11 — had 12 — had 13 — had 14 — for 15 — for

II

1 — We had seen everything. 2 — The ship had sunk. 3 — Tessa had written three letters. 4 — We had got up. 5 — They had finished their work. 6 — The girl had lost her pencil. 7 — The tourists had accepted the invitation. 8 — The students had answered all the questions.

III

1 — Herşeyi görmüştük. 2 — Gemi batmıştı. 3 — Tessa üç mektup yazmıştı. 4 — Kalkmıştık. 5 — İşlerini bitirmişlerdi. 6 — Kız kalemini kaybetmişti. 7 — Turistler daveti kabul etmişlerdi. 8 — Öğrenciler bütün sorulara cevap vermişlerdi.

IV

1 — Sabahleyin çok erken yola çıkacağız çünkü saat on'dan önce orada olmak istiyoruz. 2 — Mrs. Miller geldiği zaman hizmetçi tabakları yıkamıştı. 3 — Arkadaşları telefon ettikleri zaman o bisikletini tamir etmişti. 4 — Odalarını temizledikten sonra parka gittiler. 5 — Selma meşgulmüş gibi göründü ve annesine yardım etmedi. 6 — Memleketimiz hakkında hiç bir şey bilmiyormuş gibi göründüler ve bize bir çok sorular sordular. 7 — Hadi Sedata bir oyun oynayalım. 8 — Hastalık uydurdu ve okula gitmedi. 9 — Yağmur yağmaya başladığı zaman pencereleri kapamıştım. 10 — İngiltereye gitmeden evvel biraz İngilizce öğrenmişti.

V

1 — I pretended to be busy and didn't carry the baskets. 2 — Tom and his friends played a trick on me. 3 — I had talked to a lot of Germans before

I went to Germany. 4 — We had eaten all the apples. 5 — They had brought us apples and oranges. 6 — Selma had left the house when Hasan came. 7 — They had finished their work before seven o'clock. 8 — How much did you pay for your furniture? 9 — They pretended to know everything and didn't ask us any questions. 10 — I had seen your sister before I came here.

every other day
gün aşırı, iki günde bir

We have English lessons every other day.
Gün aşırı İngilizce derslerimiz var.

A woman comes to clean the house every other day.
Bir kadın iki günde bir evi temizlemeğe gelir.

The teacher gives us homework every other day.
Öğretmen bize gün aşırı ev ödevi verir.

to ask for
istemek, talep etmek

The girl asked for a pencil.
Kız bir kalem istedi.

What did you ask for?
Ne istediniz?

I asked for your letters, but they didn't give them to me.
Mektuplarını istedim fakat onları bana vermediler.

The old woman asked for a cup of tea.
Yaşlı kadın bir fincan çay istedi.

to look after
bakmak, özen göstermek

She will look after our children when we are away.
Biz yokken çocuklarımıza o bakacak.

Who will look after the old man?
Yaşlı adama kim bakacak?

My mother looks after my son when we go to the cinema.
Sinemaya gittiğimiz zaman oğluma annem bakar.

The old woman looks after her grandson when his mother goes to work in a factory.
Annesi bir fabrikada çalışmaya gittiği zaman yaşlı kadın torununa bakar.

to wake up
uyanmak

She wakes up early.
O erken uyanır.

Sometimes I wake up early but I don't get up until eight o'clock.
Bazen erken uyanırım fakat saat sekize kadar kalkmam.

What time does your mother wake up?
Annen saat kaçta uyanır?

She woke up late this morning.
Bu sabah geç uyandı.

UNIT 43

FORTY-THREE

ÜNİTE 43

KIRK ÜÇ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

beard [bıd]	sakal	**jump** [camp]	atlamak, sıçramak
cheese [çi:z]	peynir		
fasten [fa:sın]	raptetmek	**lick** [lik]	yalamak
flag [fleg]	bayrak	**moustache**[mısta:ş]	bıyık
jug [cag]	testi	**ox** [oks]	öküz
		oxen [oksın]	öküzler

paw [po:]	pençe	**spring (sprang - sprung)** [spring] [spreng] [sprang]	sıçramak
press [pres]	ezmek		
princess [prinsıs]	prenses		
robber [robı]	soyguncu		
rope [roup]	kalın ip	**unfasten** [anfa:sın]	çözmek
slash [sleş]	(bıçak, kılıç v.s. ile) biçmek	**wagon** [wegın]	at arabası
		wine [wayn]	şarap
		yawn [yo:n]	esnemek

AÇIKLAMALAR

to run

«Koşmak» anlamında olan **run** fiili, nakil vasıtalarının hareketini anlatırken «gidip gelmek, sefer yapmak» anlamını; bir makina veya motorun işlemesini anlatırken «işlemek, çalışmak» anlamını; sıvı veya toz halinde bir maddenin akışını anlatırken «akmak» anlamını verir. Ayrıca muhtelif öneklerle çeşitli deyimler meydana getirir. **to run into** «çarpmak, aniden rastlamak», **to run about** «koşuşmak», **to run after** «peşinden koşmak, elde etmeye çalışmak», **to run away** «kaçmak», **to run over** «ezip geçmek».

The boy is running to the garden.	Çocuk bahçeye koşuyor.
Only two buses run between the two cities.	İki şehir arasında sadece iki otobüs çalışır.
Trains run every twenty minutes.	Trenler her yirmi dakikada (bir) hareket eder. (sefer yapar)
This machine doesn't run well; we must have it repaired.	Bu makina iyi çalışmaz; onu tamir ettirmeliyiz.
The river runs through the forest.	Nehir ormanın arasından akar.
The stream runs into the sea here.	Irmak burada nehire akar.
I ran into a friend while I was looking at the shop windows.	Dükkân vitrinlerine bakıyorken bir arkadaşa rastladım.
The car ran into a tree.	Otomobil bir ağaca çarptı.
The children are running about at the seaside.	Çocuklar denizkenarında koşuşuyorlar.
The dog is running after the cat.	Köpek, kedinin arkasından koşuyor.
He runs after adventure.	O macera peşinde koşar.

Tessa runs after men.	Tessa erkek(ler) peşinde koşar. (Erkekleri elde etmeğe çalışır.)
All the thieves have run away.	Bütün hırsızlar kaçtılar. (kaçmış durumda)
I can't catch you easily if you run away.	Kaçarsan seni kolaylıkla tutamam.
The bus ran over the girl.	Otobüs kızı çiğnedi.

on

Muhtelif fiillerin sonuna on getirilerek bu fiillerin devamlı olarak yapıldığı, yapılmasına devam edildiği anlatılır.

They walked on.	Devamlı yürüdüler. (Yürümeğe devam ettiler.)
She ran on until she came to the forest.	Ormana gelinceye kadar devamlı koştu. (Koşmaya devam etti.)
The war went on.	Harp devam etti.
I can't go on; I am very tired.	Devam edemem; çok yorgunum.
We worked on until five o'clock in the morning.	Sabahleyin saat beşe kadar çalıştık. (Çalışmaya devam ettik.)
The boy cried on until his mother came.	Çocuk, annesi gelinceye kadar ağladı. (Ağladı durdu.)
The soldiers rode on.	Askerler (atla) gitmeye devam ettiler.

fast asleep

«derin uykuda» anlamını verir.

He was fast asleep when we got up.	Biz kalktığımız zaman o derin uykudaydı.
The knight was fast asleep when his servant came into the room.	Uşağı odaya girdiği zaman şövalye derin uykudaydı.

ox oxen

«Öküz» anlamında olan ox isminin çoğulu (s) ilâvesiyle yapılmaz. Bu isim, çoğulu için özel şekli olan isimlerden biridir.

I saw an ox in the field.	Tarlada bir öküz gördüm.
I saw two oxen in the field.	Tarlada iki öküz gördüm.
He fastened the oxen to the wagon.	Öküzleri arabaya bağladı.
The villagers have a lot of oxen.	Köylülerin bir çok öküzleri var.

DON QUIXOTE
(41. dersten devam)

«Don Quixote is near here,» said Sancho.

«You ride on and find him. We will wait here,» said the priest.

Sancho set off to find Don Quixote. The priest and Master Nicholas walked by the stream. After a few minutes they saw a young lady sitting by the stream.

«My name is Dorothea,» she said, «and I will help you to capture Don Quixote. I will play a trick on him.»

«I will pretend to be a princess,» said Dorothea, «and Master Nicholas must pretend to be my servant.»

Master Nicholas put on a beard.

«Now,» he said, «I look like a servant.»

Just then Sancho Panza came back. «I have found Don Quixote,» he said. «Follow me, and I will take you to him.»

Dorothea pretended to be a princess, and Master Nicholas pretended to be her servant. They rode into the mountains and found Don Quixote.

«Don Quixote,» said Dorothea, pretending to be a princess, «will you kill the giant who has taken my lands from me?»

«Yes, beautiful princess, I will,» replied Don Quixote.

«Then follow me,» said Dorothea.

They all set off along the road. At last, they came to an inn. Sancho was very unhappy. «This is the inn where I was tossed in the blanket,» thought he.

Don Quixote and the others went inside the inn. Don Quixote went to bed. The others sat round the fire eating and talking.

Suddenly there was a loud noise upstairs. The others ran upstairs and opened the bedroom door. Don Quixote was slashing the wine skins with his sword. Wine was running all over the floor.

«He thinks he is killing the giant,» laughed the priest and the others.

The innkeeper was very angry.

That night while Don Quixote was asleep they played a trick on him. The priest and some friends made a big cage, and they put the cage on a wagon. Then they fastened oxen to the wagon.

They went upstairs to Don Quixote's bedroom, and tied him up with ropes. They tied his hands and his feet. Then they carried him downstairs, and put him into the cage.

The oxen pulled the wagon along the road. After six days they reached Don Quixote's village. His friends carried him to bed.

He stayed at home for several weeks. Then he set off again with Sancho Panza to look for more adventures.

THE ADVENTURE WITH THE LION

Don Quixote rode Rosinante, and Sancho rode his donkey. He had found his donkey again.

They rode for many miles, and then Sancho saw some shepherds. They were selling cheese.

Sancho wanted to buy some cheese. Just then Don Quixote cried, «Come here, Sancho, come quickly!»

The shepherds did not let Sancho take away their jug. Sancho was carrying Don Quixote's helmet. So he poured the cheese into the helmet.

Don Quixote cried, «Give me my helmet! I can see something coming up the road. There may be a fight.»

Sancho gave him the helmet, and he quickly put it on his head. The cheese was pressed, and the water ran down the knight's face. Don Quixote was very angry.

A wagon was coming up the road. Mules pulled the wagon, and there were flags on it.

Don Quixote stopped his horse in the middle of the road, and waited.

The wagon stopped, and Don Quixote asked the driver, «Where are you going with that wagon, and what is inside?»

«A huge lion is inside, and we are taking him to the king,» the driver replied.

«I am not afraid of lions!» cried Don Quixote. «Open the door and let him out, or I will kill you with my lance.»

The driver was afraid. «This knight is mad,» he thought.

The driver then said, «First let me unfasten my mules.»

«Very well,» replied Don Quixote, «but be quick.»

The driver unfastened the mules, and rode away as fast as he could go. Sancho followed on his donkey. He was not a brave servant.

The lion-keeper opened one of the doors. Don Quixote jumped down from his horse. He took out his sword and stood in front of the lion. He waited for the lion to spring out. The lion looked at him and yawned. Then it began to lick its paws like a cat.

Don Quixote waited, but the lion did not spring out. It yawned again, turned round, and went to sleep.

Don Quixote was very angry. He said to the keeper, «Make the lion spring out.»

«No,» replied the keeper. «I shall not, because it might kill me. It will not spring at you because it is afraid of you.»

Don Quixote thought for a minute and then he said. «That is right. The lion will not spring at me because it is afraid of me. Shut the door.»

The lion-keeper shut the door and then Sancho and the driver came back.

Don Quixote was very excited. He said to Sancho Panza. «The lion is afraid of me and so I shall now call myself 'The Knight of the Lion'.»

The driver fastened his mules to the wagon and set off again. He was glad to get away.

After many more adventures Don Quixote and Sancho Panza went home.

«I am not well,» said the knight. «We will stay at home for one year. Then we will set out again, and look for more adventures.»

Don Quixote went inside the house and got into bed. Three days later he died.

(SON)

DON KİŞOT

«Don Kişot buraya yakındır,» dedi Sancho.

Rahip, «Siz atla gitmeğe devam edin ve onu bulun. Biz burada bekliyeceğiz,» dedi.

Sancho, Don Kişot'u bulmak için yola çıktı. Rahip ve Master Nicholas ırmak kenarında yürüdüler. Birkaç dakika sonra ırmağın yanında oturan bir genç hanım gördüler.

«Benim adım Dorothea'dır,» dedi (hanım), «ve ben sizin Don Kişot'u zapt etmenize yardım edeceğim. Ona bir oyun oynıyacağım.»

«Ben bir prenses (mişim)gibi yapacağım,» dedi Dorothea, «ve Master Nicholas benim uşağım (mış) gibi yapmalı.»

Master Nicholas bir sakal taktı.

«Şimdi,» dedi, «bir uşağa benziyorum.»

Tam o sırada Sancho Panza geri geldi. «Don Kişot'u buldum,» dedi. «Beni takip edin, sizi ona götüreceğim.»

Dorothea bir prenses (imiş) gibi yaptı, ve Master Nicholas onun uşağı gibi yaptı. Onlar dağların içine gittiler ve Don Kişot'u buldular.

«Don Kişot,» dedi Dorothea, bir prenses gibi yaparak, «benim arazilerimi benden alan canavarı öldürecek misin (öldürür müsün?)»

«Evet, güzel prenses, yapacağım,» diye cevap verdi Don Kişot.

«O halde beni takip et,» dedi Dorothea.

Onların hepsi yol boyunca hareket ettiler. En nihayet bir hana geldiler. Sancho çok bedbahttı. «Bu, benim battaniye içinde havaya fırlatıldığım handır,» diye düşündü.

Don Kişot ve diğerleri hanın içine gittiler. Don Kişot yattı. Diğerleri ateşin (ocağın) etrafında yiyerek ve konuşarak oturdular.

Aniden üstkatta gürültülü bir ses oldu. Diğerleri yukarı koştular ve yatak odası kapısını açtılar. Don Kişot kılıcıyla şarap tulumlarını biçiyordu. Şarap bütün yerlerde akıyordu.

Rahip ve diğerleri «O canavarı öldürdüğünü zannediyor,» diye güldüler.

Hancı çok kızgındı (kızdı).

O gece Don Kişot uykuda iken ona bir oyun oynadılar. Rahip ve bazı arkadaşlar büyük bir kafes yaptılar, ve kafesi bir arabaya koydular. Sonra arabaya öküzleri bağladılar.

Yukarı kata Don Kişot'un yatak odasına gittiler, ve onu iplerle bağladılar. Onun ellerini ve ayaklarını bağladılar. Sonra onu aşağı kata taşıdılar, ve kafesin içine koydular.

Öküzler arabayı yol boyunca çekti. Altı gün sonra Don Kişot'un köyüne vardılar. Arkadaşları onu yatağa taşıdılar.

O bir çok haftalar evde kaldı. Sonra tekrar Sancho Panza ile daha maceralar aramağa yola çıktı:

ARSLANLA MACERA

Don Kişot Rosinante'a, ve Sancho eşeğine biniyordu. O eşeğini tekrar bulmuştu.

Onlar bir çok mil(ler) gittiler, ve o zaman Sancho bazı çobanlar gördü. Onlar peynir satıyorlardı.

Sancho bir parça peynir satın almak istedi. Tam o sırada Don Kişot bağırdı, «Buraya gel, Sancho, çabuk gel!»

Çobanlar Sancho'ya kaplarını alıp götürmesine müsaade etmediler. Sancho Don Kişot'un miğferini taşıyordu. Bu sebepten peyniri miğferin içine boşalttı.

Don Kişot bağırdı, «Bana miğferimi ver! Yoldan yukarı doğru gelmekte olan bir şey görebiliyorum. Bir kavga olabilir.»

Sancho ona miğferi verdi, ve o süratle onu başının üstüne koydu. Peynir basıldı (ezildi) ve su şövalyenin yüzünden aşağıya aktı. Don Kişot çok

kızdı.

Bir araba yolun yukarısına doğru geliyordu. Katırlar arabayı çekiyordu ve üstünde bayraklar vardı.

Don Kişot atını yolun ortasında durdurdu, ve bekledi.

Araba durdu, ve Don Kişot arabacıya sordu, «O araba ile nereye gidiyorsun ve içinde ne var?»

«Kocaman bir arslan içerdedir ve biz onu krala götürüyoruz,» diye cevap verdi arabacı.

«Ben arslanlardan korkmam!» diye bağırdı Don Kişot. «Kapıyı açın ve onu dışarı bırakın, yoksa sizi mızrağımla öldüreceğim.»

Arabacı korktu. «Bu şövalye delidir,» diye düşündü.

O zaman arabacı, «Evvelâ müsaade et katırlarımı çözeyim.» dedi.

«Çok iyi,» diye cevap verdi Don Kişot, «fakat çabuk ol.»

Arabacı katırları çözdü, ve gidebildiği kadar süratle uzaklaştı. Sancho eşeğinin üstünde takip etti. O cesur bir adak değildi.

Arslan bakıcısı kapılardan bir tanesini açtı. Don Kişot atından aşağı atladı. Kılıcını çekti ve arslanın önünde durdu. Arslanın dışarı sıçramasını bekledi. Arslan ona baktı ve esnedi. Sonra pençelerini bir kedi gibi yalamağa başladı.

Don Kişot bekledi, fakat arslan dışarı sıçramadı. Tekrar esnedi, geriye döndü ve uykuya daldı.

Don Kişot çok kızdı. O bakıcıya, «Arslanı dışarıya sıçrat.» dedi.

«Hayır,» diye cevap verdi bakıcı. «Yapmıyacağım çünkü o beni öldürebilir. Size atlamıyacak çünkü o sizden korkuyor.»

Don Kişot bir dakika düşündü ve ondan sonra «Bu doğrudur. Arslan bana atlamıyacak çünkü benden korkuyor. Kapıyı kapa.» dedi.

Arslan bakıcısı kapıyı kapadı ve ondan sonra Sancho ve arabacı geri geldiler.

Don Kişot çok heyecanlı idi. O Sancho Panza'ya «Arslan benden korkuyor, bu sebepten şimdi kendime «Arslanın Şövalyesi» adını vereceğim.» dedi.

Arabacı katırlarını arabaya bağladı ve tekrar yola çıktı. O uzaklaştığına memnundu.

Daha bir çok maceralardan sonra Don Kişot ve Sancho Panza eve gittiler.

«İyi değilim,» dedi şövalye. «Bir sene evde kalacağız. Ondan sonra tekrar yola çıkacağız, ve daha fazla maceralar arıyacağız.»

Don Kişot evin içine girdi ve yatağa yattı. Üç gün sonra öldü.

UNIT 44 ÜNİTE

FORTY-FOUR KIRK DÖRT

SHOULD

36. dersimizde should ve would'un, shall ve will'in geçmiş hali olduklarını görmüş fakat bunların bu anlamda sadece nakledilmiş konuşmada kullanıldığını, diğer anlamlarda kullanılışlarının daha önemli ve daha sık rastlanır olduğunu söylemiş ve would'u ele alarak incelemiştik. Bu dersimizde de should'un (shall'in geçmiş hali olmak dışındaki) kullanılış yerlerini görelim.

Should yardımcı fiilinin, bütün şahıslarla beraber hiç bir değişiklik göstermeden kullanılan bir anlamı Türkçede -meli, -malı eki karşılığıdır. Birinci kursumuzda must yardımcı fiilinin bu anlamda kullanıldığını görmüştük. Yalnız bu iki yardımcı fiilin ifade ettikleri -meli, -malı ekleri başka başka anlamlardadır. Evvelâ bu iki yardımcı fiilin anlamlarını karşılaştıralım:

You must come to school early.	Okula erken gelmelisiniz.
You should come to school early.	Okula erken gelmelisiniz.
She must get up at five o'clock.	Saat beşte kalkmalı.
She should get up at five o'clock.	Saat beşte kalkmalı.

Görüldüğü gibi iki yardımcı fiilin de Türkçe tercümeleri aynıdır. Birinci kursumuzdan hatırlıyacağınız gibi must yardımcı fiili genellikle sözü söyliyen şahsın arzusunu ifade ediyordu.

You must study your lessons.	Derslerinize çalışmalısınız. (Ben öyle arzu ediyorum.)
You must keep your books clean.	Kitaplarınızı temiz tutmalısınız. (Ben veya biz öyle istiyoruz.)
She must come home early.	Eve erken gelmeli. (Ben öyle istiyorum.)

Should yardımcı fiili de Türkçeye aynen must gibi tercüme edildiği halde verdiği anlam başkadır. **Should,** sözü söyleyenin arzusunu değil, bir vazife hatırlatması veya tavsiye ifade eder.

You should study your lessons.	Derslerinizi çalışmalısınız. (Derslerinizi çalışmak vazifenizdir.)
You should get up at seven o'clock because school begins at half past eight.	Saat yedide kalkmalısınız çünkü okul sekizbuçukta başlar. (vazife)
You should help your friends.	Arkadaşlarınıza yardım etmelisiniz. (vazife)
You should read this book.	**Bu kitabı okumalısınız. (Bu kitabı okumanızı tavsiye ederim.)**

Should bu kullanılışıyla 23. derste gördüğümüz ought to ile ayni anlamdadır.

He ought to help poor people.	Fakir insanlara yardım etmeli. (vicdani bir vazife)
He should help poor people.	Fakir insanlara yardım etmeli. (vicdani bir vazife)

Nasihat veya tavsiye «Sizin yerinizde olsam şöyle yapardım.» şeklinde de olabilir. Bu da İngilizcede if ve should kullanmak suretiyle yapılır.

If I were...	olsam...
If I were you...	sen olsam... (senin yerinde olsam...)
If I were you, I should buy that hat.	Senin yerinde olsam şu şapkayı alırdım.
If I were you, I should learn German.	Senin yerinde olsam Almanca öğrenirdim.

If I were you, I should go there.	Senin yerinde olsam oraya giderdim.
If I were you, I should not (shouldn't) go there.	Senin yerinde olsam oraya gitmezdim.

Should ile **not**'un kısaltılmışı **shouldn't** [şudınt] tır. Ayrıca **should** özne ile birleştirilerek de kısaltılabilir. **I should = I'd.** Ayni şekilde **would**'un da kısaltıldığını biliyoruz.

You shouldn't come late.	Geç gelmemelisiniz.
He shouldn't write the letter in English.	Mektubu İngilizce olarak yazmamalı.

should have

Should'un İngilizcede kullanılışı çok sıktır. Bu sık kullanılışını göz önünde tutarak bu yardımcı fiilin, en az bunun kadar sık kullanılan geçmiş halini de görelim.

Should yardımcı fiilinin geçmiş hali **should** ile, bitmiş şimdiki zamanın birleşmesinden meydana gelir.

I have seen him.	Onu görmüş durumdayım. (tanıyorum)
I should see him.	Onu görmeliyim. (görmem gerek)
I should have seen him.	Onu görmeliydim. (Maalesef görmedim.)
I have told you about him.	Sana onun hakkında söylemiş bulunuyorum. (Hakkında bilgin var.)
I should tell you about him.	*Sana onun hakkında söylemeliyim.* (Söylemem gerekir.)
I should have told you about him.	Sana onun hakkında söylemeliydim. (Söylemem gerekirdi, söylememekle iyi etmedim.)
You should have seen her.	Onu görmeliydin. (Görmen gerekirdi; görmemekle iyi etmedin.)
You should have given him some more money.	Ona biraz daha para vermeliydin.
She should have written to her mother.	Annesine yazmalıydı.

Cümlelerin olumsuz halleri **should** yardımcı fiiline ilave edilen **not** olumsuz eki ile yapılır.

You shouldn't have told him.	Ona söylememeliydin. (Söylememen gerekirdi; söylemekle iyi etmedin.)
They shouldn't have gone to America.	Amerikaya gitmemeliydiler.
She shouldn't have eaten so much.	Bu kadar çok yememeliydi.

Cümlelerin soruları **should** yardımcı fiilinin özneden evvel getirilmesi ile yapılır.

Should you have seen him?	Onu görmeli miydin? (Görmen gerekir miydi?)
Should we have written all the answers?	Bütün cevapları yazmalı mıydık?
Should they have come early?	Erken mi gelmeliydiler? (Geç gelmeleri iyi olmadı mı?)

İSİM FİİLLER ve SIFAT FİİLLER

Birinci kursumuzda gördüğümüz, isim ve sıfat olarak kullanılan, ing eki almış fiilleri bu dersimizde biraz daha etraflı inceleyeceğiz. Önce hatırlatmak maksadıyla ilk kursumuzdaki derslerden bazı örnekler alalım.

I like telling stories.	Hikâyeler anlatmayı severim.
She began talking about England.	İngiltere hakkında konuşmaya başladı.
Reading is useful.	Okuma faydalıdır.
Learning Turkish isn't easy.	Türkçe öğrenme kolay değildir.
My writing isn't good.	Benim yazmam (yazım) iyi değildir.
Can you see the man sitting?	Oturan adamı görebilir misin?
Who is the girl crying quietly?	Sessizce ağlayan kız kimdir?
The boy walking to the door is my brother.	Kapıya yürüyen çocuk biraderimdir.

Bu cümlelerde **telling**-anlatma, **talking**-konuşma, **reading**-okuma, **writing**-yazı anlamında birer isim; **sitting**-oturan, **crying**-ağlayan, **walking**-yürüyen anlamında birer sıfattır.

Yine ilk kursta bu **-ing**'li kelimelerin fiilden sonra gelerek hal zarfları olarak kullanıldıklarını da görmüştük.

He came into the room eating an apple.	Bir elma yiyerek odaya geldi.
The girl went home crying.	Kız eve ağlıyarak gitti.
She answered my question laughing.	Soruma gülerek cevap verdi.
She opened the box using a knife.	Bir bıçak kullanarak kutuyu açtı.

Bu dersimizde -ing'li fiillerin, öğrenmiş olduğumuz bu kullanılışlarından başka şekillerini görmekten ziyade, kendilerinden sonra -ing'li bir fiil alan fiilleri örneklerle inceleyeceğiz.

İngilizcede bir takım fiiller vardır ki kendilerinden sonra her hangi bir başka fiilin -ing'li hali ile kullanılırlar. Meselâ like fiilini her hangi bir fiilin -ing'li hali takip eder.

I like reading a newspaper in the afternoon.	Akşamüstü bir gazete okumayı severim.
He likes sleeping after lunch.	Yemekten sonra uyumayı sever.

«Zevk almak» anlamına gelen enjoy fiili de kendisinden sonra -ing'li bir fiil alır.

We enjoyed travelling by bus.	Otobüsle seyahat etmeden zevk aldık.
She enjoys reading love stories.	Aşk hikâyeleri okumadan zevk alır.

Finish fiili de kendisinden sonra -ing'li bir fiil alır.

She finished writing a letter.	Mektup yazmayı bitirdi.
When will you finish reading this book?	Bu kitabı okumayı ne zaman bitireceksin?
He finished studying his lessons.	Derslerine çalışmayı bitirdi.

«Affetmek, kusura bakmamak» anlamına gelen forgive fiili de kendisinden sonra -ing halinde bir fiil alır.

She doesn't forgive his coming late.	Geç gelmesini affetmez.
I forgive smoking in bed only once.	Yatakta sigara içmeyi sadece bir defa affederim.

«Vaz geçmek» anlamına gelen (bak: İngilizcede en çok kullanılan idyomlar, FONO, kitap 1, sahife 96) give up fiili de bu çeşit fiillerdendir.

The old man gave up drinking beer.	İhtiyar adam bira içmeden vazgeçti.
She gave up going by bus.	Otobüsle gitmeden vazgeçti.

I gave up smoking when I was 40.	40 (yaşında) iken sigara içmeden vazgeçtim.

«Devam etmek» anlamına gelen (Bak: İngilizcede en çok kullanılan idyomlar, FONO, kitap 1, sahife 10) **go on** fiili de kendisinden sonra **-ing**'li bir fiil alır.

She went on crying.	Ağlamaya devam etti.
Please go on eating your meal.	Lütfen yemeğinizi yemeye devam edin.
She went on reading after she saw me.	Beni gördükten sonra okumaya devam etti.

«Kusura bakmak, mahzur görmek, aldırmak» anlamına gelen **mind** fiili de kendisinden sonra **-ing** halinde bir fiil alır. Ancak bu fiilin bir özelliği vardır. Bu fiil daha ziyade soru cümleleriyle olumsuz cümlelerde kullanılır. Olumlu cümlelerde kullanıldığı pek görülmez.

Do you mind coming early?	Erken gelmenizde bir mahzur var mı? (Mahzur yoksa erken gelir misiniz?)
Does she mind sleeping in that room?	Şu odada uyumakta mahzur görür mü? (Mahzur yoksa şu odada uyur mu?)

«Anlamak» anlamına gelen **understand** fiili de kendisinden sonra **-ing**'li bir fiil alır. Bu fiilin de soru ve olumsuz cümleleri tercih edilir, fakat olumlu halinin görülmesi de mümkündür.

I don't understand his getting up so late.	Bu kadar geç kalkmasını anlamam.
I don't understand her sitting in the dark all alone.	Onun yapayalnız karanlıkta oturmasını aklım almaz.

Bütün bu fiiller içinde «sevmek» anlamına gelen **like** fiilinden sonra bu yapıda en çok kullanılanı, iki fiilden meydana gelip daima bir arada kullanılan ve (elinde olmamak, elinden gelmemek) anlamına gelen **can't help** fiilidir ve her zaman olumsuz olarak kullanılır.

I can't help...	Elimde değil...
She can't help eating bread.	Ekmek yememek elinde değil. (yemeden edemez)
He can't help smoking.	Sigara içmemek elinde değil. (içmeden edemez)
I can't help loving her.	Onu sevmemek elimde değil.
I can't help shouting when I drink.	İçtiğim zaman bağırmamak elimde değil.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — The princess was looking for her ring when her father opened ..... door. 2 — There are a lot ..... oxen near the stream. 3 — His beard is longer ..... mine. 4 — The oranges were pressed under ..... basket. 5 — I like eating cheese ..... breakfast. 6 — The robber stopped them in the middle ..... the road. 7 — Do you like drinking wine ..... lunch? 8 — She yawned several times and went ..... sleep. 9 — I am tired ..... waiting here. 10 — The poor man asked ..... a piece of bread.

II

Bu cümlelerde çoğul olması mümkün olan her şeyi çoğul yapınız.

1 — There is a bird in the cage. 2 — The ox ran to the lake. 3 — The man saw a sheep on the road. 4 — The deer was coming towards the forest. 5 — She is a faithful woman.

III

Translate into Turkish.

1 — The water was running towards the wall. 2 — I worked on until seven. 3 — We have four oxen but this poor man has only one ox. 4 — We saw the Turkish flag far away on the tower. 5 — You should answer all the questions. 6 — You should have answered all the questions. 7 — They should have seen that film. 8 — We should give them some money because they haven't any money. 9 — Do you like drinking milk in the morning? 10 — I can't help drinking wine everyday. 11 — He can't help getting his hands dirty when he plays in the garden. 12 — I don't understand his making so many mistakes. 13 — Do you mind waiting for a few minutes? 14 — The small girl went on crying until her father came. 15 — We gave up going to matches because it is very cold. 16 — We enjoyed walking about in the park. 17 — The lion licked its paws and yawned. 18 — The cat jumped on the table. 19 — The man unfastened the rope and the horse went to the field. 20 — Do you eat cheese and butter at breakfast?

IV

Translate into English.

1 — Hataları görmeliydiniz. 2 — Bütün bu kitapları okumalısınız. (tavsi-

ye) 3 — Daha büyük bir ev (satın) almalıydık. 4 — Bir lisan öğrenmeyi sever misiniz? 5 — Senin yerinde olsam Antalyaya giderdim. 6 — Derslerinizi tekrar tekrar okumalısınız. 7 — Tabakları yıkamayı bitirdik ve bahçeye gittik. 8 — Büroya geç gelmeyi affetmem. 9 — O (kadın) İngilizce öğrenmeden vazgeçti. 10 — Yatmadan evvel birkaç sayfa okumamak elimde değil.

42. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — Do 2 — a 3 — off 4 — as 5 — at 6 — of 7 — to 8 — up 9 — up 10 — like

II

1 — what a 2 — what 3 — what 4 — what a 5 — what 6 — what 7 — what a 8 — what

III

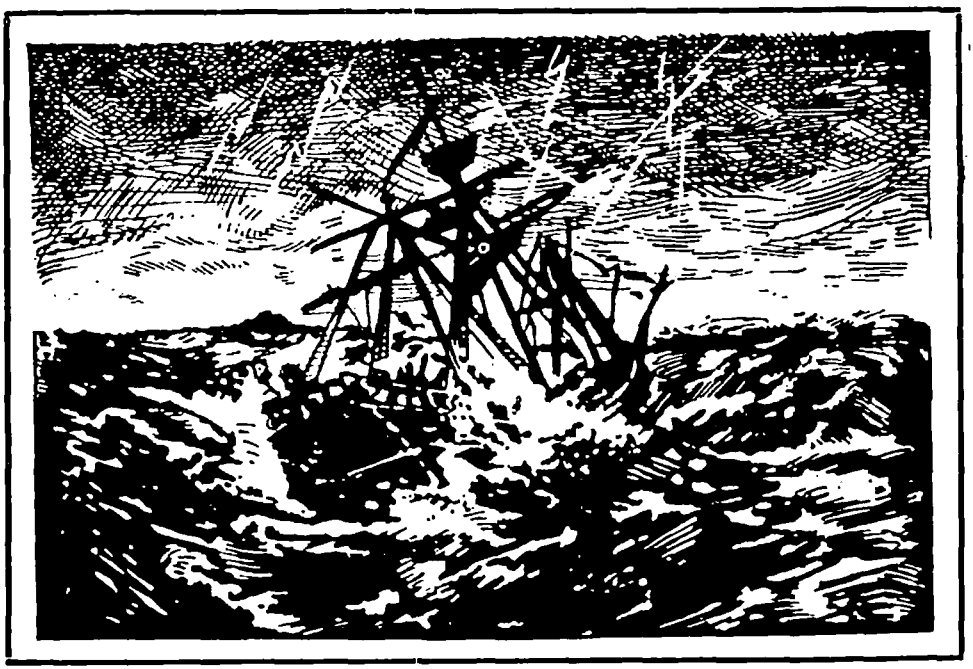
1 — Ne cesur bir adamsın! 2 — Sol omuzu yaralandı. 3 — Şövalye yeldeğirmenine hücum etti. 4 — Mahzuru yoksa pencereyi açar mısınız? Burası çok sıcak. 5 — Kızkardeşin nasıl? (sıhhati) 6 — Yeni otomobilin nasıl? 7 — Atı bahçedeki bir ağaca bağladılar. 8 — Kapıya kılıcıyla vurdu. 9 — Hancı lâmbayı elinde tuttu. 10 — Şemsiyem yere düştü ve onu (alıp) kaldırdım. 11 — Askerler tepeden yukarı koşuyorlar. 12 — Yarın vazifede mi yoksa serbest mi olacaksınız? 13 — Çocuk bir sandalye gidip getirdi. 14 — At dörtnal koştu ve köpeğe yetişti. 15 — Bu sihirli bir halıdır; uçar.

IV

1 — What big hands they have! 2 — They attacked the German soldiers. 3 — Do you mind putting that book on the shelf? 4 — How is your son? Is he well? 5 — What's this film like? Is it a sad film? 6 — The man took off his hat and sat on the chair. 7 — He was a shepherd when he was young; now he is a lawyer. 8 — I have never seen a windmill in my life. 9 — The small cat fell down from the tree and one of its legs was broken. 10 — What a good friend you are!

UNIT 45 ÜNİTE

FORTY-FIVE KIRK BEŞ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

axe [eks]	balta	**fearful** [fiıful]	korkunç
board [bo:d]	tahta (biçilmiş)	**fit** [fit]	uygun
circle [sö:kıl]	daire, halka	**fix** [fiks]	tespit etmek, bağlamak
distance [distıns]	mesafe		
earth [ö:t]	kürei arz, toprak	**grave** [greyv]	ciddi

guide [gayd]	yol göstermek, yön vermek	**remain** [rimeyn]	kalmak, durmak
		rock [rok]	kaya
hole [houl]	delik	**sand** [send]	kum
hut [hat]	kulübe	**seize** [si:z]	yakalamak
insist [insist]	ısrar etmek	**shape** [şeyp]	şekil vermek
lie (lay-lain)	uzanmak,	**shore** [şo:]	sahil
[lay] [ley] [leyn]	yatmak	**stick** [stik]	çubuk, sopa
low [lou]	alçak	**store** [sto:]	depo etmek, depo
needle [ni:dıl]	iğne		
neither [naydı]	ne o ne öteki, hiç biri	**storm** [sto:m]	fırtına
		tent [tent]	tente, çadır
nor [no:]	ne de	**therefore** [deıfo:]	bu yüzden
onto [ontu]	üstüne	**upon** [apon]	üstünde, üstüne
plenty [plenti]	çok, mebzul	**wave** [weyv]	dalga
pointed [poyntıd]	sivri	**wild** [wayld]	vahşi
powder [paudı]	barut, pudra	**wise** [wayz]	akıllı
pray [prey]	yalvarmak		

AÇIKLAMALAR

to be born of...

Bir aileden, bir soydan dünyaya gelmiş olmak anlamında bir birleşik fiildir .

He was born of a good family.	O iyi bir aileden dünyaya geldi.
She was born of a poor family.	O fakir bir aileden dünyaya geldi.

to go on board

On board «gemide, gemiye» anlamındadır. **To go on board** gemiye «binmek» anlamını verir.

There are two hundred people on board.	Gemide ikiyüz kişi var.

All the passengers must go on board.	**Bütün yolcular (gemiye) binmelidir.**
Where did you go on board the ship?	**Gemiye nerede bindiniz?**
We went on board the ship at ten o'clock.	**Gemiye saat onda bindik.**

to set forth

To set out veya **to set off** gibi «yola çıkmak» anlamını veren bir deyimdir. Bugün için az kullanılan eskimiş bir deyimdir.

The ship set forth this morning.	**Gemi bu sabah yola çıktı.**
Which way did they set forth?	**Hangi yönde yola çıktılar?**
You must set forth at once.	**Derhal yola çıkmalısın.**

as if

«...mış gibi» anlamındadır.

as if he was a teacher	**(sanki) bir öğretmenmiş gibi**
as if he knew everything	**herşeyi biliyormuş gibi**
as if they were going to school	**okula gidiyorlarmış gibi**
as if it was hot	**hava sıcakmış gibi**
He taught them English as if he was a teacher.	**(Sanki) bir öğretmenmiş gibi onlara İngilizce öğretti.**
Selma carried the baby as if she was its mother.	**Selma, annesiymiş gibi bebeği taşıdı.**
He wanted some money as if he was poor.	**Fakirmiş gibi para istedi.**
She wanted to guide us as if she knew the city.	**Şehri biliyormuş gibi bize yol göstermek istedi.**

outo

On to kelimeleri beraber kullanıldıkları zaman bilhassa Amerikalılar

tarafından onto şeklinde birleşik olarak kullanılır. «üstünde, üstüne doğru» anlamını verir. Seyrek kullanılan bir kelimedir.

He jumped onto the boat.	Kayığın üstüne (doğru) atladı.
The ship went onto the land.	Gemi karaya (karanın üstüne doğru) gitti.

upon

On önek! ile ayni anlamdadır. Aralarındaki fark, yok denecek kadar azdır. Günlük konuşmalarda **upon** pek nadir kullanılır.

She couldn't stand upon her feet.	Ayaklarının üzerinde duramadı.
There were two birds upon the chimney.	Bacanın üstünde iki kuş vardı.

neither

«ne o ne öteki, hiç biri, ikisi de değil» anlamını verir.

Neither of these books is interesting.	Bu kitapların ikisi de ilginç değil.
Neither of them will be sold.	Onların ikisi de satılmıyacak.
I can give you neither.	Sana ikisini de veremem.

neither ..... nor

Türkçedeki «ne ... ve ne de» deyiminin İngilizcede karşılığı neither ... nor ile yapılır.

He is neither clever nor strong.	O ne akıllı ne de kuvvetlidir. (Akıllı da değil kuvvetli de değildir.)
She is neither beautiful nor polite.	O ne güzel ne de terbiyelidir.
The shelf is neither green nor black. It is brown.	Raf ne yeşil ne de siyahtır. Kahve rengidir.
I like neither Tom nor Margaret.	Ne Tom'u ne de Margareti severim.
We brought neither pencils nor rulers.	Ne kalem ne de cedvel getirdik.

She saw neither skirts nor dresses in the shop.	Dükkânda ne etek ne de elbise gördü.
They ate neither apples nor oranges.	Ne elma ne de portakal yediler.
Selma learned neither English nor German.	Selma ne İngilizce ne de Almanca öğrendi.

Nor kelimesi genel olarak yukarıda gördüğümüz şekilde **neither** ile birlikte kullanılırsa da bazan tek başına kullanıldığı da olur.

I didn't see any cows or oxen, nor any horses in the fields.	Tarlalarda hiç inek ve öküz görmedim, ne de at.

ROBINSON CRUSOE

I was born in the year 1632, in the city of York, of a good family. At a very early age I wished to go to sea. My father, a wise and grave man, prayed me not to do so. For a time I decided not to think about it any more. But one day in the city of Hull I met a friend who was going to sea on his father's ship. He asked me to go with him. Then, without asking my father, without any thought of what the end of it would be, I went on board the ship.

On the same day we set forth meaning to go to the Africa coast. We guided the ship as if we were going to the island Fernando do Noronha. Then we left that island on the east. After a few days a fearful storm came. The wind blew the ship this way and that for twelve days. The ship was badly broken and water was coming in. Then one of our men, early in the morning, cried «Land!» Just as we came out to look, the ship ran onto some sand. The waves came over the ship, and we knew that very soon it would be broken to pieces. We had a small boat on board: we let the boat down into the water, and got into it. When we had gone some distance in the boat, a great wave came from behind. We were all thrown into the water.

A great wave took me and carried me towards the shore: it left me on the land half dead with the water which I had taken in. At once I got upon my feet and ran up to a dry place and lay there to rest; but I did not sleep on the ground because I was afraid of wild animals.

So I climbed up into a tree, and remained there until morning. I knew that all my friends had been killed and I alone had been saved. I was very tired and I quickly fell asleep.

When I woke, it was day. The sea was quiet, and the ship lay less than half a mile from the shore. I had with me nothing. I therefore decided to go out to the ship in order to see what useful things I might find there. I took off my clothes and, jumping into the water, soon reached the ship. I climbed through a hole in the side. The lower part was full of water, but the other parts were dry.

I found four large pieces of board and tied them together to make a boat. Then I put onto this boat the things which I might need from the ship. I took a large box of food, an axe and other things for cutting and shaping wood, seven guns and plenty of powder for the guns, pens and paper, some books, also needles and such clothes as I could find. I took a small sail and fixed it in my boat. I then set forth again towards the shore. When I came near the shore, the front of the boat went up onto the land, and all my goods began to fall off that end of the boat which was still in the water. I quickly seized them and held them back. Then I guided my boat into a little river. There I got all the goods safely onto the land.

My next work was to look for a good place for a hut, where I might store my goods and keep them safely. There was a hill not more than a mile away. It rose up higher than the other hills on the north of it. I took my gun, and reached the top of the hill. There I saw with great sadness that I was on an island. The sea was on all sides of me there was no land to be seen, except two small islands about nine miles to the west. I could not see any fields or huts on the island, nor any marks to show that there were men on it. I saw plenty of birds, but I did not know their kinds, nor which were fit to eat. As I came back I shot at a great bird.

I found a little plain on the side of a hill. There was a hole in the side of the hill at the back of this little plain, but this hole was small and did not go far into the rock. I brought the sail of my boat here and made of it a tent. Then I drew a half-circle about the tent. In this half-circle I fixed two lines of strong sticks into the ground. The sticks were about five and a half feet high and were pointed at the top. Then I began to cut away the rock, I wanted to make the hole in the hill larger; and I put the earth and stones within the wall of sticks.

ROBINSON CRUSOE

1632 yılında, York şehrinde iyi bir aileden dünyaya geldim. Çok genç (erken) bir yaşta denize gitmek istedim. Akıllı ve ciddi bir adam olan babam böyle yapmamam için bana yalvardı. Bir süre için onun hakkında artık düşünmemeğe karar verdim. Fakat bir gün Hull şehrinde, babasının gemisinde denize gitmekte olan bir arkadaşa rastladım. Onunla beraber gitmemi istedi. O zaman, babama sormaksızın, sonunun ne olacağını hiç düşünmeksizin, gemiye bindim.

Afrika sahiline gitmeği kastederek (niyet ederek) aynı gün yola çıktık. Sanki Fernando do Noronha adasına gidiyormuşuz gibi gemiyi yönelttik. Sonra o adayı doğuda bıraktık. Bir kaç gün sonra korkunç bir fırtına (çıktı) geldi. Rüzgâr gemiyi oniki gün şu tarafa bu tarafa eserek götürdü. Gemi fena şekilde hasar gördü ve su içeri giriyordu. Sonra, adamlarımızdan birisi, sabahleyin erkenden, bağırdı. «Kara!» Tam bakmak için dışarı gelirken, gemi bir kumun üstüne gitti. Dalgalar geminin üzerinden geldi, ve çok geçmeden onun parçalara kırılacağını (parçalanacağını) anladık. Gemide küçük bir kayığımız vardı: kayığı aşağıya suya bıraktık, ve içine bindik. Kayıkta biraz mesafe gittiğimiz zaman arkadan kocaman bir dalga geldi. Hepimiz suyun içine atıldık.

Büyük bir dalga beni aldı ve kıyıya doğru taşıdı: içime almış olduğum su ile beni yarı ölü olarak karada bıraktı. Derhal ayaklarımın üstüne kalktım (ayağa kalktım) ve yukarıya kuru bir yere koştum ve dinlenmek için orada yattım; fakat yerde uyumadım, çünkü vahşi hayvanlardan korkuyordum.

Bu sebepten yukarıya bir ağacın içine tırmandım, ve sabaha kadar orada kaldım. Bütün arkadaşlarımın öldürülmüş (ölmüş) olduklarını ve sadece benim kurtulmuş olduğumu biliyordum. Çok yorgundum ve çabucak uykuya daldım.

Uyandığım zaman gündü (gündüzdü). Deniz sakindi, ve gemi sahilden yarım milden daha az (bir yerde) yatıyordu. Beraberimde hiç bir şey yoktu. Bu sebepten, orada ne faydalı şeyler bulabileceğimi görmek için gemiye gitmeğe karar verdim. Elbiselerimi çıkardım, suya atlıyarak, çok geçmeden gemiye ulaştım. Yandaki bir delikten içeriye tırmandım. Aşağı kısım su ile doluydu, fakat diğer kısımlar kuruydu.

Dört büyük parça tahta buldum ve onları bir kayık yapmak için birlikte bağladım. Sonra bu kayığın üstüne gemiden ihtiyacım olabilecek şeyleri koydum. Büyük bir kutu yiyecek, ağaç kesmek ve şekillendirmek için

bir balta ve diğer şeyler, yedi tüfek ve tüfekler için çok miktarda barut, dolma kalemler ve kâğıt, bazı kitaplar, keza dikiş iğneleri ve bulabildiğim böyle giyecekleri aldım. Küçük bir yelken aldım ve onu kayığıma tespit ettim. Sonra tekrar sahile doğru yola çıktım. Kıyıya yakın geldiğim zaman, kayığın ön tarafı karanın üstüne çıktı ve halâ su içinde bulunan kısımdan eşyalarım düşmeğe başladılar. Süratle onları yakaladım ve geri tuttum. Sonra kayığımı küçük bir ırmağın içine yönelttim. Orada bütün eşyayı salimen karaya aldım.

Benim ikinci işim bir kulübe için iyi bir yer aramaktı ki oraya eşyamı depo edebileyim ve onları salimen muhafaza edeyim. Bir milden daha fazla olmıyan (bir yerde) bir tepe vardı. O, orâ'n kuzeyinde bulunan diğerlerinden daha yüksek duruyordu. Tüfeğimi aldım, ve tepenin üstüne vardım. Orada büyük bir üzüntü ile gördüm ki ben bir adada idim. Deniz her tarafımda idi: görülen bir kara yoktu, sadece dokuz mil batıya doğru iki küçük ada hariç. Adada hiç tarlalar ve kulübeler göremedim, ne de üzerinde adam olduğuna dair işaret. Pek çok kuşlar gördüm, fakat onların cinslerini bilmiyordum, ne de hangilerinin yenmeğe elverişli olduğunu. Geri geliyorken büyük bir kuşa ateş ettim.

Bir tepenin kenarında küçük bir ova buldum. Bu küçük ovanın arkasında, tepenin yanında bir oyuk vardı, fakat bu oyuk küçüktü ve kayanın içine çok gitmiyordu. Kayığımın yelkenini buraya getirdim ve ondan bir çadır yaptım. Sonra çadırın etrafında yarım bir daire çizdim. Bu yarım daireye iki sıra sağlam sopayı toprağa tespit ettim. Sopalar tahminen beşbuçuk ayak yüksekliğinde idi ve uçta sivriydiler. Sonra kayayı kesip atmağa başladım. Tepedeki deliği daha büyük yapmak istiyordum, toprağı ve taşları çubuk duvarının içine koydum.

UNIT 46 ÜNİTE

FORTY-SIX KIRK ALTI

İSİM FİİLLER ve SIFAT FİİLLER

44. dersimizde, kendilerinden sonra -ing'li halde fiil almaları gereken fiilleri incelemiştik.

I like singing. Şarkı söyleme'den hoşlanırım.

Açık olarak görüldüğü gibi bu cümlede hem şarkı söyleyen, hem de bundan hoşlanan ayni kişidir, yani cümlenin öznesi olan «ben»dir. Fakat bu kişilerin değişik olması, yani şarkı söyliyenin bir başkası, bundan zevk alanınsa bir diğeri olması mümkündür. «Ben onun şarkı söylemesinden hoşlanırım.» cümlesinde olduğu gibi. Bu durumda cümlede bulunan isim fiilin, yani şarkı söyleyenin «o» olması gerekecektir.

singing	şarkı söyleme
her singing	onun şarkı söylemesi
I like her singing.	Ben onun şarkı söylemesini severim. (hoşlanırım)
playing	oynama
their playing	onların oynaması
She likes their playing in the garden.	Onların bahçede oynamalarını sever.

studying	ders çalışma
my studying	benim ders çalışmam
My father likes my studying.	Babam benim ders çalışmamı beğenir.

Bu durumda, yapılan iki işe ait iki ayrı özne vardır. -ing halindeki fiillerin özneleri, yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi, birinci kursumuzun 11. dersinde görmüş olduğumuz mülkiyet sıfatları, yani (**my, your, his, her...**)dir. Bununla beraber, mülkiyet sıfatları olan bu kelimeler yerine, yine birinci kursumuzun 32. dersinde görmüş olduğumuz şahıs zamirlerinin (i) ve (e) hallerinin de kullanıldığı görülür.

I like his swimming.	Onun yüzmesini beğenirim.
I like him swimming.	Onun yüzmesini beğenirim.

Dilbilgisi kuralları gereğince ilk cümle doğrudur. Zira **swimming** kelimesi artık bir fiil olmaktan çıkmıştır ve bir isim olarak kullanılmaktadır; (**his**) kelimesinin de bir sıfat olduğu hatırlanacak olursa bir sıfatla bir ismin yanyana kullanılması çok tabiidir. Buna rağmen, bu şekil ancak resmi yazı dili ifadesi olarak kabul edilir ve konuşma dilinde daha ziyade dilbilgisine aykırı olan ikinci şekil, yani **him**'li şekil tercih edilir.

We don't like their coming here.	Buraya gelişlerini sevmeyiz.. (gelişlerinden hoşlanmayız)
We don't like them coming here.	Buraya gelişlerini sevmeyiz. (Gelişlerinden hoşlanmayız.)
She forgives his coming late.	Geç gelişini affeder.
She forgives him coming late.	Geç gelişini affeder.
Do you mind our waiting here?	Burada beklememizde mahzur görür müsünüz?
Do you mind us waiting here?	Burada beklememizde mahzur görür müsünüz?
We can't understand his getting up so late.	Bu kadar geç kalkmasını anlıyamayız. (aklımız almaz)
We can't understand him getting up so late.	Bu kadar geç kalkmasını anlıyamayız.

Bu örneklerde -ing'li fiil önünde özne olarak mülkiyet sıfatı veya i, e halinde bir zamir görüyoruz. Burada aşağıdaki örneklerde görüleceği gibi, başka bir kelime de bulunabilir.

I want to see his playing football.	Onun futbol oynayışını görmek istiyorum.
I want to see him playing football.	Onun futbol oynayışını görmek istiyorum.
I want to see the boy playing football.	Çocuğun futbol oynayışını görmek istiyorum.
He likes the students running about in the garden.	Öğrencilerin bahçede koşuşmasını sever.
I can't forgive Ahmet making mistakes.	Ahmedin hatalar yapmasını affedemem.

Geçen dersimizde görmüş olduğumuz ve kendilerinden sonra -ing halinde bir fiil alan fiillerden hepsi ikinci bir özne ile kullanılmaz. Meselâ bitirmek fiili olan finish'den sonra bir başka öznenin ve onu takiben de -ing halinde bir fiilin gelmesi mümkün değildir. Ama o dersimizde gördüğümüz fiillerin çoğu tek başlarına -ing'li bir fiil alabildikleri gibi öznesi başka olan -ing'li bir fiil de alabilirler.

I forgive coming late.	Geç gelmeği affederim.
I forgive him (his) coming late.	Onun geç gelmesini affederim.
I don't mind getting up early.	Erken kalkmakta mahzur görmem.
I don't mind them (their) getting up early.	Onların erken kalkmalarında mahzur görmem.
She understands helping people.	İnsanlara yardım etmeği anlar. (aklı alır)
She understands me (my) helping people.	İnsanlara yardım edişimi anlar.

She can't help seeing her daughter. Kızını görmeden edemez.

İlerideki derslerimizde bahsedeceğimiz sebeplerden dolayı geçen dersimizde almamış olduğumuz birkaç fiili de bu grupta inceleyebiliriz.

remember	hatırlamak
I remember going there.	Oraya gidişi hatırlıyorum.
I remember him (his) coming here.	Onun buraya gelişini hatırlıyorum.
Do you remember us (our) walking in the rain?	Yağmur altında dolaşmamızı hatırlıyor musun?
We can't remember you (your) bringing the books back.	Kitapları geri getirişinizi hatırlıyamıyoruz.
forget	unutmak
Have you forgotten us (our) visiting you one day last summer?	Sizi geçen yaz bir gün ziyaret ettiğimizi unuttunuz mu?
miss	özlemek
I missed drinking English tea.	İngiliz çayı içmeği özledim.
be afraid of	korkmak
I am afraid of seeing him.	Onu görme'den korkuyorum.
She was afraid of him (his) leaving her.	Kendisini terketmesinden korkuyordu.
stop	durdurmak
They stopped talking.	Konuşmayı durdurdular. (kestiler)
They can't stop him (his) playing the piano.	Onun piyano çalmasını durduramıyorlar.
object to	itiraz etmek
She doesn't object to eating something before the meals.	Yemeklerden önce bir şey yemeğe itiraz etmez.
Do you object to me (my) putting everything on your table?	Her şeyi masanızın üstüne koymama itiraz ediyor musunuz?
insist	ısrar etmek
insist on	üzerinde ısrar etmek
We don't insist on travelling by bus.	Otobüsle seyahat etmede (etme üzerinde) israr etmiyoruz.

She insisted on me (my) going together with the other students.	Diğer öğrencilerle birlikte gitmemde ısrar etti.
Why do you insist on him (his) leaving the house?	Evi terk etmesinde niye ısrar ediyorsunuz?
If you insist on us (our) helping your mother, you must give us some money.	Annenize yardım etmemizde ısrar ediyorsanız bize bir parça para vermelisiniz.
love	bayılmak (çok sevmek anlamında)
She loves picking flowers in the fields.	Kırlarda çiçek toplamaya bayılır.
She loves him (his) bringing flowers to her every evening.	Onun kendisine her akşam çiçek getirmesine bayılır.
I love them (their) laughing all the time.	Onların mütemadiyen gülmelerine bayılıyorum.

CÜMLELER

If he were a wise man, he wouldn't buy that house.	Akıllı bir adam olsa şu evi almazdı.
He ran to the tree with an axe in his hand.	Elinde bir baltayla ağaca koştu.
I remember him telling us stories.	Bize hikâyeler anlatışını hatırlıyorum.
She likes them singing old songs.	Onların eski şarkılar söyleyişinden hoşlanır.
I can't forgive him breaking glasses every day.	Hergün bardak kırmasını affedemem.
They don't like us playing in their garden.	Bahçelerinde oynayışımızdan hoşlanmazlar.
We must store some food for winter.	Kış için biraz yiyecek depo etmeliyiz.
They have plenty of chairs in the garden.	Bahçede çok sandalyeleri var.
There were huge rocks at the shore.	Sahilde muazzam kayalar vardı.
Huge waves broke our boat.	Muazzam dalgalar sandalımızı kırdı. (parçaladı)

He prayed me to help him.	Ona yardım etmem için yalvardı.
I can't remain silent if you shout at me.	Bana bağırırsan sessiz kalamam.
We must go on board the ship at once because the ship will start at half past seven.	Derhal gemiye binmeliyiz, çünkü gemi yedibuçukta hareket edecek.
I need three boards for my shelf.	Rafım için üç tahtaya ihtiyacım var.
You can't guide us in this forest because you don't know this place very well.	Bize bu ormanda yol gösteremezsin çünkü bu yeri çok iyi bilmiyorsun.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — Robinson Crusoe was born ..... a famous family. 2 — The tourists went ..... board the ship at eight o'clock in the morning. 3 — Robinson ..... forth to find something to eat. 4 — She wanted to give me orders as ..... she was my mother. 5 — The man went on ..... the ship with his friends. 6 — She likes neither fruit ..... vegetables. 7 — I'll read ..... books nor newspapers during my holiday. 8 — I don't like him getting ..... so late. 9 — The first bus was full, therefore I waited ..... another bus. 10 — ..... he knew the answer, he would tell me.

II

Parantez içinde verilen şahıs zamirinin uygun şeklini kullanarak cümleleri tamamlayınız.

1 — I don't like (he) smoking in the bedroom. 2 — We remember (they) picking flowers in our garden. 3 — She doesn't understand (we) forgetting the keys at home. 4 — Will you forgive (she) coming late? 5 — My father likes (I) climbing the trees in our garden.

III

Translate into Turkish

1 — I prayed him not to go there. 2 — It was a fearful night; our ship was

far from the land. 3 — The distance between the two villages is ten kilometres. 4 — The waves carried the boat towards the shore. 5 — I lay on the sand and went to sleep. 6 — There are a lot of wild animals in these forests. 7 — His father went into the house but the boy remained in the garden. 8 — We must store some food for winter. 9 — There was a hole in the wall, and I fixed the stick in this hole. 10 — She is neither tall nor short. 11 — Peter was born of a rich family. 12 — The tourists went on board the ship with their guide. 13 — The students set forth very early in the morning. 14 — He tried to climb the tree as if he was a young man. 15 — He finished cleaning the room and went to the garden. 16 — She reads neither books nor magazines. 17 — This is my pencil and that is my son's; I can give you neither. 18 — The lower parts of the boat were broken. 19 — I'll lie on the grass and have a rest until they come. 20 — We jumped onto the land but Tom remained in the boat.

IV

Translate into English.

1 — Bu kutularda barut var. 2 — Kulübemiz nehir yanındaki bir ağacın altındaydı. 3 — Gemiye ne zaman bindiler? 4 — Fırtına yüzünden gemi iki gün beklemek mecburiyetinde kaldı. 5 — Hasan ne bir doktor ne de bir öğretmendir; o bir avukattır. 6 — Tahtanın üzerinde bir delik var. 7 — İki ev arasındaki mesafe on metredir. 8 — Çocuklar kumun üzerinde yattılar. 9 — Vahşi hayvanlar kulübemize hücum ettiler. 10 — Dalgalar ölü adamı sahile taşıdı.

44. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — the 2 — of 3 — than 4 — the 5 — at 6 — of 7 — at 8 — to 9 — of 10 — for

II

1 — There are birds in the cages. 2 — The men went to the lakes. 3 — The men saw sheep on the roads. 4 — The deer were running towards the forests. 5 — They are faithful women.

III

1 — Su duvara doğru akıyordu. 2 — Yediye kadar çalışmaya devam ettim. 3 — Dört öküzümüz var fakat bu fakir adamın sadece bir öküzü var. 4 — Türk bayrağını uzakta kulenin üstünde gördük. 5 — Bütün sorulara cevap vermelisiniz. 6 — Bütün sorulara cevap vermeliydiniz. 7 — Şu filmi görmeliydiler. 8 — Onlara biraz para vermeliyiz çünkü hiç paraları yok. 9 — Sabahleyin süt içmeyi sever misiniz? 10 — Her gün şarap içmeden edemem. 11 — Bahçede oynadığı zaman ellerini kirletmeden edemez. 12 — Bu kadar çok hata yapmasını anlamam. (aklım almaz) 13 — Birkaç dakika beklemekte mahzur görür müsünüz? 14 — Küçük kız babası gelinceye kadar ağlamaya devam etti. 15 — Maçlara gitmekten vazgeçtik çünkü hava çok soğuk. 16 — Parkta dolaşmaktan zevk aldık. 17 — Aslan pençelerini yaladı ve esnedi. 18 — Kedi masanın üstüne atladı. 19 — Adam ipi çözdü ve at tarlaya gitti. 20 — Kahvaltıda peynir ve tereyağ yer misiniz?

IV

1 — You should have seen the mistakes. 2 — You should read all these books. 3 — We should have bought a bigger house. 4 — Do you like learning a language? 5 — If I were you, I should go to Antalya. 6 — You should read your lessons again and again. 7 — We finished washing the plates and went into the garden. 8 — I don't forgive coming late to the office. 9 — She gave up learning English. 10 — I can't help reading a few pages before I go to bed.

UNIT 47

FORTY-SEVEN

ÜNİTE 47

KIRK YEDİ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

appear [ıpii]	görünmek	**completely** [kımpli:tli]	tamamen
bank [benk]	nehir kıyısı, banka	**desire** [dizayı]	arzu
bee [bi:]	arı	**discover** [diskavı]	keşfetmek
		farther [fa:dı]	daha uzak

fat [fet]	yağ	**pleasure** [pleju]	zevk
force [fo:s]	kuvvet, zorlamak	**proper** [propı]	uygun
		round [raund]	yuvarlak
further [fö:dı]	daha uzak	**since** [sins]	...den beri
gather [gedı]	toplamak	**step** [step]	merdiven
labour [leybı]	iş	**though** [dou]	her ne kadar, ise de
lamp [lemp]	lâmba		
line [layn]	hat	**thus** [das]	böylece
liquid [likwid]	sıvı	**wax** [weks]	balmumu
necessary [nesisıri]	lüzumlu	**weight** [weyt]	ağırlık
		worth [wö:t]	değerinde olmak
perfect [pö:fikt]	mükemmel		

AÇIKLAMALAR

in (on) which

Which'in «hangi» anlamında bir soru kelimesi olmak dışında «ki o» anlamında bir bağ olarak da kullanıldığını biliyoruz.

Which book is yours?	Hangi kitap seninkidir?
The book which is behind the vase is mine.	Kitap, ki o, vazonun arkasındadır benimkidir. (Vazonun arkasındaki kitap benimkidir.)
He was carrying a basket which was full of grapes.	Bir sepet taşıyordu, ki o, üzüm doluydu. (Üzüm dolu olan bir sepet taşıyordu.)
She gave me a pipe which was partly broken.	Bana kısmen kırılmış bir pipo verdi.

Which kelimesi bağ olarak kullanıldığı zaman önüne çeşitli önekler gelebilir ve bunlarla verdiği anlamlar şöyle olur:

in which	ki onun içinde
on which	ki onun üstünde
She brought a box, in which there was a ring.	Bir kutu getirdi, ki onun içinde bir yüzük vardı. (İçinde bir yüzük olan bir kutu getirdi.)
I made a hut in which I could live.	İçinde oturabileceğim (yaşayabileceğim) bir kulübe yaptım.

We saw a tree on which there was only one leaf.	Üzerinde sadece bir yaprak olan bir ağaç gördük.
They have a big table on which they put their vases.	Üzerine vazolarını koydukları büyük bir masaları var.

set up

Başlıca anlamları «koymak, yerleştirmek, (güneş) batmak» olan set fiili çeşitli önceklerle kullanılarak birçok deyimler meydana getirir. Up ile meydana getirdiği birleşimin de birçok değişik anlamları vardır. Biz burada okuyacağımız metinde geçecek olan «yerleştirmek, görünür bir yere koymak» anlamını ele alacağız.

They set up a statue in the middle of the square.	Meydanın ortasına bir heykel diktiler.
I'll set up a wall of wood between the two gardens.	İki bahçe arasına tahtadan bir duvar yerleştireceğim.
He set up a board and wrote on it the name of the village.	Bir tahta dikti ve üzerine köyün ismini yazdı.

set oneself to

Bir kimsenin bir işe koyulması, kendini bir işe vermesi anlamındadır.

I set myself to making a new dress.	Kendimi yeni bir elbise yapmaya verdim. (Yeni bir elbise yapmağa koyuldum.)
She set herself to cleaning the old furniture.	Eski mobilyayı temizlemeye koyuldu.
He set himself to repairing the bicycle.	Bisikleti tamir etmeğe koyuldu.
We set ourselves to learning new words.	Yeni kelimeler öğrenmeğe koyulduk.

for want of

«yokluğundan, olmayışından» anlamını veren bir deyimdir.

I couldn't go there for want of money.	Parasızlıktan oraya gidemedim.
They are ill for want of food.	Gıdasızlıktan hastadırlar.
She can't learn English for want of a proper book.	Uygun bir kitap olmayışından İngilizce öğrenemez.
I couldn't eat properly for want of a fork.	Çatalsızlıktan (bir çatal olmayışından) doğru dürüst yiyemedim.

most

Sıfatların mukayesesini görürken most kelimesinin «en» anlamını verdiğini öğrenmiştik.

The most beautiful girl in the class.	Sınıftaki en güzel kız.
This is the most expensive hotel in the city.	Şehirdeki en pahalı otel budur.

Most kelimesi ayrıca, «en çok, çoğu» anlamlarında aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi kullanılır.

What do you need most?	En çok neye ihtiyacımız var?
I need a new coat most.	En çok yeni bir cekete ihtiyacım var.
Most of the eggs were bad.	Yumurtaların çoğu fena idi.
Most of the students came late.	Öğrencilerin çoğu geç geldi.
Most of his friends are German.	Arkadaşlarının çoğu Almandır.
We couldn't understand most of the sentences.	Cümlelerin çoğunu anlayamadık.

whenever

«her ne zaman» anlamındadır.

whenever I see	her ne zaman görsem
whenever they come	her ne zaman gelseler
whenever Ahmet reads a book	Ahmet her ne zaman bir kitap okusa
Whenever I see him, he asks for money.	Onu her ne zaman görsem para ister.
Whenever they come, their children get our carpets dirty.	Her ne zaman gelseler çocukları halılarımızı kirletirler.
Whenever Ahmet reads a book, he likes talking about it.	Ahmet her ne zaman bir kitap okusa onun hakkında konuşmaktan hoşlanır.
Whenever I brought some fruit, they ate all of them.	Her ne zaman biraz meyva getirdiysem hepsini yediler.
Whenever I go to bed early, I can't sleep easily.	Her ne zaman erken yatsam kolay uyuyamam.

to be worth

«değerinde olmak» anlamındadır.

This picture is worth ten thousand pounds.	Bu resim onbin pound değerindedir.

His time is worth little.	Onun vaktinin değeri azdır.
This book is worth reading.	Bu kitap okumağa değer.

rest

«istirahat etmek ve istirahat» anlamlarına geldiğini biliyoruz.

You can rest here.	Burada istirahat edebilirsiniz.
I need a long rest.	Uzun bir istirahate ihtiyacım var.

Rest ayrıca «geri kalan, artan, kalan» anlamını da verir.

I'll take only these; you can take the rest.	Sadece bunları alacağım; geri kalanı sen alabilirsin.
She ate half of the cake, and left the rest on the table.	Pastanın yarısını yedi ve kalanını masanın üstünde bıraktı.
I put some of my books on the shelves and I put the rest in a box.	Kitaplarımın bir kısmını raflara koydum ve kalanını bir kutuya koydum.

farther further

Farther ve **further** ayni anlamdadırlar. «daha uzak, daha, daha ileri» Her ikisi de «uzak» anlamında olan **far** kelimesinden türemiştir.

I am tired; I can't walk further.	Yorgunum; daha uzağa yürüyemem.
The station is further away.	İstasyon daha uzaktadır.
You mustn't go farther; this place is dangerous.	Daha uzak gitmemelisiniz; bu yer tehlikelidir.
The village is not farther than two miles from here.	Köy buradan iki milden daha uzak değildir.

ROBINSON CRUSOE

(45. dersten devam)

Thus I had two rooms, my tent in which I would live, and the hole as a store-room. There was no door in the wall of sticks, but I made steps to go over the top, and when I was in, I lifted the steps. So I was completely shut in and quite safe.

I then brought all my goods, which I had taken from the ship, and put them in my store-room.

After I had been on the island about ten or twelve days, I thought that I should need some way of marking the days. So I set up a long a piece of wood, and wrote on it in big letters:

«I CAME ON SHORE HERE ON MAY 30, 1659»

Each day I cut a small mark on the side of this stick: every seventh mark was larger than the others, it meant a new week. After thirty marks I made a line, meaning a new month.

I now set myself to making some necessary things which I needed most. I greatly needed a chair and a table, for without a chair and a table I could not write or eat properly. For want of the proper things for making them, these cost me much work and trouble. Thus when I wanted a board, I had to cut down a tree, and cut away the round part of the tree on either side with my axe. In this way I could make only one board out of a tree. But my time or work was worth little.

I made a table and a chair, and I fixed boards all along one side of my store-room; on these I put all my stores and goods in order. Thus I had everything ready at my hand, and it was a great pleasure to me to see all my goods in such order.

I did not know what to do for light in the evening. So, as soon as it was dark, I was forced to go to bed. I might have made a good light with bees' wax, but I had no bees' wax. All I could do was this-whenever I killed and ate any animal, I put it somewhere. I made a little cup of earth, I dried it in the sun. I filled it with the fat. With this I made a lamp. This gave me light, though not a clear good light.

I had been in this unhappy island more than ten months. I had made for myself a safe place to live in, I had a great desire to discover the rest of the island more perfectly. I went up the little stream where I had first brought my boat on shore. On the bank of this stream I found grassy plains in which sugar was growing. As I went farther up the stream, these plains ended, and there were more trees. Here I found many very fine fruits. I gathered many of these fruits, for I thought to dry them in the sun and keep them with my store of food.

I slept that night in a tree. On the next day I travelled on and came to an opening in the hills. Here the country appeared so fresh, so green and so full of flowers, that it looked like a planted garden, and I thought with some pleasure that I was king and lord of this country. I spent three days on this journey and came «home.» I took with me the fruits which I had gathered: but, before I got there, many of them were bad. The richness of the fruits and the weight of their liquid had broken them. But I set out the rest to dry in the sun, and after some days I saw that they had dried perfectly.

During this month heavy rains came, so that I could not go out from my tent. For this reason it was not easy to get food.

Going out twice, I one day killed an animal, and on the last day of the rain I caught a large fish.

During this time I worked at making my store-room larger. I also made baskets for carrying the earth out of the store-room and to keep food in.

I had no pots (except two small ones) to hold any liquid. I had not a pot in which to boil anything, except one which I had taken from the ship, and that was too big.

ROBİNSON CRUSOE

Böylece iki odam vardı, içinde yaşıyacağım çadırım ve depo olarak oyuk. Çubuk duvarında hiç bir kapı yoktu fakat tepenin üstünden gitmek için basamaklar yaptım, ve, ben içerde iken basamakları kaldırdım. Bu bakımdan tamamen içeri kapalı ve oldukça emniyette idim.

Bundan sonra gemiden almış olduğum bütün eşyamı getirdim ve onları depoma koydum.

Adada on veya oniki gün bulunduktan sonra, günleri işaret etmek için bir usule ihtiyacım olduğunu düşündüm. Bu yüzden uzun bir tahta parçası kurdum (çaktım) ve onun üstüne büyük harflerle yazdım:

«BURADA KIYIYA 30 MAYIS 1659 DA GELDİM.»

Her gün bu çubuğun kenarına küçük bir işaret kestim: her yedinci işaret diğerlerinden daha büyüktü, yeni bir hafta anlamına geliyordu. Otuz işaretten sonra bir çizgi yaptım, bir yeni ay anlamında.

Şimdi en çok ihtiyacım olan eşyayı yapmağa koyuldum. Bir masa ve bir sandalyeye büyük ihtiyacım vardı, zira bir masasız ve sandalyesiz doğru dürüst yazamıyor ve yiyemiyordum. Onları yapmak için gerekli şeyler yokluğundan, bunlar bana çok iş ve üzüntüye maloldu. Böylece, bir tahta istediğim zaman, bir ağaç kesmek ve ağacın her iki tarafındaki yuvarlak kısmı baltamla kesip atmak zorunda idim. Bu şekilde bir ağaçtan sadece bir tahta yapabiliyordum. Fakat benim vaktimin ve emeğimin az kıymeti vardı.

Bir masa ve bir sandalye yaptım, ve tahtaları depomun bir tarafı boyunca dizdim. Bunların üzerine bütün eşyamı ve depomu düzene koydum.

Böylece her şey elimde (elimin altında) hazırdı, ve bütün eşyamı böyle düzende görmek benim için büyük bir zevkti.

Akşamleyin ışık için ne yapacağımı bilmiyordum. Bu sebepten, karanlık olur olmaz yatmağa zorlanıyordum. Arı balmumu ile iyi bir ışık yapabilirdim ama hiç arı balmumum yoktu. Bütün yapabildiğim buydu - her ne zaman bir hayvan öldürsem ve yesem, yağı bir yere koyuyordum. Küçük bir toprak çanak yaptım. Onu güneşte kuruttum. Onu yağla doldurdum. Bununla bir lâmba yaptım. Bu bana, parlak iyi bir ışık olmamakla beraber ışık verdi.

Bu mutsuz adada on ayın üstünde (on aydan fazla) bulunmuştum. İçinde yaşamak için kendime emin bir yer yapmıştım, adanın kalan kısmını daha mükemmel olarak keşfetmek için büyük bir arzum vardı. Kayığımı ilk defa kıyıya getirmiş olduğum küçük ırmaktan yukarı doğru gittim. Bu ırmağın kıyısında içinde şeker büyüyen otlu düzlükler buldum. Irmaktan yukarı daha uzağa gittiğim zaman bu ovalar nihayet buldu, ve daha fazla ağaçlar vardı. Burada bir çok güzel (hoş) meyvalar buldum. Bunların çoğunu topladım, zira onları güneşte kurutmak ve benim yiyecek depomda muhafaza etmeyi düşündüm.

O gece bir ağaçta uyudum. Ertesi gün seyahata devam ettim ve tepelerde bir açıklığa geldim. Burada arazi o kadar taze, o kadar yeşil ve o kadar çiçeklerle dolu göründü ki ekilmiş bir bahçeye benziyordu ve ben biraz zevkle bu ülkenin sahibi ve kralı olduğumu düşündüm. Bu seyahatte üç gün sarfettim ve ev(im)e döndüm. Toplamış olduğum meyvaları yanıma aldım: fakat oraya varmadan önce onların çoğu bozulmuştu. Meyvaların zenginliği ve sularının ağırlığı onları patlatmıştı. Fakat kalanını güneşte kurumak için serdim, ve birkaç gün sonra onların mükemmel bir şekilde kurumuş olduklarını gördüm.

Bu ay zarfında ağır (şiddetli) yağmurlar geldi, öyle ki çadırımdan dışarıya çıkamadım. Bu sebepten yiyecek temin etmek kolay değildi.

İki defa dışarı çıkarak, bir gün bir hayvan öldürdüm ve yağmurun sonuncu günü büyük bir balık yakaladım.

Bu zaman zarfında depomu daha büyük yapma üzerinde çalıştım. Keza depo odasından toprak taşımak ve içinde yiyecek muhafaza etmek için sepetler yaptım.

(İki küçük hariç) her hangi bir suyu muhafaza etmek için hiç çanağım yoktu. Gemiden getirmiş olduğum hariç, içinde herhangi bir şey kaynatacağım bir kabım yoktu. O da çok büyüktü.

UNIT 48 ÜNİTE

FORTY-EIGHT KIRK SEKİZ

BİTMİŞ ŞİMDİKİ ZAMAN
(Present Perfect Tense)

Birinci kursumuzun 69. dersinde görmüş ve 77. dersinde tekrarlamış olduğumuz Bitmiş Şimdiki Zaman kipinin, eskiden yapılmış bir fiilin şu andaki neticesini anlattığını öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu kip'in İngilizce öğrencileri için güçlük gösteren tarafı, Türkçeye tam olarak tercüme edilebilecek bir zaman şekli olmamasıdır.

Bildiğiniz gibi bu kip fiilin üçüncü şekliyle have'in birlikte kullanılması suretiyle yapılır.

I have just opened the door.	Kapıyı henüz açtım. (Kapı şimdi açık durumdadır.)
I have just found a pencil.	Şimdi bir kalem buldum. (Kalem şu anda benim elimde).
She has just broken the plate.	Şu anda tabağı kırdı. (Tabak halen kırık vaziyette.)
He has eaten all the apples.	Bütün elmaları yedi. (Şu anda hiç elma yok.)

Burada fiilin söylediği işten ziyade bu fiilden müteessir olan, etkilenen şeyin şu andaki durumu önemlidir. Birinci kursun bilgi seviyesi gereğince sadece bir anlamına temas edebildiğimiz «Bitmiş Şimdiki Zaman» İngilizce adıyla «**Present Perfect**» |prezınt pö:fict| in bir kaç kullanılışı daha vardır.

Yukarıdaki örneklerde bir fiil neticesinde eşyanın şu andaki durumu anlatılmaktadır. **Present Perfect** kipi ayrıca şahısların, eskiden yapılmış fiiller neticesinde şu anda sahip oldukları bilgi ve tecrübeleri de anlatır.

I have seen this picture.	Bu filmi gördüm. (biliyorum)
He has learned English.	İngilizce öğrendi. (biliyor)
I have been to Bursa.	Bursaya gittim. (Bursa hakkında bilgim var.)
Have you been to Ankara?	Ankaraya gittiniz mi? (Ankara hakkında bilginiz var mı?)
I have swum in a lake.	Bir gölde yüzdüm. (Gölde yüzmenin nasıl olduğunu bilirim.)
I have climbed mountains.	Dağlara tırmandım. (Dağa nasıl tırmanılacağı konusunda fikrim, bilgim var.)
She has been to London.	O Londraya gitti. (Londra hakkında bilgisi vardır.)

Bu cümleleri istersek **Present Perfect** kipinin ilk bildiğimiz şekliyle yani «durumda» deyimi kullanarak da tercüme edebiliriz. Anlamlarının fazla farklı olmadığı böylece ortaya çıkar.

I have seen this picture.	Bu filmi gördüm. (Görmüş durumdayım.)
He has learned English.	İngilizce öğrendi. (Öğrenmiş durumda.)
I have been to Bursa.	Bursaya gitmiş durumdayım.

Görülüyor ki bu zamanın iki anlamı arasında çok büyük bir fark yok. Hatta ikisini birleştirip, Bitmiş Şimdiki Zaman bazan eşyaların şimdiki durumunu bazan da kişilerin bilgi ve tecrübelerini ifade etmek için kullanılır diyebiliriz. Kullandığımız cümlelerin eşyaların şimdiki durumunu mu anlattığı, yoksa baştaki öznenin tecrübe ve bilgisi hakkında açıklama mı yaptığını cümlenin gelişinden anlamamız mümkündür.

He has broken the window.	O pencereyi kırdı. (Pencere kırık durumda.)
She has travelled in Turkey.	Türkiyede seyahat etti. (Türkiye hakkında bilgisi var.)
I haven't eaten anything.	Hiç bir şey yemedim. (Karnım aç durumda.)

I haven't eaten this fruit.	Bu meyvayı yemedim. (Lezzeti hakkında bir bilgim yok.)
Has Zeynep been to England?	Zeynep İngiltereye gitti mi? (İngiltere hakkında bilgisi var mı?)
Have they arrived at the station?	İstasyona vardılar mı? (Şimdi oradalar mı?)
Have you swum in a river?	Bir nehirde yüzdün mü? (Bu konuda bir fikrin var mı?)
I have never eaten fig jam.	Hiç incir reçeli yemedim. (Nasıl şeydir bilmiyorum.)
Ahmet has just fallen into the river.	Ahmet şimdi nehire düştü.

Eşyanın şu andaki durumunu anlatmak için yapılan cümlelerde çok kere **just** kelimesinin kullanıldığını görüyoruz. **Just'ın have** ile fiilin üçüncü şekli arasına girdiğine dikkat ediniz.

Hatice has just broken two plates.	**Hatice şu anda iki tabak kırdı. (Kırmış durumda.)**
I have just finished the letter.	**Mektubu henüz (şu anda) bitirdim. (Mektup bitmiş durumda.)**

Kişilerin bilgi ve tecrübesini anlatmak için kullanılan bitmiş şimdiki zaman halindeki cümlelerde **never** ve **ever** kelimelerine sık rastlanır. Bunlar da fiil ile have arasına girerler. **Ever** olumlu, **never** olumsuz cümlelerde kullanılır.

Have you ever seen an elephant?	**Hiç fil gördün mü? (Bilgin var mı?)**
Have you ever been to Bursa?	**Hiç Bursaya gittin mi? (Bursayı biliyor musun?)**
Have you ever seen my new car?	Yeni arabamı hiç gördün mü? (Bilgin var mı?)
No, I have never seen your new car.	Hayır, senin yeni arabanı hiç görmedim. (Bilmiyorum.)
Have you ever been to Adana?	Hiç Adana'ya gittiniz mi? (Adana'yı bilir misiniz?)
No, I have never been to Adana.	Hayır, Adana'ya hiç gitmedim. (Hakkında hiç bilgim yok.)

Yes, I have been to Adana many times.	Evet, Adana'ya bir çok kereler gittim. (Bilirim.)
Have you ever read this book?	Bu kitabı hiç okudunuz mu? (Malûmatınız var mı?)
Yes, I have always read that book.	Evet o kitabı daima okudum. (Hep okumuşumdur, iyi bilirim.)

Bu dersimizde ilk defa olarak «**been**» kelimesini «gitmek» anlamında verdik. Bildiğiniz gibi bu kelime aynı zamanda «olmak» anlamında olan to be'nin üçüncü halidir.

I have been to Bursa once.	Bursaya bir defa gittim.
He has been in Bursa twice.	Bursada iki defa bulundu. (oldu).

Bu konudaki açıklamayı ilerdeki derslerimize bırakıp, sadece **been** kelimesini **to** öneki takip ederse «gitmek» fiili, **in** öneki takip ederse «olmak» fiili olarak kullanıldığını söylemekle yetinelim.

She has never been in England.	İngilterede hiç bulunmadı. (olmadı)
We have been to Germany once.	Bir defa Almanyaya gittik.
Ahmet and Zeynep have been in England once.	Ahmet ve Zeynep İngilterede bir defa bulundular.

since for

Bitmiş Şimdiki Zamanı ya eşyanın şu andaki durumunu belirtmek veya işi yapan öznenin yapılan bu iş konusunda bilgi veya tecrübesi olduğunu (veya olmadığını) anlatmak maksadiyle kullanıyoruz.

Bitmiş Şimdiki Zaman bir de başlamış fakat henüz bitmemiş olan işler için kullanılır. Bu kursumuzda **for** önekini verirken bu konuya bir parça temas etmiş ve bu konuda ilerdeki derslerimizde daha etraflı bilgi vereceğimizi söylemiştik. Bu dersimizde Bitmiş Şimdiki Zaman'ın bu kullanılışını da inceleyelim.

Bitmiş Şimdiki Zaman'ın bu kullanılışında cümlede, geçmiş zaman ifade eden bir kelime veya kelime gurubundan evvel **for** veya **since** önekleri bulunur.

since	...den beri
since yesterday	dünden beri
It hasn't rained since yesterday.	Dünden beri yağmur yağmadı.
I haven't seen him since last week.	Onu geçen haftadan beri görmedim.
since last June.	geçen hazirandan beri
She hasn't visited her parents since last June.	Anne ve babasını geçen hazirandan beri ziyaret etmedi.
for three weeks.	üç haftadır.
She hasn't come here for three weeks.	Üç haftadır buraya gelmedi.
for five months	beş aydır
I haven't written to him for five months.	Beş aydır ona yazmadım.
for ten days.	on gündür.
I haven't been to the cinema for ten days.	On gündür sinemaya gitmedim.

Yukarıdaki örneklerde dikkatinizi çekmiş olabileceği gibi zamanın başlangıç noktası söylendiğinde since, zaman miktarı söylendiğinde for kullanılmaktadır.

since five o'clock	saat beşten beri
for two days	iki gündür
I have been here for two days.	İki gündür buradayım.
I have been here since five o'clock.	Saat beşten beri buradayım.
since 1965	1965 ten beri
for ten years	on yıldır
They have lived in London since 1965.	1965 ten beri Londrada oturdular. (Halen oradalar.)
They have lived in London for ten years.	On yıldır Londrada oturdular. (Halen oradalar.)

For ve since kelimelerinden hangisinin ne zaman kullanılacağı hususunda şöyle bir kaide de verebiliriz: Türkçe cümlemizde zaman gösteren kelime «üç gündür, beş saattir, altı yıldır» şeklinde ise, yani sonunda «...dır, dur» eki varsa bunun İngilizce karşılığında for kullanılmalıdır. Cüm-

lede zaman gösteren kelimeden sonra «...den beri» ifadesi varsa bunun karşılığı olarak da since kullanılmalıdır.

It hasn't rained for many weeks.	Bir çok haftadır yağmur yağmadı.
I haven't eaten anything for two days.	İki gündür hiç bir şey yemedim.
We have waited for three hours.	Üç saattir bekledik.
We haven't seen them for two years.	Onları iki yıldır görmedik.
We haven't seen them since last week.	Onları geçen haftadan beri görmedik.

CÜMLELER

She has read all these books.	Bütün bu kitapları okudu.
We have eaten your cakes.	Pastalarınızı yedik.
They discovered a good place to play football.	Futbol oynamak için iyi bir yer keşfettiler.
He can walk to the station though he is an old man.	Her ne kadar yaşlı bir adamsa da istasyona yürüyebilir.
If you walk further, you'll come to a beautiful lake.	Daha uzağa yürürseniz güzel bir göle geleceksiniz.
Write your name under this line.	İsmini bu çizginin altına yaz.
The vase was completely broken.	Vazo tamamen kırılmıştı.
The dog runs away whenever I open the door.	Her ne zaman kapıyı açsam köpek kaçar.
She has slept for two hours.	İki saattir uyudu.
We have learned a lot of new words.	Bir çok yeni kelimeler öğrendik.
with pleasure	memnuniyetle
I'll help her with pleasure.	Ona memnuniyetle yardım edeceğim.
For want of good workmen they couldn't finish the work.	İyi işçi yokluğundan işi bitiremediler.
I'll take only this piece; you can take the rest.	Sadece bu parçayı alacağım; kalanını siz alabilirsiniz.
She set herself to washing the plates.	Tabakları yıkamaya koyuldu.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — I had a big box ..... which I kept my guns. 2 — She set herself ..... making a new skirt. 3 — I couldn't buy that house for want ..... money. 4 — The woman got tired and sat ..... on the steps. 5 — This vase ..... worth five hundred liras. 6 — He found out that he was alone ..... the island. 7 — I was forced ..... tell the truth. 8 — I stand ..... whenever the manager comes in. 9 — He'll give you the money you need though he ..... not a rich man. 10 — She has slept ..... two hours. 11 — We haven't seen them ..... last year. 12 — It hasn't rained ..... April.

II

Bu cümlelerdeki fiilleri bitmiş şimdiki zaman haline sokunuz.

1 — I saw all of them. 2 — She ate the cakes. 3 — We washed the plates. 4 — Tom opened the door. 5 — The girl learned a lot of new words.

III

Translate into Turkish.

1 — I have never seen your sister. 2 — She has waited since four o'clock. 3 — The horse hasn't eaten anything for three days. 4 — The children are sitting on the steps. 5 — He drew lines under the important words. 6 — I'll help you with pleasure. 7 — I can answer these questions, though my English isn't very good. 8 — They discovered a new island. 9 — If you go further, you'll see a stream. 10 — You are completely right. 11 — I couldn't find a proper place to repair the bicycle. 12 — She carried a bag in which there were forks and spoons. 13 — Robinson saw a mark on the tree. 14 — They have been to Mersin twice. 15 — Robert put all the necessary things into the car.

IV

Translate into English.

1 — Hayatımda hiç bir aslan görmedim. 2 — Bu kitabı okudum. (Bilgim var.) 3 — Arılar çiçeklerin üzerinde uçuyorlar. 4 — Onları Almanca öğrenmeye zorlamamalısınız. 5 — Bu kitaplar derslerimiz için lüzumlu de-

ğildir. 6 — Üç gündür uyuyamadım. 7 — Margaret'i her ne zaman görsem bana tebessüm eder. 8 — Bu caddede bir çok banka vardır. 9 — Cevaplarınız tamamen yanlıştır. 10 — Pencereyi tam şimdi kırdılar.

46. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — of 2 — on 3 — set 4 — if 5 — board 6 — nor 7 — neither 8 — up 9 — for 10 — if

II

1 — him 2 — them 3 — us 4 — her 5 — me

III

1 — Oraya gitmemesi için yalvardım. 2 — Korkunç bir gece idi; gemimiz karadan uzakta idi. 3 — İki köy arasındaki mesafe on kilometredir. 4 — Dalgalar sandalı sahile doğru taşıdı. 5 — Kuma yattım ve uyudum. 6 — Bu ormanlarda bir çok vahşi hayvanlar var. 7 — Babası eve girdi fakat çocuk bahçede kaldı. 8 — Kış için bir miktar yiyecek depo etmeliyiz. 9 — Duvarda bir delik vardı, çubuğu bu deliğe yerleştirdim. 10 — O ne uzun ne de kısadır. 11 — Peter zengin bir aileden dünyaya geldi. 12 — Turistler rehberleriyle gemiye bindiler. 13 — Öğrenciler sabahleyin çok erken yola çıktılar. 14 — Genç bir adammış gibi ağaca tırmanmaya çalıştı. 15 — Odayı temizlemeyi bitirdi ve bahçeye gitti. 16 — Ne kitap ne de mecmua okur. 17 — Bu benim kalemimdir ve şu oğlumunkidir; sana ikisini de veremem. 18 — Kayığın alt kısımları kırılmıştı. 19 — Çimenin üzerine yatacağım ve onlar gelinceye kadar istirahat edeceğim. 20 — Biz karaya atladık fakat Tom kayıkta kaldı.

IV

1 — There is powder in these boxes. 2 — Our hut was under a tree by the river. 3 — When did they go on board the ship? 4 — The ship had to wait two days because of the storm. 5 — Hasan is neither a doctor nor a teacher; he is a lawyer. 6 — There is a hole in the board. 7 — The distance between the two houses is ten metres. 8 — The children lay on the sand. 9 — The wild animals attacked our hut. 10 — The waves carried the dead man to the shore.

UNIT 49 ÜNİTE

FORTY-NINE KIRK DOKUZ

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

bear [beı]	dayanmak, tahammül etm.	**deep** [di:p]	derin
		delighted [dilaytid]	memnun
broad [bro:d]	geniş	**escape** [iskeyp]	kaçış, kaçmak
corn [ko:n]	buğday, zahire	**feed** [fi:d]	beslemek

foolish [fu:liş]	aptal	**seek** [si:k]	aramak
grain [greyn]	tane, hububat	**thought** [to:t]	düşünce
heat [hi:t]	ısı	**till** [til]	...ye kadar
jar [ca:]	kavanoz	**ugly** [agli]	çirkin
noon [nu:n]	öğle (vakti)	**yard** [ya:d]	yarda, uzunluk
pot [pot]	çömlek, tencere		ölçüsü
seed [si:d]	tohum		

AÇIKLAMALAR

to go through something

Bir şeyi «inceden inceye araştırmak, iyice taramak» anlamında bir deyimdir.

You must go through these papers.	Bu kâğıtları iyice araştırmalısın. (taramalısın)
He went through his pockets.	Ceplerini iyice araştırdı.
I went through all my letters.	Bütün mektuplarımı araştırdım. (Elden geçirdim.)

to come on (across)

Bir kimseye veya şeye «rastlamak, karşılaşmak» anlamındadır.

When I was going through my letters, I came on his photo.	Mektuplarımı elden geçirirken onun fotoğrafına rastladım.
When she was going home, she came across Robert.	Eve giderken Roberte rastladı.
You can take my dictionary if you come on a new word.	Yeni bir kelimeye rastlarsan lügatımı alabilirsin.
I came on an old friend when I was walking about at the station.	İstasyonda dolaşırken eski bir arkadaşa rastladım.

to give up

«Vazgeçmek» anlamında bir deyimdir.

I gave up going to the theatre with you.	Sizinle tiyatroya gitmekten vazgeçtim.
He gave up smoking cigarettes.	Sigara içmekten vazgeçti.
They gave up learning French.	Fransızca öğrenmekten vazgeçtiler.
You must give up everything if you want to get well.	İyileşmek istiyorsan her şeyden vazgeçmelisin.

till

Until ile ayni anlamdadır. «...ye kadar»

till five o'clock	saat beşe kadar
They waited till five o'clock.	Saat beşe kadar beklediler.
He kept his eyes open till morning.	Gözlerini sabaha kadar açık tuttu.
He played in the garden till it got dark.	Hava kararıncaya kadar bahçede oynadı.

whether

«acaba» anlamındadır. Bir çok durumlarda whether yerine **if** getirmek mümkündür.

Ask them whether they can come early.	Onlara sor, acaba erken gelebilirler mi. (Onlara erken gelip gelemiyeceklerini sor.)
I don't know whether they'll like it.	Bilmiyorum, acaba onu beyenecekler mi. (Onu beyenip beyenmiyeceklerini bilmiyorum.)
They can't be sure whether it will be a sunny day.	Emin olamazlar, acaba güneşli bir gün mü olacak. (Güneşli bir gün olup olmayacağından emin olamazlar.)

since

Bitmiş Şimdiki Zaman bahsinde since kelimesinin «...den beri» anlamını görmüştük. Aynı kelime, aşağıdaki örneklerde görüleceği gibi, «mademki, çünkü, göre» anlamlarını da verir.

Since you have no money, you can't buy this car.	Mademki paranız yok bu otomobili alamazsınız.
Since it is very cold, you mustn't go to the football match.	Mademki hava çok soğuk futbol maçına gitmemelisiniz.
She decided to buy a new car, since her old car was too old to use.	Yeni bir otomobil almağa karar verdi, çünkü eski otomobili kullanılamıyacak kadar eskiydi.
I set myself to repairing the bicycle, since I had no money to buy a new one.	Yenisini almaya param olmadığına göre bisikleti tamir etmeye koyuldum.

so that

«öyle ki...» anlamındadır.

I put the flowers in front of the window, so that everybody would see them.	Çiçekleri pencerenin önüne koydum, öyle ki herkes onları görsün.
She made a hole in the board, so that she could see the other garden.	Tahtada bir delik yaptı, öyle ki diğer bahçeyi görebilirdi. (Diğer bahçeyi görebilsin diye tahtada bir delik yaptı.)

ROBINSON CRUSOE

(47. dersten devam)

After much seeking I discovered earth of which a pot might be made. It would make the reader laugh at me, if I told what strange, ugly things I made, how many broke and fell to pieces. I laboured hard, but I could not make more than two large ugly things- I cannot call them «jars»-in two

months. But I made several little pots and cups, and these I was able to make better. I set wood all round the pots which I had made, and kept up a fire outside and on the top, till the pots were red with the heat. After five or six hours I let the fire go down slowly. I watched my pots all night. In the morning I had three very good- I will not say «beautiful» -pots, and two jars.

I had made a pot which would bear the fire. I could not wait till they were cold, I set one on the fire again with some water to boil some food for me.

When I first came on the island, I was looking through my things, and I came on a little bag. In this bag there was corn for feeding the hens on the ship: but the mice had found the bag, and had eaten much of the corn, and had made the rest of it dirty. Wishing to use the bag for something else, I threw out the grain and dirt from the bag on one side of my house.

It was a little before the great rains when I threw this dirt away, and I had thought no more about it. But, about a month after that, I saw some green plants growing up out of the ground. After a little longer time I saw some wheat growing there. I was greatly surprised, not knowing how it had come there. Then I remembered cleaning the bag of henfood. I saved the wheat and planted them again as seed. So, saving the grain each time and using it as seed, I had a good field of corn, enough to make bread for myself.

All this time I was thinking of the islands which I had seen on the other side. For, I thought that if I could reach those islands, I might find some way of going farther, and perhaps discover some way of escape. This made me think whether it was not possible to make for myself a boat, such as the Indians make, cut out of a tree. I thought that I might cut out the centre of the tree with my axe, so as to make a boat of it. But I had no one to help me move the boat, when it was made, into the water.

I went to work on this boat. I pleased myself with the plan, without ever deciding whether I was able to complete it. The trouble of getting it into the water came into my mind, but I gave myself this foolish answer to the question: «Let us first make the boat; I am sure I shall find some way to move it when it is done.»

So I cut down a great tree. It took twenty days to cut it at the bottom, and fourteen more days to cut away the branches. After this it cost me a month to make it into the shape of a boat outside and three months more to cut out the inside. Thus I made a very fine boat, big enough to carry ten men-big enough to carry me and all my goods.

When I had finished this work, I was very delighted. It lay about one hundred yards from the water; but the ground went up hill.

Then I decided to bring the water to the boat, since I could not bring the boat to the water.

So I began this work. But when I entered into it and thought how deep a hole I must make, and how broad, and how much earth must be thrown out, I found that it must be ten or twelve years before I could finish it. So at last, with great sadness, I gave up the work.

A strange thing happened one day about noon; I was going along the shore, and I was greatly surprised to see the mark of a man's foot in the sand. I stood there like one who has seen a giant or some fearful thing. I listened; I looked round me: I could hear nothing, nor see anything. I went up the shore and down the shore, but I could see no mark except that one. I went to it again. It was there.

I came home to my tent looking behind me at every two or three steps thinking every plant and tree at a distance to be a man.

I did not sleep that night. In the morning I got out of my bed and I thought that this mark might be a mark of my own foot. I went to the shore again; but it was bigger than my foot.

I went back and made the wall of my home stronger. Then I made seven holes in the wall, so that I could put out all my guns. I fixed the guns all ready so that I could fire all the seven guns in two minutes. I did all this only for fear, because I had seen the mark of a man's foot.

One day, when I was walking about, I thought I saw a boat upon the sea at a great distance. But it was so far that I could not know whether it was a boat or not. As I came down from the hill, I could see it no more.

ROBINSON CRUSOE

Çok araştırmadan sonra ondan bir çanak yapılabilecek toprağı keşfettim. Ne kadar acaip çirkin şeyler yaptığımı, kaç tanesinin kırılıp parçalandığını söylersem okuyucuyu bana güldürürdü. Çok çalıştım, fakat iki ayda, iki büyük çirkin şeyden fazla yapamadım. Onlara «küpler» diyemiyorum. Fakat bir çok küçük çanak ve fincan yaptım ve bunları daha iyi yapabildim. Yapmış olduğum çanakların etrafına odun koydum ve etrafın-

da ve üst kısmında çanaklar sıcaktan kırmızı oluncaya kadar ateş tuttum. Beş veya altı saat sonra ateşi yavaş yavaş sönmeğe bıraktım. Çanaklarımı bütün gece gözledim. Sabahleyin üç tane çok iyi - güzel demiyeceğim - çanağım ve iki küpüm vardı.

Ateşe dayanacak bir çanak yapmıştım. Onlar soğuyuncaya kadar bekliyemedim, bir tanesini tekrar ateşin üstüne kendime bir parça yiyecek kaynatmak için bir parça suyla koydum.

Adaya ilk geldiğim zaman, eşyalarımı araştırıyordum ve elime küçük bir torba geçti. Bu torbada gemideki tavukları beslemek için tahıl vardı. Fakat fareler torbayı bulmuşlar ve tahılın çoğunu yemişlerdi, ve geri kalanını pisletmişlerdi. Torbayı başka bir şey için kullanmayı arzu ederek taneleri ve pisliği torbadan evimin bir yanına dışarıya attım.

Bu pisliği uzağa attığım zaman büyük yağmurlardan biraz evveldi, ve onun hakkında daha fazla düşünmemiştim. Fakat, bundan tahminen bir ay sonra, topraktan bazı yeşil bitkilerin büyümekte olduğunu gördüm. Bir parça daha uzun zaman sonra birkaç buğdayın orada büyümekte olduğunu gördüm. Onun oraya nasıl gelmiş olduğunu bilmediğimden çok hayret ettim. Sonra tavuk yemi torbasının temizlenmesini hatırladım. Buğdayı sakladım ve onları tekrar tohum olarak ektim. Böylece, her seferinde taneleri biriktirerek ve onu tohum olarak kullanarak, iyi bir hububat tarlam oldu, kendime ekmek yapmağa yetecek kadar.

Bütün bu zaman diğer tarafta görmüş olduğum adaları düşünmekteydim. Zira, o adalara ulaşabilirsem daha öteye gitme yolu bulur, ve belki bir kurtulma yolu keşfedebilirim diye düşünüyordum. Bu, acaba kendim için bir kayık yapmanm mümkün olup olmadığını düşündürttü, Hindlilerin (Kızılderililerin) yaptıkları gibi, bir ağaçtan kesilmiş (oyulmuş). Ondan bir kayık yapmak için ağacın ortasını baltamla dışarıya kesebilirim (oyabilirim) diye düşündüm. Fakat yapıldığı zaman kayığı suyun içine hareket ettirmem için bana yardım edecek hiç kimsem yoktu.

Bu kayık üzerinde çalışmağa devam ettim. Onu tamamlayıp tamamlayamıyacağımı hiç kararlaştırmadan bu plândan hoşlanıyordum. Onu suya götürme zorluğu aklıma geldi, fakat soruya kendim bu budalaca cevabı verdim: «Evvelâ kayığı yapalım, yapıldığı zaman onu hareket ettirmek için bir çare bulacağıma eminim.»

Böylece büyük bir ağaç kestim. Alt kısmını kesmek yirmi gün aldı, ve dalları kesip atmak için de ondört gün daha. Bundan sonra onu dış taraftan bir kayık şeklinde yapmak bana bir aya, ve iç tarafını oymak üç aya daha mal oldu. Böylece çok hoş bir kayık, on adam taşıyabilecek kadar büyük, beni ve bütün eşyamı taşıyabilecek kadar büyük bir kayık yaptım.

Bu işi bitirdiğim zaman çok memnun oldum. Sudan takriben yüz yardada yatıyordu; fakat zemin tepeye doğru gidiyordu.

Sonra, mademki kayığı suya götüremiyordum, suyu kayığa getirmeğe karar verdim.

Böylece bu işe başladım. Fakat onun içine girdiğim ve ne kadar derin, ne kadar geniş bir çukur yapmam gerektiğini, ne kadar çok toprak dışarıya atılması lâzım geldiğini düşündüğüm zaman, onu bitiremeden evvel on iki sene olması (geçmesi) gerektiğini buldum. Bu bakımdan, büyük üzüntü ile işten vaz geçtim.

Bir gün tahminen öğleyin acaip bir şey oldu: kıyı boyunca gidiyordum ve kumun içinde bir adamın ayak izini görmekle çok şaşırdım. Bir dev veya korkunç bir şey görmüş biri gibi orada durdum. Dinledim; etrafıma baktım: hiç bir şey duyamadım, ne de bir şey görebildim. Kıyının yukarısına aşağısına gittim fakat ondan başka hiç bir iz göremedim. Tekrar ona gittim. Orada idi.

Her iki üç adımda arkamâ bakarak, uzaktaki her bitkiyi ve ağacı bir adam zannederek evime, çadırıma geldim.

O gece uyumadım. Sabahleyin yatağımdan çıktım ve bu izin benim kendi ayağımın izi olabileceğini düşündüm. Tekrar kıyıya gittim. Fakat o benim ayağımdan büyüktü.

Geri döndüm ve evimin duvarını daha kuvvetli (sağlam) yaptım. Sonra duvarda yedi delik yaptım, öyle ki tüfeklerimin hepsini koyabileyim. Tüfeklerimin hepsini hazır olarak tespit ettim öyle ki bütün yedi tüfeği iki dakikada ateş edebileyim. Bütün bunları korkudan yaptım, çünkü bir adamın ayak izini görmüştüm.

Bir gün gezinirken, uzak bir mesafede deniz üzerinde bir kayık gördüğümü zannettim. Fakat o kadar uzaktı ki onun bir kayık olup olmadığını bilemedim. Tepeden aşağıya inerken onu daha fazla göremedim.

UNIT FIFTY

ÜNİTE ELLİ

50

ÖZET

I

Should kelimesi **shall'in, would** kelimesi ise **will'in** geçmiş halidir. Fakat bu kelimelerin geçmiş zaman olarak kullanılışlarına çok seyrek rastlanır. Bunun dışındaki anlamlarında kullanılışları çok daha yaygın ve çok daha önemlidir. **Would'u** 36. dersimizde gördük ve 40. derste özet olarak tekrarladık. Burada, 44. derste gördüğümüz **should'u** ele alarak özetleyelim.

Should, fiillerin önüne gelerek, o fiillerin yapılmasının bir vazife olduğunu bildirir.

You should wash your hands before you sit at the table.	Masaya oturmadan önce ellerini yıkamalısın.
He should help his friends.	Arkadaşlarına yardım etmeli.
Orhan should study his lessons more carefully.	Orhan derslerine daha dikkatli çalışmalı.

Bu cümlelerde «yıkama, yardım etme, çalışma» fiillerinin yapılmasının bir vazife olduğu, yapılmaları gerektiği önlerindeki **should** yardımcı fiili ile anlatılmaktadır.

Türkçeye tercümeleri «... meli, ...malı» şeklinde olmaları bakımından **must** ile **should** ayni anlamlı gibi görünmektedirler.

You should come early.	Erken gelmelisiniz.
You must come early.	Erken gelmelisiniz.

Fakat bildiğiniz gibi **must**, sözü söyleyenin arzusunu, daha doğrusu, sözü söyleyenin ortaya koyduğu mecburiyeti anlatmaktadır.

You must bring your books.	Kitaplarını getirmelisin.

Bu cümle «Ben, kitaplarını getirmelisin diyorum. Kitaplarını getirme mecburiyeti benim isteğimdir. Bence kitaplarını getirmen gereklidir.» anlamını taşımaktadır.

You should bring your books.	Kitaplarını getirmelisin.

Bu cümlede **should** ile fiile eklenen ve yine **must** cümlesinde olduğu gibi «... meli» şeklinde tercüme edilen mecburiyet anlamı ilk cümlemizden farklıdır. **Must** cümlesindeki fiilin yapılması sözü söyliyenin kendi arzusu olduğu halde **should** ile yapılan cümledeki fiilin yapılması öznenin arzusu değildir. **Should**, önünde bulunduğu fiilin yapılmasının bir vazife olduğunu anlatır. Buna göre, yukarıdaki cümlemiz, «Kitaplarını, benim isteğim olduğu için değil, vazifen olduğu için getirmelisin. Kitaplarını getirmen vazifendir, gereklidir.» anlamını verir.

They should read the lessons four or five times.	Dersleri dört veya beş kere okumalılar.
We should give the children something to eat.	Çocuklara yiyecek birşey vermeliyiz.
You should clean the table better.	Masayı daha iyi temizlemelisin. (Vazifen daha iyi temizlemeni gerektirir.)

Ahlâkî bir mecburiyet ifade eden **ought to** da **should** ile hemen hemen ayni anlamı verir.

Should ayrıca «tavsiye» de ifade eder.

Tom should see that film.	Tom şu filmi görmeli (Görmesi tavsiye edilir.)

«Gitmelisin, okumalı» gibi cümleleri geçmiş hale, yani «gitmeliydin, okumalıydı» şekline sokmak için **should** yardımcı fiili ile **have** kullanılır.

You should write.	Yazmalısın.
You should have written.	Yazmalıydın.
You should have written your name.	İsmini yazmalıydın.
He should have lain on the ground.	Yere uzanmalıydı.
She shouldn't have made this mistake.	Bu hatayı yapmamalıydı.
I shouldn't have left them alone.	Onları yalnız bırakmamalıydım.
Should we have learnt all the new words?	Bütün yeni kelimeleri öğrenmeli miydik?

II

Fiillerin bir çoğuna **ing** ilâve edildiği zaman bunların birer isim veya sıfat olduklarını biliyoruz.

to read	okumak
reading	okuma, okuyuş
I like reading story books.	Hikâye kitapları okumayı severim.
to walk	yürümek
walking	yürüme, yürüyüş
They like walking in the fields.	Tarlalarda yürüme'yi (yürüyüşü) severler.
walking	yürüyen
Who is this man walking in the fields?	Tarlalarda yürüyen bu adam kimdir?
swimming	yüzen
The man swimming to the island is her husband.	Adaya yüzen adam onun kocasıdır.

Ing eki almış fiiller hal zarfı olarak da kullanılır.

They spent most of their time swimming in the sea.	Vakitlerinin çoğunu denizde yüzerek sarfettiler. (geçirdiler)
She found a pen-friend by writing to some schools in Egnland.	İngilterede bazı okullara yazarak bir mektuplaşma arkadaşı buldu.

İngilizcede bazı fiiller vardır ki bunların bulunduğu cümlelerde ekseriya ing eki alarak isim olmuş fiiller bulunur.

I like swimming in a river.	Bir nehirde yüzmeyi severim.
They enjoyed dancing on the shore.	Sahilde dans etme'den zevk aldılar.
When did you finish cleaning the kitchen?	Mutfağı temizlemeyi ne zaman bitirdin?
I can't forgive your stealing money.	Para çalmanı affedemem.
Why did they give up learning French?	Fransızca öğrenmeden niçin vaz geçtiler?
The teacher went on talking till the end of the lesson.	Öğretmen dersin sonuna kadar konuşmaya devam etti.
The boy went on crying till his mother came.	Annesi gelinceye kadar çocuk ağlamaya devam etti. (Ağladı durdu.)
Do you mind giving me that plate?	Şu tabağı bana vermenizde bir mahzur var mı? (Mahzuru yoksa şu tabağı bana verir misiniz?
I can't help smoking before breakfast in the morning.	Sabahleyin kahvaltıdan evvel sigara içmeden edemem.
She can't help getting her hands dirty when she plays in the garden.	Bahçede oynadığı zaman ellerini kirletmeden edemez.

Yukarıdaki örneklerde -ing halindeki fiili yapan cümlenin öznesidir.

He gave up going to the cinema.	Sinemaya gitme'den vazgeçti.
She likes reading adventure books.	Macera kitapları okumayı sever.

Ing halindeki fiili cümlenin öznesi değil de başka bir şahıs yapıyorsa bu durumda -ing eki almış fiil önüne o şahsa ait mülkiyet sıfatı veya tercihen i, e halinde zamir getirilir.

I like swimming.	Yüzmeyi severim.
I like his swimming.	Onun yüzmesini (yüzüşünü) severim.

I like his teaching.	Onun öğretmesini beğenirim.
I like him teaching.	Onun öğretmesini beğenirim.
I like them learning everything very quickly.	Her şeyi çok çabuk öğrenmelerini beğenirim.
She doesn't forgive us coming late to school.	Okula geç gelişimizi affetmez.
I never forgive them breaking the windows.	Pencereleri kırmalarını asla (hiç) affetmem.

Örneklerde görüldüğü gibi mülkiyet sıfatları yerine i, e halinde şahıs zamiri konulduğunda anlam bakımından bir fark olmamaktadır.

Do you mind our singing here?	Burada şarkı söylememizde bir mahzur görür müsünüz?
Do you mind us singing here?	Burada şarkı söylememizde bir mahzur görür müsünüz?
I don't understand your making the same mistake again and again.	Ayni hatayı tekrar tekrar yapmanızı anlamam.
I don't understand you making the same mistake again and again.	Ayni hatayı tekrar tekrar yapmanızı anlamam.
I remember them looking for their bags.	Çantalarını aramalarını hatırlıyorum.
Do you remember me walking along the street with my girl friend?	Kız arkadaşımla yol boyunca yürüyüşümü hatırlıyor musun?
I missed her telling us stories every evening.	Bize her akşam hikâyeler anlatmasını özledim.
We can't forget them laughing at us.	Bize gülüşlerini unutamayız.
We were afraid of his killing himself.	Kendisini öldürmesinden korkuyorduk.
You can't stop her talking about her dresses.	Elbiselerine dair konuşmasını durduramazsın.
They don't object to us playing in their garden.	Onların bahçesinde oynamamıza itiraz etmezler.
My mother insisted on his leaving the bag at home.	Annem, çantayı evde bırakmasında ısrar etti.
You mustn't insist on their giving you the camera.	Fotoğraf makinesini size vermelerinde ısrar etmemelisiniz.

We love them singing songs on the shore.	Sahilde şarkı söylemelerine bayılırız.

III

Bitmiş Şimdiki Zaman kipi, geçmişte olmuş fiillerin halihazırdaki neticesini bildiren bir kiptir. Bununla «Kapıyı açtım.» cümlesi yapılsa «Şu anda kapı açık durumda» anlamı, «Işıkları yaktılar.» cümlesi yapılsa «Şu anda ışıklar yanar durumda.» anlamı, «Bu kitapları okudular.» cümlesi yapılsa «Şimdi bu kitaplar hakkında bilgileri var.» anlamı verilmiş olur.

Bu kipin Türkler için zor tarafı, Türkçeye Geçmiş Zaman gibi tercüme edilmesi, fakat verdiği anlamın, yukarıda izah ettiğimiz gibi, şu andaki neticeyi bildiriyor olmasıdır.

I have washed all the spoons and forks.	Bütün kaşıkları ve çatalları yıkadım. (Kaşıklar ve çatallar şu anda temiz durumda.)
She has broken her pen.	Kalemini kırdı. (Kalemi şu anda kırık durumda.)
We have turned on the lights.	Işıkları yaktık. (Şu anda ışıklar yanıyor.)
Somebody has taken my umbrella.	Birisi şemsiyemi aldı. (Şu anda şemsiye yok.)
My son has taken all the money which was in the box.	Oğlum kutudaki bütün parayı aldı. (Şimdi kutuda hiç para yok.)
Selma has finished her homework.	Selma ev ödevini bitirdi. (Şu anda ev ödevi bitmiş durumda.)

Yukarıdaki örneklerde, yapılmış bir hareket neticesinde eşyanın şu andaki durumu anlatılıyor. Ayni şekilde, yapılan fiiller neticesinde şahısların şu anda bir bilgi, malûmat veya tecrübeye sahip oluşları da Bitmiş Şimdiki Zaman kipiyle anlatılır.

I have seen that film.	Şu filmi gördüm. (Şu film hakkında bilgim var.)
Have you ever been to Paris?	Parise hiç gittiniz mi? (Parisi biliyor musunuz?)
She has learnt two languages.	İki dil öğrendi. (Şu anda iki dil biliyor.)

I have been in London several times.	Londrada birçok kereler bulundum.
They have read all the new books.	Bütün yeni kitapları okudular.

Bitmiş Şimdiki Zaman, geçmişte başlamış fakat halen bitmemiş hareketleri anlatmak için de kullanılır. Bu durumda cümlede çok kere since veya for önekleri bulunur.

I have waited since nine o'clock.	Saat dokuzdan beri bekledim. (Halen de bekliyorum.)
I have waited for nine hours.	Dokuz saattir bekledim. (Halen de bekliyorum.)

Fiilin başlangıç noktası verildiği takdirde for kullanıldığına dikkat ediniz.

for two weeks	iki haftadır.
since Sunday	pazardan beri
It hasn't rained for two weeks.	İki haftadır yağmur yağmadı.
It hasn't rained since Sunday.	Pazardan beri yağmur yağmadı.
I have lived in Germany for eight years.	Sekiz yıldır Almanyada yaşadım. (Halen Almanyadayım.)
I have lived in Germany since 1957.	1957'den beri Almanyada yaşadım. (Halen Almanyadayım.)
We haven't seen them for two years.	Onları iki yıldır görmedik. (Halen görmemiş durumdayız.)
We haven't seen them since last year.	Onları geçen yıldan beri görmedik. (Halen görmemiş durumdayız.)
Robert has slept for two hours.	Robert iki saattir uyuyor. (Halen uykuda.)
Robert has slept since two o'clock.	Robert saat ikiden beri uyuyor. (Halen uykuda.)

IV

How, bir şahsın sıhhatinin «nasıl» olduğunu sormak için kullanır.

How is your father? Is he well?	Babanız nasıl? İyi mi?
How are you?	Nasılsınız? (Sıhhatiniz nasıl?)

Bir şeyin «nasıl, ne şekilde» olduğunu sormak için **What is ... like?** kullanılır?

What's the book like? Is it an interesting book?	Kitap nasıl? Enteresan bir kitap mı?
What's your new car like?	Yeni otomobilin nasıl?

Bir fiilin nasıl yapıldığını sorarken kullanılan «nasıl» kelimesinin karşılığı olarak **how** kullanılır.

How do you open this window?	Bu pencereyi nasıl açarsınız?
How can we carry these boards?	Bu tahtaları nasıl taşıyabiliriz?

V

Aşağıdaki cümleler 40. dersle 49. ders arasında «açıklamalar» başlığı altında verilmiş konularla ilgilidir. Bunları okurken takıldığınız noktalar olursa ait oldukları dersleri bularak tekrar çalışınız.

I went through my books and found the picture.	Kitaplarımı araştırdım ve resmi buldum.
We gave up going to the theatre because the tickets were very expensive.	Tiyatroya gitmekten vazgeçtik, çünkü biletler çok pahalıydı.
The children lay on the grass till the meal was ready.	Yemek hazır oluncaya kadar çocuklar çimene uzandılar. (yattılar)
I gave up going there, since we had no car.	Oraya gitmekten vazgeçtim, çünkü otomobilimiz yoktu.
We have a wooden box, in which we keep our empty bottles.	İçinde boş şişelerimizi muhafaza ettiğimiz tahta bir kutumuz var.
Where did they set up the statue of Atatürk's.	Atatürk'ün heykelini nereye diktiler?
She set herself to cooking the meal.	Yemeği pişirmeye koyuldu.
What do these animals eat most?	Bu hayvanlar en çok ne yerler?
Most of the eggs were broken.	Yumurtaların çoğu kırıktı.
The dog runs away whenever it sees me.	Köpek ne zaman beni görse kaçar.

UNIT 51 ÜNİTE

FIFTY-ONE

ELLİ BİR

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

beside [bisayd]	yanında	**express** [ekspres]	izah etmek
bone [boun]	kemik	**fellow** [felou]	herif, adam
condition [kındişın]	durum, şart	**fire** [fayı]	ateş etmek
danger [deynci]	tehlike	**forward** [fo:wıd]	ileri doğru
enemy [enimi]	düşman		

joy [coy]	neşe, memnuniyet	**sight** [sayt]	görünüş, manzara
notice [noutis]	farketmek, görmek	**straight** [streyt]	doğru, düz
possible [posibıl]	mümkün	**strength** [strengt]	kuvvet
		warm [wo:m]	ısıtmak
		wave [weyv]	sallamak

AÇIKLAMALAR

make a fire

Kelime kelime tercümesi «ateş yapmak» olan **make a fire**, «ateş yakmak» anlamındadır.

The farmers made a fire on the village square.	Çiftçiler köy meydanında bir ateş yaktılar.
A fire had been made on an open place.	Açık (açıklık) bir yerde bir ateş yakılmıştı.
She had made a fire to cook the meal.	Yemeği pişirmek için bir ateş yakmıştı.

man

«adam» anlamında olan **man** kelimesi, önünde **a** veya **the** olmaksızın kullanılırsa «insan, beşer» anlamını verir. Bu anlamda kullanılışına çok nadir rastlanır.

no more

Bir hareketin bundan sonra, artık yapılmadığını veya yapılmıyacağını anlatmak için, olumsuzluk ifade eden **no** ile, «daha, daha fazla, artık, bir daha» anlamında olan **more** birlikte kullanılırlar. Bu çok eski bir kullanıştır. Bugün bunun yerine **not ... any more** kullanılmaktadır.

I saw them no more here.	Onları burada daha fazla (bir daha) görmedim.
I didn't see them any more here.	Onları burada daha fazla (bir daha) görmedim.

get in (into)

Get fiilinin gerek yalnızken gerek diğer kelimelerle birleşerek verdiği anlamlar pek çoktur. Bunları sırası geldikçe veriyoruz. Okuduğumuz metinde **into** önekiyle birleşerek «binmek, içine girmek» anlamını vermektedir. (**Into** yerine **in** kullanılsa anlam bakımından bir fark olmaz.)

The girl got into the car and shut the door.	Kız otomobile bindi ve kapıyı kapadı.
Get in the bus; they'll close the doors.	Otobüse bin; kapıları kapatacaklar.
The thief got into the room quietly and stole their money.	Hırsız sessizce odaya girdi ve onların parasını çaldı.

no less than

«... den daha az değil, ...den daha az olmayan» anlamındadır.

She spent no less than five thousand liras.	Beş bin liradan daha az harcamadı.
They were no less than twelve men.	Oniki adamdan daha az değildiler.
The company won't pay us less than fifteen pounds a week.	Şirket bize haftada onbeş pound'tan daha az ödemiyecek. (vermiyecek)

so as

«... mek için, maksadiyle» anlamındadır.

They put two chairs on each other so as the reach the ceiling.	Tavana yetişmek için iki sandalyeyi birbiri üstüne koydular.
She told a lot of lies so as to get more money from her husband.	Kocasından daha fazla para almak için bir çok yalanlar söyledi.
He threw himself into the river so as to save his child.	Çocuğunu kurtarmak için kendini nehire attı.
We got up very early so as to catch the first train.	İlk trene yetişmek için çok erken kalktık.
The teacher had brought a lot of books so as to give each student at least two books.	Her bir öğrenciye en aşağı iki kitap vermek için öğretmen bir çok kitaplar getirmişti.

on

Bir kimse veya şeyin bir yerine vurmak, dokunmak gibi fiiller söylenirken **on** öneki kullanılır.

on the arm	koluna, kolun üzerine
I touched him.	Ona dokundum.
I touched his arm.	Koluna dokundum.
I touched him on the arm.	Ona kol üzerinden (koldan, kolundan) dokundum.
I struck him on the head.	Kafasına vurdum.

keep watch

«Nöbet tutmak, gözlemek» anlamındadır.

The soldiers kept watch all night.	Askerler bütün gece nöbet tuttular.
They'll steal your animals if you don't keep watch.	Nöbet tutmazsanız hayvanlarınızı çalacaklar.
I stopped keeping watch.	Nöbet tutmayı bıraktım.

out of sight - in sight

Out of sight, «gözden uzak, görüş sahasından uzak», **in sight** «görünürde» anlamındadır.

The ship was out of sight, so the soldiers couldn't see it.	Gemi gözden uzaktaydı, bu sebepten askerler onu göremediler.
There were no children in sight.	Görünürde hiç bir çocuk yoktu.
Out of sight out of mind.	Gözden uzak, gönülden ırak.
If you are out of sight, you are out of mind.	Gözden uzaksanız gönülden (de) ırak sınız.

set ready

«hazırlamak, hazır etmek» anlamında bir deyimdir.

The servant set the table ready.	Uşak masayı hazırladı.
She set everything ready but her friends didn't come.	Her şeyi hazırladı fakat arkadaşları gelmediler.
I had set the guns ready so as to fire quickly when I saw the enemy.	Düşmanı gördüğüm zaman çabuk ateş etmek için silâhları hazırlamıştım.

ROBINSON CRUSOE
(49. dersten devam)

When I came down the hill to the shore, I saw a fearful sight. It is not possible for me to express my fear at seeing the shore covered with heads, hands, feet and other bones of men's bodies. I noticed also a place where a fire had been made and a circle had been cut in the earth. Here I supposed, these fearful people sat down to eat the bodies of other men.

I was so much surprised by the sight of these things that I had no thought of any danger to myself. I could think only of the condition to which Man could fall. I turned my face away from the sight. I could not stay in the place one minute. So I went up the hill again as fast as I could, and walked on towards my own house.

On the next day I found a place on the side of the hill where I could wait till I saw any of their boats coming.

Every morning for many days I went to this place on the hill. But I began to get tired of this duty after I had kept watch for two or three months and seen nothing; so I went no more.

It was now the season for gathering my wheat. For this reason I had to go out very early into the field. One morning, I was surprised at seeing the light of some fire upon the shore: it was about two miles away towards the end of the island. I went quickly up the hill, and began to look for the place.

When I came to this place I saw that there were nine men. They were sitting round a small fire which they had made. They had not made the fire to warm themselves, for the weather was very hot. They had made the fire to cook a man. They began dancing: I could see their legs and arms moving. They had no clothes. After an hour or more they got into their boats, and began to go away.

I ran back to my house to get my gun. When I came back, I saw the three boats all at sea together. Going down to the shore, I saw the marks which they had left behind them—the blood and bones of men eaten by these people with joy and laughing. I was so angry at the sight that I began to think how I might kill the next party I saw there, however many they might be.

Some time passed, and I saw no more of them. Then one morning I was surprised at seeing no less than five boats all on shore together on

my side of the island. The men had all gone from the boats, and were out of my sight. But I knew that they always came four or six in a boat: so I knew that there must be twenty or thirty men. I set the guns ready at my house. Then I went up to the top of the hill. Here I could see that there were thirty men, and they had a fire burning. They were dancing round the fire.

As I looked, I saw two poor fellows pulled from the boat: they were being brought to be killed. I saw a man strike one of them with a wooden axe—for that was their way. The other was left standing by himself till they should be ready for him. Just then this poor fellow, finding himself free, started to run away along the sands, coming straight towards me.

I was very much afraid when I saw him run my way, and even more afraid when I saw the whole party following him. But I kept my place, and began to feel more hope when I saw that only three men continued to follow him.

Between them and me there was the little stream to which I had first come with my goods from the ship, and I saw clearly that the poor fellow must come over that stream, or be caught there. But when the man, who was escaping, came there, he jumped into the water and came across as easily as a fish. Then he came to land and ran on with great strength and quickness. When the three, who were following, came to the stream, two of them went into the water; but the third did not, he stood there.

The other two came from the stream very slowly. I saw now that I could save this poor fellow's life. I took my gun, and came quickly down the hill, so as to be between the man escaping and those following. I then shouted to the man flying, and waved my hand to him, to make him come back. Then I slowly went forward towards the two that followed. I ran upon the first, striking him on the head with my gun. I did not want to fire my gun, because the rest of the men might hear. But the other man came upon me so quickly that I was forced to shoot: this I did, and killed him at the first shot. The poor fellow who was escaping saw both his enemies killed, but he was so afraid with the fire and noise of my gun, that he stood there, and neither came forward nor went back.

ROBINSON CRUSOE

Tepeden aşağıya kıyıya geldiğim zaman korkunç bir manzara gördüm. Kıyının kafalar, eller, ayaklar ve insan vücudunun diğer kemikleriyle kaplı oluşunu görmekle (olan) korkumu ifade etmek benim için imkân-

sızdır. Keza, bir ateş yakılmış ve toprağa bir daire kazılmış bir yeri de farkettim. Burada bu korkunç adamların, diğer insanların vücutlarını yemek üzere oturmuş olduklarını farzettim (düşündüm).

Bu şeylerin görünüşünden o kadar şaşırmıştım ki kendim için her hangi bir tehlike düşünmedim. Sadece insanın düşebileceği durumu düşünebiliyordum. Başımı manzaradan öteye çevirdim. Bu yerde bir dakika kalamazdım. Bu sebeple mümkün olduğu kadar süratle tekrar tepeye çıktım, ve kendi evime doğru yürümeye devam ettim.

Ertesi gün tepenin yan tarafında onların kayıklarının her hangi birinin geldiğini görünceye kadar bekliyebileceğim bir yer buldum.

Bir çok günler her sabah tepedeki bu yere gittim. Ama iki veya üç ay hiç bir şey görmeden nöbet tutmuş olduktan sonra bu işten bıkmağa başladım, bu bakımdan artık gitmedim.

Şimdi buğdayımı toplama mevsimi idi. Bu sebepten tarlaya erkenden gitmek mecburiyetinde idim. Bir sabah kıyıda bir ateşin aydınlığını görmekle şaşırdım, o adanın ucuna doğru tahminen iki mil uzakta idi. Süratle tepenin yukarısına gittim (çıktım) ve yeri aramağa başladım.

Bu yere geldiğim zaman dokuz adam olduğunu gördüm. Yapmış oldukları küçük bir ateşin etrafında oturuyorlardı. Ateşi, onları (kendilerini) ısıtmak için yapmamışlardı, zira hava çok sıcaktı. Ateşi bir adamı pişirmek için yapmışlardı. Dans etmeğe başladılar: Onların kollarının ve bacaklarının hareket ettiğini görebildim. Onların hiç elbiesleri yoktu. Bir saat veya daha fazla sonra kayıklarına bindiler ve uzaklaşmağa başladılar.

Tüfeğimi almak için tekrar evime geldim. Döndüğüm zaman üç kayığın hepsinin beraber denizde olduğunu gördüm. Kıyıya inerek onların arkalarında bırakmış oldukları izleri gördüm. Neşe ve gülüşme ile bu adamlar tarafından yenilmiş insanların kemikleri ve kanı. Manzaraya o kadar kızmıştım ki, orada gördüğüm zaman, ne kadar çok olurlarsa olsunlar, ikinci bir partiyi nasıl öldürebileceğimi düşünmeğe başladım.

Bir müddet geçti ve onları daha fazla görmedim. Sonra bir sabah, adanın benim tarafımda beşten daha az olmıyan kayığı kıyıda bir arada görmekle şaşırdım. Adamların hepsi kayıklardan gitmişlerdi ve benim görüşümün dışında idiler. Ama onların daima dört veya altısının bir kayıkta geldiğini biliyordum. Bu bakımdan yirmi veya otuz adam olması gerektiğini biliyordum. Tüfekleri evimde hazırladım. Sonra tepenin ucuna gittim. Burada otuz adam olduğunu görebildim, ve onların yanan bir ateşleri vardı. Ateşin etrafında dans ediyorlardı.

Baktığım zaman kayıklardan çekilen iki zavallı kimseyi gördüm: onlar öldürülmek için getiriliyorlardı. Onlardan bir tanesine bir adamın tahta bir balta ile vurduğunu gördüm—zira onların usulleri buydu. Diğeri, onlar onun için hazır oluncaya kadar tek başına ayakta durmağa bırakıldı. Tam o sırada bu zavallı adam, kendisini serbest bulup tam bana doğru gelerek, kumsal boyunca kaçmağa başladı.

Onun benim tarafıma koştuğunu görünce çok fazla korktum, ve bütün partinin onu takip ettiğini görünce daha da fazla korktum. Fakat yerimi muhafaza ettim, ve onu sadece üç adamın takip etmeğe devam ettiğini görünce daha fazla ümit hissetmeğe (ümitlenmeğe) başladım.

Onlarla benim aramda, gemiden eşyalarımla ilk defa geldiğim küçük ırmak vardı, ve açıkça gördüm ki bu zavallı adam o ırmağın üstünden gelmeliydi (aşmalıydı) yahutta orada yakalanmalıydı. Fakat kaçmakta olan adam oraya geldiği zaman suyun içine atladı ve bir balık gibi kolayca karşı tarafa geldi. Sonra karaya çıktı ve büyük kuvvet ve süratle koşmağa devam etti. Takip eden üçü ırmağa gelince, onlardan ikisi suya girdi; fakat üçüncüsü girmedi, orada durdu.

Diğer ikisi ırmaktan çok yavaşça geldiler. Şimdi bu zavallı adamın hayatını kurtarabileceğimi görüyordum. Tüfeğimi aldım ve kaçan adamla takip edenlerin arasında olmak için tepeden aşağıya süratle geldim. Sonra uçmakta (kaçmakta) olan adama bağırdım ve ona, onu geri getirmek için, elimi salladım. Ondan sonra yavaşça takip eden ikisine doğru gittim. Tüfeğimle başına vurarak birincisinin üzerine koştum. Tüfeğimi ateşlemek istemedim çünkü adamların geri kalanları duyabilirdi. Fakat diğer adam üzerime o kadar süratli geldi ki ateş etmek mecburiyetinde kaldım: bunu yaptım ve onu ilk atışta öldürdüm. Kaçmakta olan zavallı adam iki düşmanının öldürüldüğünü gördü, fakat ateşle ve tüfeğimin sesiyle o kadar çok korktu ki, orada durdu ve ne ileri doğru geldi ne de geri gitti.

UNIT 52 ÜNİTE

FIFTY-TWO ELLİ İKİ

against

İlk defa birinci kursumuzun 90. dersinde gördüğümüz ve «karşı, aykırı, aleyhinde» anlamlarına geldiğini öğrendiğimiz **against** İngilizcede sık kullanılan öneklerden biridir. Bunu örneklerle tekrarlamayı faydalı buluyoruz.

against	karşı
against the wall	**duvara karşı**
Please stand against the wall.	Lütfen duvara karşı (sırtını duvara vererek) dur.
Put the bicycle against the tree.	Bisikleti ağaca karşı (dayayarak) koy.
against	**karşı, aleyhinde, aksine**
against the law	kanuna karşı
You can't sell cigarettes here; it is against the law.	Burada sigara satamazsın; kanuna aykırıdır.
She mustn't speak against her father.	Babası aleyhinde konuşmamalı.
They are against us.	Onlar bize karşıdırlar.
We walked against the wind.	Rüzgâra karşı yürüdük.
Your playing here is against your father's orders.	Burada oynamanız babanın emirlerine aykırıdır.

beside

«yanında, yanıbaşında» anlamında olan by ile ayni anlamdadır.

She is sitting by the stove.	Sobanın yanında oturuyor.
She is sitting beside the stove.	Sobanın yanında oturuyor.
beside Robert	Robertin yanında
Mr. Green is walking beside Robert.	Mr. Green, Robertin yanında yürüyor.
Zeynep is standing beside her father.	Zeynep babasının yanında duruyor.
Please walk beside me.	Lütfen yanımda yürü.
Can I sit beside you?	Yanınızda oturabilir yimiym?

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — She went ..... her dresses and found the green skirt. 2 — While we were walking by the lake we came ..... a small boy. 3 — I gave ..... smoking because they are more expensive now. 4 — They waited for you ..... six o'clock. 5 — The teacher wrote her name on the blackboard, so ..... all the students would learn it. 6 — You can't see the first part ..... the film. 7 — The wild men made ..... fire on the sand. 8 — We didn't see them ..... more because they had gone to another town. 9 — The man killed no less ..... ten birds. 10 — I read the book three times so ..... to learn everything about English history. 11 — The bus was out ..... sight when we came to the station. 12 — Don't strike the child ..... the head. 13 — She hasn't given ..... learning English, she'll begin lessons again. 14 — If you make ..... fire very near the house, the house will be in danger. 15 — You can't leave this place, it is ..... the order.

II

Translate into Turkish.

1 — They can't escape from this island. 2 — He found two bones on the sand. 3 — The river is very deep here. 4 — The tourists couldn't bear the heat. 5 — Her thoughts are always about her son. 6 — You can use them as seed.

7 — She went through her dresses and found the necklace. 8 — They came across their teacher when they were running to the bus stop. 9 — She will wait for you till you come. 10 — I don't know whether Robert will come tonight. 11 — Since you don't feel well, you must go home at once. 12 — The soldiers followed the enemy in the forest. 13 — I can't express my joy. 14 — You must fire if they come forward. 15 — I can't get up earlier; it is impossible. 16 — You will follow this straight line. 17 — She warms the water before she puts the vegetables in it. 18 — She waved her hands but they didn't notice her. 19 — I gave them no more food because they had made the kitchen dirty. 20 — Their condition was really bad.

III

Translate into English.

1 — Arkadaşların aleyhinde konuşamazsın. 2 — Düşüncelerimi izah edemem. 3 — Sabaha kadar dans ettiler. 4 — Sigara içme'den vazgeçemem. 5 — Mademki paranız yok oraya bir turist olarak gidemezsiniz. 6 — Evin arkasında büyük bir ateş yaktılar. 7 — Kulübenin yanında nöbet tutacağım, çünkü burada bir çok hırsızlar var. 8 — Baban kızdığı zaman gözden uzak olmalısın. 9 — Düşmanlarımız şimdi bizden daha kuvvetlidirler. 10 — Atın kemiklerini yaktılar.

[illegible] çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — in 2 — to 3 — of 4 — down 5 — is (was) 6 — on 7 — to 8 — up 9 — is 10 — for 11 — since 12 — since

II

1 — I have seen all of them. 2 — She has eaten the cakes. 3 — We have washed the plates. 4 — Tom has opened the door. 5 — The girl has learned a lot of new words.

III

1 — Kızkardeşini hiç görmedim. 2 — Saat dörtten beri bekledi. 3 — At üç gündür herhangi bir şey yemedi. 4 — Çocuklar basamaklarda oturuyorlar.

5 — Önemli kelimelerin altına çizgiler çizdi. 6 — Sana memnuniyetle yardım edeceğim. 7 — İngilizcem her ne kadar iyi değilse de bu sorulara cevap verebilirim. 8 — Yeni bir ada keşfettiler. 9 — Daha uzağa giderseniz bir ırmak göreceksiniz. 10 — Tamamen haklısınız. 11 — Bisikleti tamir etmek için uygun bir yer bulamadım. 12 — İçinde çatallar ve kaşıklar olan bir çanta taşıdı. 13 — Robinson ağacın üstünde bir işaret gördü. 14 — Mersine iki defa gittiler. 15 — Robert bütün lüzumlu şeyleri otomobile koydu.

IV

1 — I have never seen a lion in my life. 2 — I have read this book. 3 — Bees are flying over the flowers. 4 — You mustn't force them to learn German. 5 — These books aren't necessary for our lessons. 6 — I haven't slept for three days. 7 — Whenever I see Margaret she smiles at me. 8 — There are a lot of banks on this street. 9 — Your answers are completely wrong. 10 — They have just broken the window.

to fall asleep
uyumak, uykuya dalmak

The baby cried for a long time, and then fell asleep.
Bebek uzun bir süre ağladı ve sonra uykuya daldı.

The farmer lay on the grass and fell asleep.
Çiftçi ot üstünde yattı ve uyudu.

If you wait in this hot room, you will fall asleep.
Bu sıcak odada beklersen uykuya dalarsın.

The old woman fell asleep while watching television.
Yaşlı kadın televizyon seyrederken uyudu.

to shut up
sesini kesmek, susmak

It is rude to say "shut up!" but it isn't an insult.
"Sus!" demek kabadır fakat bir hakaret değildir.

Shut up, boys. Your father is sleeping.
Susun çocuklar. Babanız uyuyor.

Will you shut up, please? I am reading.
Lütfen susar mısınız? Okuyorum.

Tell her to shut up.
Söyle ona, sesini kessin.

to take place
vuku bulmak, olmak

When did the accident take place?
Kaza ne zaman oldu?

The meeting will take place at nine o'clock in the morning.
Toplantı sabahleyin saat dokuzda olacak.

Where did the fight take place?
Kavga nerede oldu?

The accident took place when we were walking down the street.
Kaza biz caddeden aşağı yürürken oldu.

right away
derhal, hemen

He will go there right away.
Derhal oraya gidecek.

Can you come to the station right away?
Derhal istasyona gelebilir misin?

We will send you the books right away.
Kitapları size derhal göndereceğiz.

to turn off
(ışık, musluk, radyo v.b.) kapamak

Turn off the radio.
Radyoyu kapa.

You must turn off the light before you go to bed.
Yatmadan önce lambayı, kapamalısınız.

Who forgot to turn off the tap?
Musluğu kapamayı kim unuttu?

to turn on
(ışık, musluk, radyo v.b.) açmak

I will turn on the light.
Işığı, yakacağım (açacağım).

Please turn on the tap.
Lütfen musluğu açınız.

Who turned on the radio?
Radyoyu kim açtı?

to make room for
yer açmak

Can you make room for me on this sofa?
Bu divanda bana yer açabilir misiniz?

We can't make room for you because the car is too crowded.
Sana yer açamayız, çünkü otomobil çok kalabalık.

Please make room for the newcomers.
Lütfen yeni gelenler için yer açınız.

Make room for your friends.
Arkadaşlarınıza yer açın.

to take care of
bakmak, ilgilenmek, alâkadar olmak

I will take care of your children.
Çocuklarınıza bakacağım.

She can take care of your baby when you go shopping.
Siz alışverişe gittiğiniz zaman bebeğinize bakabilir.

Your mother is sick, you must take care of her.
Annen hastadır, ona bakmalısın.

Who is going to take care of the baby when you are away?
Siz yokken bebeğe kim bakacak?

KENDİ KENDİNE HIZLI İNGİLİZCE (İLERİ İNGİLİZCE)

HIZLI İNGİLİZCE Setinin 1. ve 2. basamak bölümlerinin devamı olan 3. basamak seti ingilizcelerini daha ileri bir düzeye getirmek isteyenler için hazırlanmıştır.

HIZLI İNGİLİZCE dizisinin üçüncüsü olan bu set ilk iki basamak setlerini izlemiş olanlar veya bu düzeyde bilgiye sahip bulunanların izleyebileceği düzeydedir.

3. basamak setini izleyip bitirenler bundan sonra 4. basamak setine başlayabilirler.

Elinizdeki 3. basamak seti, 2 kitap ve 2 CD'den oluşmaktadır.

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
FONO ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI

FONO ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI ve
YAYIN DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Ambarlı, Beysan Sitesi, Birlik Cad. No: 32 Avcılar
34310 İSTANBUL
Tel: 0212 422 77 60 (pbx) Faks: 0212 422 45 62
E-posta: acikogretim@fono.com.tr www. fono.com.tr